

Suden kertomuksia

Satuja lapsille, nuorille ja vanhemmille
spinaalisen lihasatrofian maailmasta.

Jacopo Casiraghi
Kuvittanut Samuele Gaudio

Kirjailija:

Jacopo Casiraghi

Graafisesta projektista ja kuvituksesta vastasi IED Milano -instituutti

Kuvitus: Samuele Gaudio

Grafiikka: Davide Sottile

Koordinointi: Stefania Bertolini

Projektin koordinoinnista vastannut yritys:

Edelman

Toteuttaja:

Yhteistyössä:

Italiankielisestä alkuteoksesta “Lupo racconta la SMA.
Favole per bambini, ragazzi e genitori sul mondo
dell’Atrofia Muscolare Spinale” suomentanut Terhi Havila.

SPINAALINEN LIHASATROFIA

Spinaalinen lihasatrofia (spinal muscular atrophy, SMA) on harvinainen hermoperäinen lihassairaus, joka aiheuttaa etenevää, vaikeaa lihasheikoutta ja -surkastumaa. Syynä on niiden hermosolujen tuhoutuminen, jotka välittävät toimintakäskyjä keskushermostosta lihaksiin ja kontrolloivat lihasten liikettä.

SMA todetaan noin yhdellä vastasyntyneellä 10 000: sta, ja se on nykyisin pikkulasten yleisin geneettinen kuolinsyy¹.

SMA: n neljästä eri muodosta ehdottomasti vaikein on tautimuoto, joka ilmenee vastasyntyneillä ensimmäisten kuuden elinkuukauden aikana.

1) Lunn and Wang 2008.

MIKSI KIRJOITIMME SATUKIRJAN SMA-TAUDISTA?

Tarinoita kertomalla ihmiset välittävät tietoa, jakavat kokemuksia, valistavat muita, kertovat tunteistaan ja tuovat esiin uusia näkökulmia. Kirjan tarkoituksena on kertoa tekstin ja päähenkilöiden kuvien avulla kokonaisesta maailmasta ja sen sankareista, jotta kenenkään ei tarvitse tuntea olevansa yksin. Toivomme kirjan auttavan kaikkia eri-ikäisiä lukijoita – kutakin omalla tavallaan – näkemään, miten arvokas ja monella tavalla merkityksellinen lahja jokapäiväinen elämä on.

Nostan katseeni hetkeksi Jacopon satukirjasta, siirrän pöydällä olevaa pulloa ja jään katselemaan lattialla istuvia lapsiani. Tunnen valtavaa hellyyttä kuunnellessani heidän puhettaan, hengitystään ja leikin mukana lentoon lähtevää mielikuvitusta. Hetken ajan näen kasvojeni heijastuvan heidän piirteistään, korjaan yllätyksestä vinoon valahtaneita silmälaseja ja alan etsiä *Pöllöä* huoneen eri nurkista ja komeroista. Sitä ei löydy – olen ilmeisesti uneksinut silmät auki ja uppoutunut autuaasti tarinoin, joita *Susi* kertoi pelastaakseen oman nahkansa. Sen tarinat voittivat metsäneläimet puolelleen ja avasivat samalla tien lukijoiden sydämeen.

Lapset ovat kadonneet eri puolille taloa: yksi pesee hampaitaan ennen nukkumaanmenoa ja toinen korjailee hitaasti leluja talteen. Odotan, kunnes vuorossa ovat hyvänyöntöivotukset ja suukko isän poskelle, ja sitten mennään taas kohti uutta päivää. Tunnen kulkevani aina lasteni rinnalla, todennäköisesti kohti *Sydänmetsää*. Yhteinen matka auttaa ymmärtämään paremmin itseään ja hyväksymään avosylin sen hätäkädyttävän ajatuksen, että jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja täynnä yllätyksiä; on luonnollista, että jokainen syntyy tähän maailmaan mukanaan yksilöllinen määrä uskomatonta voimaa ja väistämätöntä heikkoutta. Nämä sadut kertovat muutakin kuin sen, että on mahdollista olla onnellinen vaikeuksista huolimatta. Ne yrittävät kertoa kokemuseräisten tarinoin-

- den kautta, miten onnen voi löytää
- hyödyntämällä yksilöllisiä kokemuksia, joiden merkitys on yleismaailmallinen. Ajattelen juurensa maahan kasvattavaa *Varsikukkaa*, joka oppii kuuntelemaan ja kuvittelemaan maailman mielessään, *Pientä Kyytä*, joka voittaa vaikeutensa ja onnistuu luomaan värejä hehkuvan maailman, nuorta Seitsemäs-hiirtä, joka kestää rohkeasti mehiläisen pistot saadakseen enemmän aikaa ystäviensä kanssa, ja viatonta jalomielistä *Pientä Villisikaa*, joka auttaa emoa kasvamaan rohkeaksi vanhemmaksi eikä lannistu vastoinkäymisistä vaan avaa lopulta sydämensä värikkäiden perhosten maailmalle. Lapset ovat nyt sängyssä, joten sammutan olohuoneen valot, käynnistän pyörätuolin ja pujottelen mahdollisimman hiljaa maahan unohtuneiden lelujen läpi kohti makuuhuonetta. Kulkiessani käytävällä näen lasten viattomien kasvojen lepäävän puoliksi avoimen oven takana. Muistan kaksi juuri lukeamaani satua, joista ensimmäinen koskee *Hippusta*, pyörätuolilla kulkevaa varpusta. Se jaksaa toistaa viattomasti, että ”kyllä se on sen arvoista!”. Toisessa sadussa, isäsuden vaivalla lahjoittaman turkin ansiosta,

- ”*Pikku Susi* makeasti nukkuen / unelmoi sydän onnea soiden / liitävänsä lomassa tähtien”.

• Nämä pikku olennot tarjoavat meille selvän opetuksen. Kaikille lapsille ominainen viattomuus täytyy säilyttää ja sitä täytyy vaalia, koska sillä ei ole päämäärää, ei pyrkimyksiä eikä ennakkoluuloja. Se vain on. Lasten kautta mekin voimme nähdä välähdyksen maailman-kaikkeuden kauneudesta. Kukapa ei lumoutuisi tähtien kauneudesta?

Kaikki tämä on uskomaton lahja. Se vain korostuu huomattessamme, että hauska, satumainen ja mielikuvituksellinen matka, jolle lumoavat tarinat meidät vievät, on ensimmäistä kertaa – saduista puhuttaessa – tosielämän tapahtumien tuotetta. Kirjailija on kokenut kaikki tapahtumat itse tai kuullut ne pieniltä ihmistenaluilta ammattiuransa aikana. Ajattelen itseskeni, että juuri tämä on satujen tehtävä! Niiden on avattava sydämemme ja mieleemme fantasian keinoin ja vakuutettava meidät siitä, että elämä on kaunista juuri sellaisena kuin se on; ainutlaatuinen lahja, joka on joskus haaveitakin kauniimpaa, jos osaamme katsoa sitä rakkaudella.

Alberto Fontana

Centro Clinico NeMO - klinikoiden presidentti

Parantavat sadut.

Johdanto

Mario Vargas Llosa (kirjallisuuden Nobel-palkinnon voittaja vuodelta 2010) sanoo, että tarinoiden keksiminen ja kertominen on yksi ihmiskunnan vanhimmista perinteistä. Tämän ilmaisukeinon toimeenpaneva voima on se tosiasia, että ihminen elää vain kerran mutta pystyy kuvittelemaan, kaipaamaan tai keksimään tuhat muutakin elämää. Tarinoista on moneksi: eri kertomuksiin ja henkilöhahmoihin samaistumalla voi oppia ymmärtämään omaa tilannetta, voittaa omat rajoitukset ja elää muita elämiä. Sen lisäksi, että ihmiskunnan historian saatossa kirjoitetut tarinat – suurista romaaneista pieniin satuihin – tuottavat kuulijassa mielihyvää, ne voivat edistää henkilökohtaista muutosta ja jopa sivilisaation kehitystä.

Siksi Jacopo Casiraghin kahdentoista sadun lukeminen oli mieluinen ja liikuttavakin tehtävä. Casiraghi on psykologi ja psykoterapeutti, joka kirjoitti sadut spinaalista lihasatrofiaa (SMA) sairastaville lapsille ja nuorille ja heidän vanhemmilleen. Tarinat tapahtuvat eri eläimien ja kasvien täyttämässä Metsässä, joka on sekä kiehtova että pelottava vertauskuva; metsä on aina ollut eksymisen, kohtaamisten, etsinnän ja seikkailujen perikuva, joka taianomaisten yhteensattumien ja tapahtumien seurauksena johdattaa kulijan lopulta kotiin. Kertojan äänenä toimiva iäkäs Susi on ”oikein ovela veikko, joka osasi kertoa tarinoita”. Se rohkaisee kuulijaa tarkastelemaan erilaisia tunteita, joita syntyy diagnosoitaessa ja hoidettaessa sairautta, joka voi saada vanhemmat ja taudin kantajat pois tolaltaan. Sadut tuovat esiin Casiraghin kaksi erityisosaamisaluetta: kirjoittamisen ja psykoterapian. Hänelle tarinankerronta on tilaisuus antaa tietoa, tukea, hoivaa ja toivoa, kuntouttaa ja tarjota uusia näkökul-

- mia sairauteen. Satujen 'hoidollinen' merkitys syntyy
- helposti ymmärrettäviä, yhteisiä elementtejä sisältävästä viestistä, johon erottamattomasti kuuluvat aspektit mahdollistavat viestin omakohtaisen tulkinnan ja soveltamisen käytäntöön. Jokainen lukija voi mukauttaa sisällön ja viestin oman tilanteeseensa sairauden eri vaiheiden ja oman elämänvaiheensa mukaan. Kirjan 12 sadussa kuvataan erilaisia tunteita: kauhua, ahdistusta, hämmennystä, pelkoa tulevasta, syyllisyyttä, surua ja masennusta. Ne myös rohkaisevat lukijaa muistamaan ja aktivoimaan omat piilevät voimavaroinsa ja antavat keinoja tulkita oma olemassaolo – myös sairauden ilmetessä – erilaisena tapana asuttaa tätä maailmaa. Se tapa voi tarjota paljon yllätyksiä mutta olla silti ymmärrettävissä vastavuoroisuuden ja sydämen äänen kautta.

Näistä elementeistä piirtyy hienovarainen kudelma, joka kannattelee Jacopo Casiraghin lapsille, nuorille ja vanhemmille kirjoittamia kauniita satuja.

Uskon, että minun on parempi olla kertomatta mitään etukäteen, jotten pilaa lukijalta löytämisen iloa ja yllätystä. Tuon vain esiin pari toistuvaa teemaa, joita voidaan pitää tarinoiden punaisena lankana. Samalla pyydän lukijaa etsimään oman punaisen lankansa ja antautumaan luku- tai kuuntelukokemuksen parantavalle vaikutukselle. Tarinoiden sijoittamisen Metsään voi tulkita klassikoksi, joka kertoo sairauden muodostaman tuntemattoman herättämistä peloista: "Keskellä elon vaelluksen vaivan ma harhaelin synkkää metsämaata, kun tieltä oikealta eksyin aivan" (*Dante*, suom. huom.). Metsällä on silti myös 'sydän', joka auttaa käsittelemään omista kokemuksista ja hallinnan menetyksestä syntyvää neuvottomuutta: se saa ajattelemaan, että kaikki menee hyvin ja saatamme löytää uusia merkityksiä ja

- uuden tavan tulkita tapahtumia – erilaisen, voimak-
- kaamman yhteyden elämän perimmäiseen olemukseen
- ja syvyyteen. Satujen kiintopiste on ajatonta viisautta edustava metsien kuningas Ylväs Hirvi. Se tarkkailee muita sivusta paljastaen yhdessä muiden henkilöhahmojen kanssa, että ”kaikki pelkäävät jotakin”. ”Ainut tapa voittaa pelkonsa”, sanoo Pöllömestari aina, ”on myöntää ihan ensiksi, että nyt pelottaa”.

Ylvästä Hirveä on siunattu lähes ylimaallisella arvovalalla. Ratkaisevalla hetkellä se etenee ”seuruetta kohti kevein askelin”, ja sen ”suuria sarvia peittää sammal”. Lopulta sen syvä ääni kertoo, kun ”on aika mennä”.

Nämä tilanteet kirvoittavat ensimmäiset kysymykset sadun ja todellisuuden rajamailta: ”Mikset hyppää, Pikku Jänis?” Äiti Jänis kysyi poikaseltaan. ”Mikset juokse, Pikku Jänis?” Isä Jänis tiedusteli. ”Miten kukaan voisi vakuuttua asiasta kuultuaan niin yllättävän ja tuskallisen uutisen?” Tällöin tarvitsemme sanojen taianomaisista parantavaa voimaa. Se auttaa jatkamaan unelmoimista ja matkaamme elämässä läpi sairauden ja hoitojen, muistaen mahdollisuuden hyviin keskinäisiin suhteisiin ja omaan hyvinvointiin. Joissakin tarinoissa käsitellään hienovaraisesti ja älykkäästi ’muutosten aikaa’ ja koko elämän kestävä hoitoa: se ei paranna potilasta mutta antaa lisää voimaa. Kahdentoista sadun sykli kattaa elinkaaren eri vaiheet ja kompleksisuuden diagnoosin saamisesta kuntouttaviin hoitoihin ja uusien lääkkeiden tarjoamiin mahdollisuuksiin, joita varten on oltava valmis hyppäämään liikkuvaan junaan: ”sitä varten on tehtävä hengitysharjoituksia ja jumputtava, eikä kannata lihoa tai myöskään laihtua liikaa.” On myös selvää, että ”kukaan ei voi lähteä yksin tällaiselle matkalle”. Vanhempien lisäksi on huomioitava sisarukset; vaikka heillä ei ole mitään tiettyä sairautta, hekin tarvitsevat erityistä huomiota. James Law ja hänen työryhmänsä tekivät äskettäin järjestelmällisen kat-

- sauksen viimeisten 40 vuoden aikana tehdyistä tutkimuksista. Kävi ilmi, että vanhempien lapsilleen lukemat sadut parantavat lasten kielenkehitystä, ymmärrystä ja tunne-elämän tasapainoa. Monet tiesivät sen jo vaistonvaraisesti, ja joillakin on asiasta myös omakohtaista kokemusta. Nyt se on vahvistettu tieteellisestikin: tarinoiden kertominen on hyväksi lapsille. Se on hyväksi myös aikuisille, koska se auttaa sukeltamaan lapsuuden maagiseen maailmaan ja sanoja ja lauseita tapailemalla voi muodostaa oikean yhteyden kuuntelijan mieleen ja sydämeen. Tällä on erityisen suuri merkitys, kun on kyse vanhempien ja sairaiden lasten suhteesta. Haluan päättää johdannon kertojanäänänen eli Suden sanoihin: ”Kerroin tarinat, koska ne ansaitsivat tulla muistetuiksi ja kerrotuiksi uudestaan. Ystäväni, joihin tutustuitte saduissa, eivät saa jäädä unohduksiin. Kuka tahansa voi oppia heiltä jotain. Uskon, ettei ole tärkeää, miten vahvat lihaksesi ovat: jos sinulla on tarpeeksi sydäntä näiden satujen kuuntelemiseen – noh, sitten sinäkin olet osa tarinaa.” Haluan suositella lukemaan nämä kaksitoista satua uteliaiin ja tietoisin mielin. Tarinoiden tarjoama lukukokemus on yllättävä ja miellyttävä; se auttaa ymmärtämään paremmin sairautta ja haavoittuvuutta sekä muissa että itsessämme. Ja kun vertauskuvat avautuvat, ne auttavat näkemään arjen keskellä, että elämä on lahja ja aina täynnä merkitystä.

Enrico Molinari

*Kliinisen psykologian maisterintutkinnon ja erikoistumiskoulutuksen johtaja Università Cattolica del Sacro Cuoren yliopisto (Milano, Italia)
Italian Auxologico-instituutti (Milano, Italia), joka on hoitoon ja tutkimukseen keskittyvä IRCCS-laitos*

*Omistettu kaikille lapsille, joista on jo
kasvanut nuoria ja aikuisia miehiä ja
naisia, joihin olen saanut tutustua
Famiglie SMA - yhdistyksen kautta.*

Susi oli saatu kiinni. Se oli vaellellut metsässä pitkään, mutta lopulta ansaan jääminen oli ollut vain ajan kysymys. Metsä- neuvosto oli kokoontunut päättämään suden kohtalosta, siitä, miten suden olisi päätettävä päivänsä. Sutta ei ollut helppo saada kiinni itse teosta,

tässä tapauksessa kuono syvällä hillossa.

Susi rakasti hilloa ja omenoita, mustikoita, porkkanoita ja ihanan punaista rasvaista lihaa. Se söi ihan kaikkea. ”Syön kaikkea”, se sanoi tuijottaen sinua suu virneessä vinon hymyn paljastaessa puuttuvat kulmahampaat. Vuodet olivat vierineet vaatien veronsa: hampaat olivat mustat ja turkki harmaa, tai pikemminkin valkoinen, koska ajalla on tapana sekoittaa värit ja tehdä tyhjistä täysi ja täydestä tyhjä.

Sudesta oli tullut vanha, eikä edes suupielestä roikkuva mansikanpunainen kieli saanut sitä näyttämään ikäistään nuoremmalta. Se oli elänyt monta partakarvat jäädyttävää talvea. Yhtä monta kuin Pöllömestari ja Ylväs Hirvi, joiden sanottiin elävän metsän synkimmässä ja salaperäisimmässä kolkassa.

– ”Sinne en todellakaan mene”, oli Susi kerran todennut.

– ”Pelkäätkö sinä Sydänmetsää?” oli Hanne Haisunäätä kysynyt silmät pyöreinä.

– ”Älä viitsi — minä en pelkää mitään. En mene Sydänmetsään, koska siellä ei ole mitään syötävää!”

- Susi oli huijannut Hanne Haisunäättää
- pahemman kerran. Se oli ajan myötä oppinut, että ennen varsinaista valhetta pötypuheet kannatti koristella muutamalla totuuden sanalla. Siksi se puhui totta sanoessaan, ettei Sydänmetsässä ollut mitään syötävää: käppyräisten puiden ja sammalpeitteisten kivien välissä jyrkillä kukkuloilla ja syvissä solissa kasvoi vain mustaherukoita ja sieniä, jotka päätyivät villisikojen tai Ruskeakarhun suuhun. Ylvään Hirven asuinmailla kukaan ei sitä paitsi voinut kerätä karhunvatukkaakaan ilman Hirven lupaa. Ja koska se tunnettiin häijystä luonteestaan, Susi ei halunnut hankkiutua vaikeuksiin. Varsinainen valhe liittyi johonkin muuhun. Muistatteko, mitä Susi oli sanonut Hannelle?
 - ”Minä en pelkää mitään.” Se taas ei ollut totta. Susi pelkäsi monia asioita. Jotkin olivat naurettavia ja jotkin monimutkaisia, mutta kaikkein eniten Susi pelkäsi Sydänmetsää ja Ylvästä Hirveä. Kaikki pelkäävät jotakin. Ei ole mahdollista olla pelkäämättä mitään. Aikuisetkin pelkäävät jotakin, mutta joskus he salaavat sen jopa itseltään.
 - ”Ainut tapa voittaa pelkonsa”, sanoi Pöllömestari aina, ”on myöntää ihan ensiksi, että nyt pelottaa.”Tämän kuullessaan Sudella oli tapana tuhahtaa ja pyöritellä silmiään. Se inhosi Pöllömestarin neuvoja. Siksi se vähät välitti niistä ja juoksenteli milloin siellä, milloin täällä etsimässä hyvää syötävää. Susi piti siitä, että sen maha oli pyöreä ja pinkeä kuin iso rumpu. Se oli hassua, koska yleensä Susi oli niin laiha, että sen kylkiluut erottuivat selvästi. Siksi Susi jäi ansaan: ei ollut tarvittu kuin hillolla

• + voideltu leivänviipale, niin Susi oli menettänyt
• itsehillintänsä. Sen suupielestä oli valunut
• kuolaa, ja se oli rynnännyt eteenpäin saaden ansan laukeamaan. Nyt oravat, jänikset, harakat ja muut taputtivat riemuissaan, koska Susi oli vihdoinkin saatu vangiksi.

– ”Siinä opit — kannattiko syödä tätini?” sille huudettiin.

– ”Siitäs sait, kun puraisit häntääni!”

– ”Ja minun koipeani. Sitä kolottaa edelleen syksyisin!”

Syitä Suden vangitsemiseen oli paljon enemmänkin, niin paljon, ettei niiden

kertomiseen riittäisi kokonainen kirja. ”Hei, odottakaa vähän!” Susi sanoi. ”Jos kerron teille tarinan, päästättekö minut vapaaksi?”

Kaikki hiljenivät, jopa harjulla kasvavien kukkien välissä pörräävät mehiläiset.

– ”Minkä tarinan?” kysyi Oranssi Orava.

Susi oli oikein ovela veikko, joka osasi kertoa tarinoita. Se tunsi kaikenlaiset sadut. Sille olivat tuttuja niin vanhat kansanrunot kuin hurjimmat seikkailutarinat. Se muisti kertomukset sankareista ja niiden mahtavista uroteoista ja tiesi aina, mitä tarinoita kuiskuttaa nuotiotulen ympärillä värjöttäville, kun myrskytuuli ulvoi nurkissa. Se oli kertonut satuja uskomattomissa paikoissa: heinäladoissa, tuulen pieksämillä kukkuloilla, synkissä luolissa ja jopa ihmisten asuttamissa kylissä. Susi — silloin epävarmoin ja pelokkain askelin — oli kertonut tarinoitaan myös pienessä sairaalassa, jossa lääkärit hoitivat ja auttoivat ihmisiä, joita ei aina ollut mahdollista parantaa.

– ”Kerro meille satu, niin vapautamme sinut”, raakkui Roope Korppi.

– ”Sehän sopii”, virnisti Susi. ”Voinko aloittaa?”

1 Pehmeä kuin vanukas, herkkä kuin sinivuokko, nopea kuin jänis.

Metsän laitamilla sijaitsevassa Tuoksuvassa Pesäkolossa juhlittiin uutta tulokasta. Jänisperheeseen oli syntynyt uusi poikanen. Pikku Jäniksellä oli kuono kuin kastanja ja lyhyt pörröinen turkki, joka

oli ruskea kuin tammipuu. Poikanen oli niin pieni, että se olisi mahtunut ihmisen kämmenelle.

Pikku Jänis oli vain muutaman päivän ikäinen, ja Äiti Jänis ja Isä Jänis olivat hyvin onnellisia. Äiti Jänis ajatteli jo, miten se veisi poikansa alkukesästä Suurelle Metsäaukiolle: se oli kaunein smaragdinvihreä niitty, jonka Äiti Jänis tunsi.

Isä Jänis hyppeli nurkasta toiseen. Se kuvitteli itsensä juoksemassa poikansa kanssa metsässä. Yhdessä ne kiittäisivät tuulen lailla ylös ja alas kukkuloita, Tuoksuvasta Pesäkolosta Kukkanitiylle.

Satu lapsille, jotka sairastavat tyypin I spinaalista lihasatrofiaa, ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

Autiokukkulalta Kivirannalle. Muutaman päivän kuluttua jäniksenpoika alkoi kuitenkin huolestuttaa vanhempiaan. Vaikka äiti yritti tuuppia sitä liikkeelle, se kaatui maahan. Jopa silloin, kun isä puraisi sitä hellästi hännästä, se hädin tuskin liikahti. Se katseli vanhempiaan tarkkaavaisesti suurin ja älykäs silmin, mutta muuten se ei ihme kyllä liikkunut. "Mikset hyppää, Pikku Jänis?" Äiti Jänis kysyi poikaseltaan.

- "Mikset juokse, Pikku Jänis?" Isä Jänis tiedusteli.

Alussa vanhemmat ajattelivat erehtyneensä: ehkä Pikku Jänis ei liikkunut, koska se oli liian väsynyt eikä nukkunut hyvin. Lopulta vanhempien oli pakko viedä poikanen Pöllömestarin luo. Pöllö oli kokenut elämässään vaikka mitä, ja se osasi löytää ratkaisun pulmaan kuin pulmaan.

- "Pikku Jänis ei juokse eikä hypi, koska sen lihakset ovat heikot", totesi Pöllömestari.

- "Miten voimme vahvistaa poikamme li-

haksia?” kysyi Isä Jänis heti.

- “Ei se onnistu. Pikku Jäniksen lihakset ovat sellaiset, aivan erityiset: ne ovat pehmeät kuin vanukas ja herkät kuin sini-
vuokko.”

- ”Miten voimme tehdä niistä voimakkaammat?” kysyi sitten Äiti Jänis. ”Se ei ole mahdollista, aivan kuten ei ole mahdollista tehdä timantista vettä tai hiirestä varpusta. Luonto on päättänyt, että Pikku Jäniksen lihakset ovat heikot, eikä sitä voi muuttaa.”

Isä Jänis ei ollut tottunut luovuttamaan, joten se kysyi vihaisena: ”Eikö edes Taikavoimasta ole apua?”

- ”Sellaista Taikavoimaa ei ole olemassakaan!” huudahti Pöllölestari, joka oli saanut tarpeekseen turhasta taikauskosta.

- ”Emmekö voisi mennä ihmisten luo ja pyytää heiltä lääkettä?” Äiti Jänis oli kuullut maatilalla asuvasta lapsesta, jonka maha oli ollut kipeä. Suuri Nainen oli valmistanut lapselle jotain hyvää ruokaa, ja lapsi oli parantunut.

”Heikkoja lihaksia ei voi parantaa lääkkeellä”, sanoi pöllö. ”Jos lihakset ovat heikot syntyessä, ne pysyvät sellaisina silloinkin, kun kasvaa aikuiseksi. On itse asiassa niin”, se lisäsi, ”että mitä enemmän kasvaa, sitä enemmän lihakset heikentyvät. Tiedättekö miksi? Isompana on painavampi, joten liikkuminen vaikeutuu, jos ymmärrätte mitä tarkoitan?”

Äiti Jänis ja Isä Jänis eivät oikein uskoneet pöllöä. Miten kukaan voisi vakuuttua asiasta kuultuaan niin yllättävän ja uskallisen uutisen? Niinpä vanhemmat valmistivat heinänkorsista ja marjapensaansa oksista poikaselleen pedin, ja koko perhe suuntasi kohti maatilaa.

Vaikka oli jo kevät, matka oli pitkä, kuoppainen ja täynnä pelottavia hetkiä ja seikkailuja. Pikku Jänis katseli vanhempiaan suurilla älykkäillä silmillään ja seurasi tapahtumia tarkkaavaisesti. Se ei ymmärtänyt, miksi Äiti Jänis ja Isä Jänis liikuttivat jalkojaan mutta se ei itse voinut liikkua. Se oli myös tajunnut vanhempiansa olevan surullisia, joten ajan kuluessa siitäkin oli tullut surullinen. Sitä paitsi oli aivan hirveän tylsää olla raahattavana kukkulalta toiselle. Lopulta koko perhe saapui maatilalle, mutta Suuri Nainen pudisti päätään kulmakarvat kurtussa.

- ”Olen pahoillani, mutta en tunne mitään keittoa tai lääkettä, josta poikasenne saisi energiaa”, hän sanoi.

Äiti Jänis ja Isä Jänis olivat epätoivoisia: jos Suurella Naisellakaan ei ollut ratkaisua, kuka auttaisi heidän poikastaan juoksemaan smaragdinvihreällä niityllä? Silloin Pikku Jänis liikutti viiksiään ja siristi silmiään. Se tuijotti jotain, joka oli talon sisäänkäynnin vieressä, paikassa, johon maatalon lapset jättivät lelunsa.

- ”Mitä haluat?” Äiti Jänis kysyi. Se halusi vastata pikkuisen toiveisiin aina tarkasti. ”Haluatko nuo marmorikuulat?”

En, ei niitä, Pikku Jänis ajatteli ja räpytti silmiään kaksi kertaa.

- "Mitä haluat?" Isä Jänis kysyi, koska se halusi vastata pikkuisen toiveisiin aina tarkasti. "Haluatko tuon jalkapallon?" En, en sitä, Pikku Jänis ajatteli ja räpytti silmiään kaksi kertaa.

Lähellä ovea oli leipäkori, joka oli täynnä vihreää parsakaalia, punaisia tomaatteja ja keltaisia maissintähkiä. Paljon herkkuja, jotka eivät juuri nyt kiinnostaneet Pikku Jänistä. Se oli sitä vastoin nähnyt kolhiintuneen ja haalistuneen puuhevoslen leipäkörin takana. Hevoslen kavioiden tilalla oli pyörät, joten lapset saattoivat vetää sitä

maatilan pihalla. "Haluatko tuon puuhevoslen?" kysyi Äiti Jänis lopulta. Pikku Jänis räpytti silmiään kerran: se tarkoitti kyllä. "Haluatko myös puuhevoslen pyörät?" Isä Jänis kysyi vielä. Pikku Jänis räpytti silmiään kerran: se tarkoitti kyllä. Vaikka jäniksenpoika ei voinut näyttää sitä muille, se oli suunnattoman tyytyväinen ja onnellinen: sen toive oli ymmärretty!

Pikku Jäniksen vanhemmat pyysivät puuhevosla lahjaksi Suurelta Naiselta ja lähtivät sitten paluumatkalle. Matka sujui nyt helpommin ja nopeammin, koska Pikku Jänistä ei tarvinnut vetää paikasta toiseen heinänkorsipedillä. Isä Jänis oli tehnyt kolmen voikukan varresta tuen, joka auttoi

Pikku Jänistä pysymään puuhevosen selässä. Aina alamäessä puuhevonen ampaisi kovaan vauhtiin ja Isä Jänis juoksi sen perässä huohottaen hengästyneenä, koska pyörien ansiosta Pikku Jänis oli aikuisiakin nopeampi. Jäniksenpoika laski mäen toisensa perään jättäen smaragdivihreään nurmikkoon kevyet jäljet.

Vaikka Pikku Jäniksen vanhemmat eivät sitä oikein ymmärtäneet, asia oli ihan yksinkertainen: Jänistä ei haitannut, vaikka se ei liikkuttanut jalkojaan kuten muut.

Se tahtoi sitä vastoin tutkia ympäristöään ja viilettää paikasta toiseen ruohikon suhistessa sen alla. Se halusi tuntea tuulen korvissaan ja pyörähdellä kukkien keskellä. Se halusi vain olla nopea kuin jänis, ja nyt se oli onnellinen.

Maire Käärme kurkotti kaksihaarisella kielellään Suden suuntaan. ”Älä uskokaan pääseväsi pinteestä yhdellä sadulla!” se sihisi. ”Oletko ihan varma?” kysyi Susi ja yritti kiemurrella vapaaksi sitä pidättelevien oksien välistä. Voi harmistus, se ei mahtunut raosta läpi! Ja Susi kun oli yrittänyt olla herkkä ja hienotunteinen päästäkseen helpolla!

– ”Yksi ei riitä!” Roope Korppi raakkui. ”Yksi on liian vähän!” vahvisti Oranssi Orava.

Susi kurtisti kulmiaan. Ehkä se voisi neuvotella itselleen hyvän sopimuksen ikävästä tilanteesta huolimatta. ”Kerron teille sadun päivässä kahdentoista päivän ajan”, se ehdotti. ”Se tarkoittaa, että yksi kertaa kaksitoista miinus yksi, plus neljä miinus kaksikymmentäseitsemän — eli vielä viisi satua lisää!”

– ”Ei todellakaan, veikkoseni: sinulta puuttuu yksitoista satua! Ja niiden on parempi olla hyviä, tai saat pysyä vangittuna!”

– ”Noh, sovitaan sitten yksitoista, mutta... Teidän täytyy tuoda minulle välillä syötävää, koska en osaa kertoa satuja tyhjällä vatsalla.” – ”Tuomme sinulle hedelmiä ja vihanneksia, mutta ei yhtään lihaa!” lupasi Helena Harakka.

Susi huokaisi. ”Jos tuotte lisää hilloa, se sopii minulle.” Kaksitoista päivää lekottelua muiden jakamattoman huomion kohteena, valmiita herkkuja napostellen. Jos Susi onnistuisi tehtävässään, se päästettäisiin myös vapaaksi. Se oli varmasti maailman onnekkain eläin!

2 Kaikista tärkein taikavoima.

Satu lapsille ja nuorille, jotka sairastavat tyypin I spinaalista lihasatrofiaa, ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

Nuori Korppi kaarteli rauniotornin ympärillä jo kolmatta iltaa. Se ei osannut raakkua, joten se lensi hiljaa, mustat sulat iltahämärään sulautuen.

Torni, jonka ympärillä se liiteli, oli vinossa, ja kattotiilet olivat halkeilleet ja osittain pudonneet.

Korppi kaartoi korkealle kuusimetsän ylle kohdasta, jossa puiden latvat olivat tuuheimmillaan. Yksikään lintu ei ollut uskaltanut tehdä pesää sinne – jopa lepakot välttelivät koko paikkaa. Niiden mukaan oli turvallisempiakin paikkoja, joissa saattoi levätä rauhassa pää alaspäin. Huhun mukaan tornissa oli joskus asunut ihmistaikuri. Sanottiin, että taikuri oli keittänyt tornin ylimmässä huoneessa vahvistavia lääkkeitä ja juomia. Kerrottiin jopa, että hän olisi muuttanut munankeltuaisen

kultahipuksi. Joidenkin kuulopuheiden perusteella yhdestä munasta oli kuoriutunut feeniks-lintu, jonka munankuoret taikuri oli liimannut yhteen ja tehnyt niistä siipiä sisiliskoille. Jotkut sanoivat taikurin rakentaneen ketuille kuumailmapalloja suurista strutsinmunista.

Outoa kyllä, kukaan ei tiennyt, miksi taikuri piti niin paljon juuri linnunmunista. Metsäneläimet muistivat myös taikurin laulun. Nykyään vain harvat tietävät, että kaikki taikurit osaavat laulaa ja että kaikki laulajat ovat tavallaan taikureita. Taikurin sointuva ääni kaikui tornin huipulta kantautuen puusta puuhun tuulen mukana. Sen pystyi kuulemaan vielä ojista, jotka risteilivät ihmisten peltojen laidalla. Jos jokin meni tornissa pieleen tai taikuri liukastui portaissa rikkinäisiin viiriäisenmuniin, ääni saattoi menettää kauniin sointinsa hetkeksi.

Nuori Korppi liiteli rauniotornin ympärillä, koska se halusi ryhtyä taikuriksi. Se halusi olla Metsän ensimmäinen Taikurikorppi. Niinpä kolmatta iltaa tornilla lenneltään se keräsi rohkeutta ja sujahti hämärästä aukosta sisään siipiään räpytellen. Lasipullot ja koeputket kimaltelivat kuun valossa. Yhteen nurkkaan oli kaatunut suuri kirjahylly, jonka kirjat ja paperirullat olivat levinneet lattialle. Nuori Korppi näki, että sivut olivat täynnä arvoituksellisia merkkejä ja piirroksia. Ne olivat varmasti taikasanoja!

Korppi kiipesi hiljaa kirjapinon päälle etsiessään taikamerkkejä, jotka antaisivat sille äänen. Voi, kuinka kovasti Korppi halusikaan laulaa! Olisi ihanaa visertää yhdessä metsän muiden lintujen kanssa. Raakkuminen muiden korppien lailla olisi sekin riittänyt, koska Korpilla ei ollut tarpeeksi voimaa päästää ääntäkään. Ihan kuin sillä olisi aina kastemato kurkussa. Papereissa oli loputtomasti erilaisia merkkejä: jokainen oli piirretty huolella, ja jokainen vastasi yhtä Voimasanaa. Nuori Korppi jatkoi yritystään koko yön. Kaksi juoksevaa lasta tarkoitti ”juoksemista”, suuta peittävä sormi tarkoitti ”hiljaisuutta” ja nuottien kuva tarkoitti ”musiikkia”. Mutta miten loitsun saattoi lausua ilman ääntä? Riittikö, että paperille piirrettyä tähteä katsoi, jos yön halusi tulevan tavallista aikaisemmin? Saattoiko viulua soittaa vain viulun kuvaa tuijottamalla? Näköjään ei. Lopulta aurinko nousi ja Nuori Korppi lensi lannistunein mielin kohti kotipesää. Taikoja ei voinut tehdä vain Voimasanoja katsomalla. Mikä avuksi?

Seuraavan iltana Nuori Korppi palasi torniin kerättyään lisää rohkeutta. Se mietti, olisiko olemassa kirjaa, joka opettaisi lausumaan Voimasanat oikean taikurin tavoin. Idea kuulosti Korpista mukavalta, joten se ryhtyi kuumeisesti etsimään sopivaa kirjaa.

Se hyppi ympäriinsä papereita nokkien, kunnes se löysi pienen kirjan, jonka taikuri oli selvästi kirjoittanut itse. Kirja oli

taianomainen: Korpin ei tarvinnut kuin tuijottaa yhtä merkkiä, niin kirja lausui merkin ääneen. Ensimmäinen kirjan äänen lukema merkki – "Äiti!" – yllätti Nuoren Korpin niin suuresti, että se lennähti kattoon ja löi päänsä. Paniikissa se räpytteli ulos haljenneiden kattotiilien lomasta ja palasi kotipesään. Se oli pelästynyt niin pahasti, että torniin palaaminen tuskin onnistuisi, se mietti vakavissaan. Mikä avuksi?

Seuraavana iltana Nuori Korppi kuitenkin palasi torniin kerättyään taas lisää rohkeutta. Se halusi katsella taianomaista kirjaa. Kirja makasi siinä, mihin se oli jäänyt, täysikuun hohtavassa valossa. Tälläkään kerralla Korpin ei tarvinnut kuin katsoa yhtä merkkiä, niin kirja luki sen ääneen. "Haluaisin!" sanoi kirja maagisesti. Tällä kertaa Nuori Korppi oli valmis, joten se hypähti yllätyksestä ilmaan vain pari senttiä. Sitten se liikkui silmiään ja katsoi toista merkkiä. – "Leikkiä!" kirja sanoi Korpin puolesta. Se oli uskomattoman hienoa. Nuori Korppi tunsu jokaisen sanan säteilevän Voimaa, vaikka sen oma ääni ei toiminutkaan: nyt kirja puhui Korpin puolesta.

Nuori Korppi pörhisteli höyheniään. Lopultakin muut voisivat ymmärtää sitä! Lukemalla pari kertaa merkin "Tulkaa!" se oli jo kiinnittänyt paljailla kattopalkeilla kyyhöttävien pöllöjen huomion. Pöllöt tervehtivät Nuorta Korppia korkealta orreltaan, mutta se ei riittänyt Korpille. Nyt kun kirjan ääni puhui sen puolesta, Korp-

pi saattoi tulla kuulluksi. Se ei silti ollut tarpeeksi: Korppi halusi vieläkin tulla taikuriksi. Se halusi olla Metsän ensimmäinen Taikurikorppi. Mikä avuksi?

Seuraavana iltana Nuori Korppi palasi torniin kerättyään taas lisää rohkeutta; se oli saanut mahtavan idean. Se yrittäisi säveltää. Sen sijaan, että se vain lukisi eri merkit, se yrittäisi muodostaa kokonaisen sävelmän. Pöllöt olivat herättäneet paljon muita lintuja, jotka olivat tulleet tornin katolle tutustumaan taikuriksi pyrkivään Korppiin.

Nuori Korppi yritti liittää eri merkkejä toisiinsa. Sana toisensa jälkeen se rakensi oikea lauseita valitsemalla subjektin, verbin ja muutaman muun sanan. "Haluaisin leikkiä teidän kanssanne", se muotoili. Yön pitkinä tunteina Korppi rakensi sointuvia lauseita, kauniita pitkiä säkeitä ja kokonaisia harmonisia kappaleita.

Säveltävä-puhuva Nuori Korppi huomasi, että jos se saattoi puhua, se saattoi ajatella, ja jos se saattoi ajatella, se saattoi kuvitella. Jos se saattoi kuvitella, sen ei tarvinnut olla enää pelkkä korppi, vaan se saattoi muuttua kolibriksi, fasaaniksi, huuhkajaksi tai jopa haikaraksi...

...eli se saattoi muuttua jopa taikuriksi.

Nuori Korppi oli lopultakin omaksunut kaikista tärkeimmän taikavoiman! ■

3 Asema kukkulan huipulla.

Satu lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen muutosten aikana.

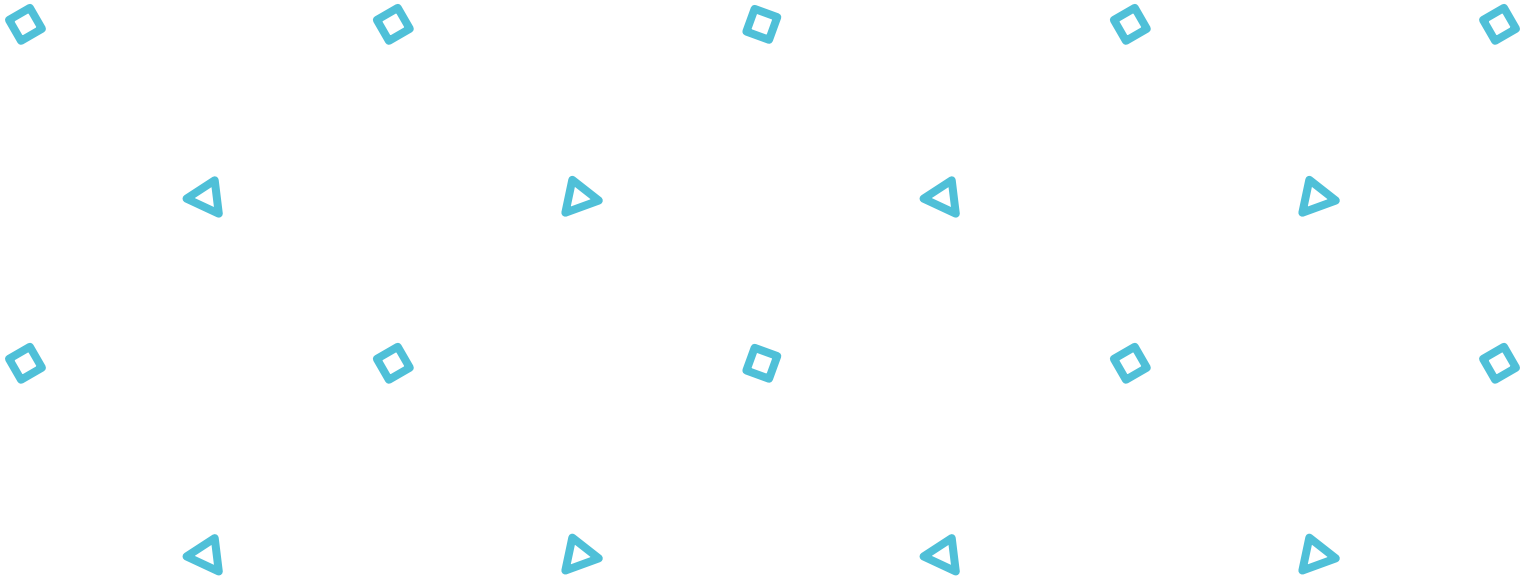

Asema oli rakennettu puusta, ja siinä oli valkoiset ikkunat ja kirsikanpunaiset ikkunaluukut. Katon päädyssä oleva kello ei ollut koskaan toiminut, joten närhet olivat pesineet sen koneistoon. Sisiliskot olivat saaneet ottaa aurinkoa rauhassa asemalaiturilla jo vuosia. Laulukaskasperhe oli löytänyt suojaisan paikan vesipumpun vierestä, missä

kasvoi krookuksia ja nokkosia tiheänä pensaana. Asema oli rakennettu keskelle metsää korkean kukkulan huipulle. Vaikka se oli kaunis, se oli epäkäytännöllinen, luoksepääsemätön ja kaukana tunnetuista teistä. Veturit juorusivat, että asemalle oli mahdotonta pysähtyä, koska vaunujen paino olisi kiskonut koko junan takaisin laaksoon. Siksi yksikään juna ei ollut koskaan pysähtynyt asemalle. Jopa Ylväs Hirvi jolkotti ratapölkkyjen yli miettien, miksi ihmiset olivat rakentaneet radan Sydänmetsään asti, jos kukaan ei aikonut käyttää asemaa. Oli miten oli, se oli tyytyväinen asiaan. Kukkula oli sen valtakunta, ja kaikkien oli kumarrettava sitä.

Kun asema oli aikoinaan rakennettu, metsäneläimet olivat innostuneet.

Joillakin oli kaupungissa asuvia sukulaisia, joita ne eivät olleet nähneet vuosiin. Toisilla oli kiireellisiä asioita hoidettavanaan. Osan piti tehdä tärkeitä ostoksia, ja osa halusi vierailla kaukaisissa paikoissa. Monelle junan kyytiin nouseminen oli jopa elämän ja kuoleman kysymys. Hirvi tiesi sen kyllä. Esimerkiksi Pikku Jänikselle junaan pääseminen olisi antanut lisää energiaa ja ehkäpä mahdollisuuden leppoisampaan elämään. Jopa Ruskeakarhun vanhat lihakset olisivat hyötäneet matkustamisesta. Asemalaiturilla lojui haalistuneita ilmoituksia: "juna kulkee..." ja "asema avataan...". Siitä huolimatta kaikille oli ajan kuluessa käynyt selväksi, että vaikka juna- asema oli sievä, se uhkasi jäädä kiinni ikuisiksi ajoiksi. Siksi Vihreän Suon vanhat Rupikonnat olivat keränneet

kokoon suuren summan ja ystävystyneet junia rakentavien silinterihattuisten miesten kanssa. Ihmisille oli lahjoitettu paljon ruokatavaroita eläinten varastoista, mutta silti messinkikaiuttimista ei ollut kuultu vielä yhtään ilmoitusta. Vetureita oli näköjään vaikea vakuuttaa.

Siksi kaikki yllättyivät eräänä kuumana kesäpäivänä kuullessaan saapuvan junan vihellyksen.

- "Se on juna! Asemalle on tulossa juna!" Oranssi Orava sanoi.

- "Näen veturin savua kukkuloiden takaa!" huudahti Ruskeakarhu. Se piti vetureista hirveän paljon. Pian asemalaituri täyttyi innostuneista eläimistä. Niin paljon aikaa oli kulunut, ja lopulta asemalle oli tulossa juna!

- "Olisi mahtavaa, jos juna pysähtyisi asemalle", sanoi Oranssi Orava. Se tiesi, että monet arat eläimet (jotka olivat jääneet piiloon pensasiin) olisivat nousseet mielellään kyytiin. Jotkut niistä eivät edes tienneet tarvitsevansa paikan junasta.

- "Entä jos juna pysähtyy ja siinä on vain yksi vaunu – kuka saa nousta kyytiin? Ei kaikille ole paikkaa!" Ruskeakarhu sanoi. Ruskeakarhu oli isokokoinen, sen tassuja särki, ja se oli odottanut tätä junaa niin

kauan kuin se muisti. "Lisäksi mäki on liian jyrkkä. Jos juna pysähtyy, se ei ehkä voi enää jatkaa matkaansa. Ja jos juna on täynnä eläimiä, voi syntyä kamala kaaos!"

Mitä pitempään Ruskeakarhu asiaa pohiti, sitä enemmän se hermostui. Miten se pääsisi nousemaan kyytiin? Asemalaiturille oli sillä välin muodostunut kunnan tungos: ilveksiä, tikkoja, sisiliskoja, kauriita ja minkkejä, jotka tönivät ja purivat toisiaan ja talloivat toistensa jaloille tai hänille päästäkseen eturiviin. Yksi rotta ja näätä olivat vähällä ryhtyä tappelemaan.

- "Hetkinen, hetkinen!" kurnutti yksi Vihreän Suon Rupikonnista. "Järjestäydytään siistiin jonoon, niin kaikille jää tarpeeksi tilaa. Jos veturi tulee asemalle ja näkee meidät harhailemassa raiteilla, riitelemässä tai puremassa toistemme häntiä, mitä se ajattelee meistä? Haluaako se pysähtyä? Miten kukaan pääsee nousemaan junaan, jos tämä kaaos jatkuu?"

Tungoksen keskeltä kuului jokunen ärähdys ja pari sihahdusta. Yksi Kivirannan susista murisi hiljaa.

- "Olen odottanut vuosien ajan!" huudahti Ruskeakarhu. "Haluan nousta tuohon junaan! Nousen siihen, oli mikä oli!" karhu päätti asettuen muiden eteen. Se asetteli valtavan ruskean takapuolensa niin, etteivät pienimmät eläimet nähneet muuta.

- "Älä viitsi, vanha ystävä", kurnutti Rupi-konna surullisella mutta vakaalla äänellä. Vuosi toisensa jälkeen sen poikaset olivat muuttaneet muualle, eikä kukaan niistä ollut nähnyt juna. - "Mieti hetki. Veturi tulee kaukaa – se on kulkenut Euroopan ja Amerikan mantereiden läpi. Oli todella vaikeaa saada se vakuuttuneeksi Sydän-metsään tulemisesta. Osa tarvittavasta hiilestä ostettiin lahjoituksilla, jotka annoimme ruokatarvikkeistamme ja kallis-arvoisista talvivarastoistamme. Olemme kaikki ansainneet tämän matkan, mutta on oltava rehellisiä: osalla on muita suu-rempi oikeus lippuun.

Ruskeakarhu karjaisi suuttuneena.

Sitten se näki Pikku Jäniksen ja Pyörätuo-livarpusen sekä monta muuta pientä metsäneläintä. Osaa kuljetettiin, ja osa nilkutti vaivalloisesti eteenpäin yhdellä tassulla. Joitakin kannattelivat Luolapesän perhoset, jotka lensivät eläinten päiden päällä yhtenä parvena. Siksi Ruskeakarhu päätti astua syrjään särkevästä tassuistaan huolimatta – ja niitä todella särki enemmän kuin kukaan tiesi. Karhu teki jopa jotain yllättävää: se taputti pehmeällä tassulla hellästi yhtä viimeisistä paikalle ehtineistä ja sanoi: "Pistä pääsi ulos ikkunasta ja nauti matkasta minunkin puolestani."

Ruskeakarhun rohkaisemina muut eläimet asettuivat hiljalleen siistiin jonoon ja lopettivat tuuppimisen ja tönimisen.

Pian juna lähestyi asemaa. Tumma, metallisena kiiltelevä pyöreälinjainen veturi veti rämisten perässään viittä pientä puuvaunua, joiden ikkunoissa oli pitsiverhot. Vaunut näyttivät oikein kauniilta mutteivät erityisen mukavilta saatikka tilavilta. Veturi taas tuntui väsyneen kovasta vännäöstä. Kukkula oli todella jyrkkä, ja vaikka vaunut olivat tyhjiä, eteneminen oli vaivalloista. Niinpä veturi jarrutti rämisten ja hidasti vauhtiaan.

- "Se on melkein pysähtynyt!" huusi Oranssi Orava. "Tervetuloa Herra Veturi", se sanoi kunnioittavasti. "Tuloanne odotettiin pitkään." Oravan silmät kiiltelivät kyynelistä, ja se näytti epäuskoiselta.

Junan ovet avautuivat, vaikkei se ollut vielä pysähtynyt kokonaan.

- "Nyt kaikki sisään!" huusi orava innoissaan. "Se ottaa meidät kyytiin muttei voi pysähtyä kokonaan."

- "Nouskaa junaan, ennen kuin muutan mieltäni", sanoi Ruskeakarhu pienille metsäneläimille, "tai ennen kuin vaunut

ohittavat laiturin”, se lisäsi nopeasti nähdessään ensimmäisen vaunun kulkevan kuononsa ohi.

Tämä sai monet eläimet ryntäämään junaan: niitä autettiin nousemaan, kiipeämään sisään ikkunoista tai jopa heitettiin sisällä olevien syliin. Laiturilla pyöri varsinainen häntien, kuonojen, suomujen ja siipien sekamelska. Monet onnistuivat nousemaan junaan, mutta jotkut joutuivat jäämään asemalaiturille. Ne eivät olleet saaneet paikkaa vaunusta tai olivat tulleet asemalle liian myöhään. Joillakin oli kipeä selkä, joka esti hyppäämisen liikkuvan junaan. Asemalaiturille jääneistä osa purskahti itkemään, osa kiristeli hampaitaan ja osa oli asiasta syvästi järkyttyneitä, vaikkei niillä ollut kiire mihinkään. Silti kaikki ihailivat silmät selkosen selällään, kun veturi ylämäestä selvittyään kiihdytti taas vauhtia. Se tervehti asemalle jääneitä korviahuumaavalla vihellyksellä ja jätti pienen aseman ja metsäneläimet taakseen äänekkäästi rämisten.

- ”No niin, sinne menivät”, mutisi Ruskeakarhu.

Asemalle jääneet metsäneläimet palasivat pesiinsä surkein mielin. Ne odottivat uutisia matkaan päässeistä ystäväistä ja

sukulaisista viisitoista päivää ja pohtivat keskenään, olisiko hienoa juna enää nähty asemalla. Viidentenätoista päivänä yksi Autiokukkulan korpeista raakkui kovaan ääneen: ”Näen savua, näen aina enemmän savua!”

Nopeasti kaikki kerääntyivät taas asemalle. Pieni veturi nousi puhisten kukkulaa ylös savun tuprutessa piipusta. Tällä kertaa se veti perässään kuutta vaunua! Ikkunoista kurkisti monia ystäviä, jotka heiluttivat tassujaan ja nauttivat korvissa humisevasta tuulesta. Sitten juna alkoi taas hidastaa ja avasi ovensa asemalaiturin lähestyessä.

- ”Kaikki kyyyyyytiiiiiin!” huusi Ruskeakarhu. Siitä oli hauskaa toimia asemapäällikkönä. Junaan nousivat ne, jotka eivät olleet löytäneet paikkaa ensimmäisellä kerralla. Jotkut jäivät taas harmi kyllä asemalaiturille. Junan kiihdyttäessä vain harvat puhkesivat itkuun, koska metsäneläimistä tuntui, että uusi aikakausi oli alkanut.

Siitä päivästä alkaen veturi ajoi asemalle säännöllisesti. Sen ansiosta monet pienet eläimet saattoivat mennä kouluun. Jotkut palasivat kotiin kokemuksistaan rohkaituneina ja aiempaa päättäväisempinä, kos-

ka metsän ulkopuolisen maailman näkeminen oli hauskaa ja innostavaa. Nopeasti junasta jäämistä pelkäävätkin ymmärsivät, että tieto asemasta oli levinnyt ja muut veturit odottivat uteliaina mahdollisuutta tulla metsän asemalle. Ajan myötä junaan lisättiin vaunuja: kerrottiin, että yhden vuoden aikana jopa 134 pientä metsäneläintä onnistui saamaan lipun junaan.

Valitettavasti monet eläimet, jotka olivat suurempia tai iäkkäämpiä tai joiden selkä oli hyvin kipeä, eivät olleet vielä löytäneet tilaa vaunusta tai saaneet mahdollisuutta nousta kyytiin. Ylväs Hirvi taas tuhahteli edelleen kopeasti ja tuntui ärsyyntyvän aina, kun juna pysähtyi asemalle. "Metsä on pyhä", se mumisi itsekseen. Oli silti käynyt selväksi, että eläinten oli oltava valmiita matkustamaan, oli kyse sitten

tästä junasta tai uusista suurista, moderneista junista: oli vain parin vuoden kysymys, ennen kuin niitäkin nähtäisiin asemalla. Jopa Ruskeakarhu toisteli: "Olen nähnyt sen itse – se on totta.

Jotta liikkuvaan junaan voi nousta, on oltava valmis: on tehtävä hengitysharjoituksia ja jumpattava, eikä kannata lihoa tai myöskään laihtua liikaa." Oli hassua, että juuri Ruskeakarhu sanoi niin, koska se oli yksi ajan saatossa kuntoiluun kyllästyneistä eläimistä. - "On oltava kärsivällinen, koska kaikki tassut, selät tai pyörät eivät sovi ensimmäiseen junaan nousemiseen. Mutta muutoksen tuulet ovat täällä, tunnen sen." Sitten se nosti kulmikkaan kostean kuononsa ylös ja tuijotti taivaalle. "Meidän on oltava valmiita tulevaisuuden junia varten!" ■

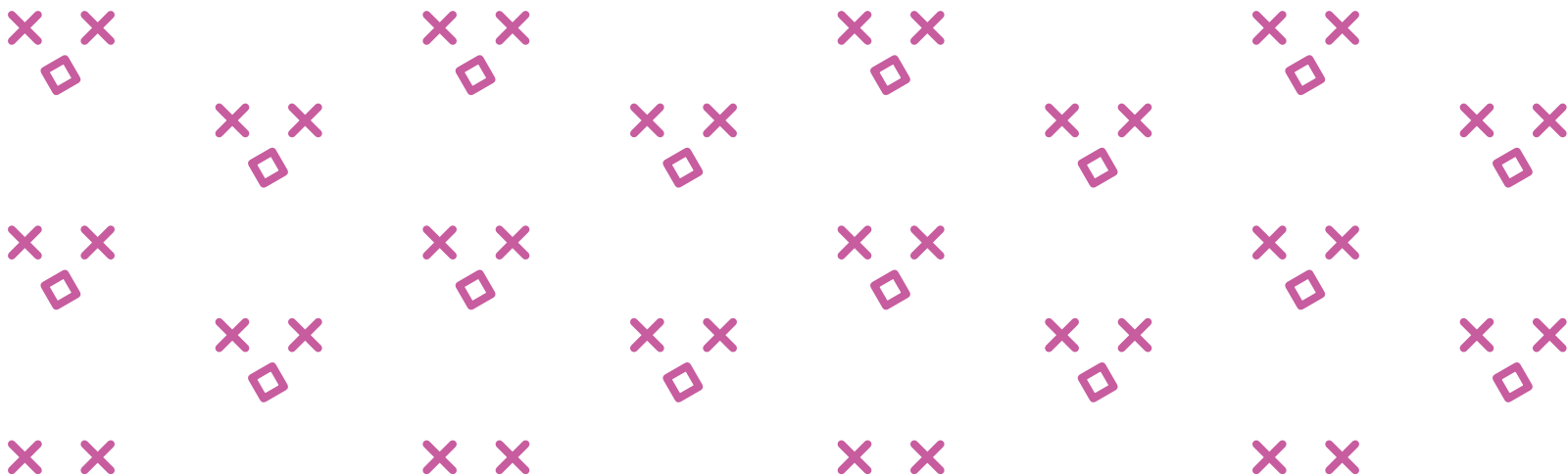
4 Sydänmetsä.

Satu lapsensa menettäneille
rohkeille vanhemmille.

Ylväs Hirvi käveli yksin Sydänmetsässä. Sen sarvien pintaan oli kasvanut sammalta, johon pari punarintaa oli tehnyt pesänsä. Hirven elinalue kattoi hehtaarien verran salaperäistä metsää ja syviä solia. Metsässä saattoi kulkea peninkulmia kuunnellen purojen solinaa ja vanhojen puiden narinaa. Sydänmetsään pääsi vain pujottelemalla karhunvatukkapuskien läpi ja vaeltamalla hiljaisia polkuja pitkin. Vieraita Sydänmetsään eksyi vain harvoin, ja Ylväällä Hirvellä oli tapana tarkkailla niitä vihreän lehvistön varjosta.

Monta peninkulmaa kauempana soman ja siistin aluskasvillisuuden seassa asui Äiti Villisika, jolla ei ollut enää aviomiestä. Se oli kadonnut ja jättänyt Äiti Villisian yksin suuren vatsan kanssa vain paria päivää ennen synnytystä. Viime päiviin oli mahtunut niin kyyneliä kuin onnenhetkiä, koska sydämelle on normaalia elää vastakkaisten tunteiden ristipaineessa. Silloinkin, kun kyse on eläimistä, joiden kaikki ajattelevat olevan hurjia, peräänantamattomia ja täynnä piikikkäitä harjaksia, kuten villisiat. Äiti Villisika oli ollut vahva, ja se oli synnyttänyt Pienen Villisian maakuopassa humisevan tammen juurella. Synnytys oli sujunut helposti, ja Äiti Villisika oli onnellinen: se hellitteli poikastaan tyytyväisenä nauttien tämän läheisyydestä. Pienen Villisian silmät

olivat suuret kuin kaksi kastanjaa ja tummat kuin kaksi karhunvatukkaa. Sellaisten silmien loisteessa oli helppo unohtaa kaikki muu. Pieni Villisika oli maailman kaunein villisianpoikanen. Kolmantena päivänä Äiti Villisika kuitenkin huomasi jotain outoa, kun se yritti opettaa Pientä Villisikaa kävelemään. Pikkuisen jalat vapisivat, ja se kaatuili jatkuvasti pehmeälle ruohikolle. Kun Äiti Villisika yritti antaa poikaselle maitoa, se pystyi hädin tuskin imemään vaikka oli aiemmin itkenyt nälästä.

Miten se oli mahdollista?

Äiti Villisika päätti lähteä pyytämään apua, joten se asetteli poikasen harteilleen. Pienellä Villisialla ei ollut tarpeeksi voimia pitää kiinni, joten se luisui alas joka askeleella. Niinpä Äiti Villisika otti karhunvatukan oksia, poisti niistä piikit yhden kerrallaan ja sitoi poikasen tiukasti kiinni itseensä suunnaten etsimään lintua, jolta pyytää neuvoa. Linnut saattoivat olla ärsyttäviä, mutta ne osasivat kyllä asiansa. Jonkin aikaa sitten ne olivat noukkineet muurahaiset Äiti Villisian selästä, joten ehkä ne voisivat auttaa Pientä Villisikaakin.

Kivirantaan saavuttuaan villisika huomasi lehmüksissa laulurastasparrven. Se laski poikasensa hellästi maahan ja röyki: "Hei te siellä ylhäällä, tiedättekö, mistä voisin löytää lääkärin?"

Laulurastat visersivät iloisina ja villisian jalkoihin lennähti yksi, jolla oli täplikkään

vaalea rinta. "Olen sopiva lintu tähän hommaan.

Mitä tarvitsette? Yrttijuomaa mahanpuruihin? Kourallisen katajanmarjoja?" se kysyi tuijottaen Äiti Villisian mahtavaa hahmoa niska kenossa.

- "Tässä tapauksessa yksi kourallinen ei ehkä riitä, olenko oikeassa?" lintu sirkutti. Villisika punastui: oli totta, että se oli isoluinen kuten kaikki muutkin sen perheessä. "Pienellä Villisialla on vaikeuksia kävellä, ja syöminen on lähes mahdotonta. Olen huolissani." Laulurastaslääkäri nauroiloisesti.

- "Hyvä rouva, ei ole mitään syytä huoleen. Pikkuinen on vasta syntynyt ja hyvin nuori: siksi se ei vielä kävele. Teidän täytyy olla kärsivällinen!"

Äiti Villisika ei ollut vakuuttunut:

- "Mutta poikaseni pystyy hädin tuskin imemään maitoa, sen polvet tärisyvät kamalasti, ja..."

- "Mutta ei, älkää nyt hätäilkö!" laulurastas vastasi. "Kaikki tietävät, että sellaista sattuu. Odottakaa pari yötä, ja kaikki menee varmasti ihan hyvin. Hyvää päivänjatkoa!" sanoi laulurastas ja lehahti lentoon jättäen villisiat lehmusten juureen. Äiti Villisika epäröi. Ehkä lääkäri oli oikeassa ja se oli huolestunut turhaan. Mutta entä jos ei? Samalla Pieni Villisika tarkkaili äi-

tiään syvillä ja kauniilla silmillään. Äiti ei kyennyt hillitsemään itseään ja antoi poikaselleen hellän suukon.

- "No niin, palatkaa jo kotiin!" Laulurastaat toittivat puunlatvasta. Ne olivat kyllästyneet tavattuun kymmeniä huolestuneita äitejä. Äiti Villisika punastui häpeästä paksujen ja piikikkäiden harjasten alla. "Pää pystyyn, kyllä sinä tästä toivot", se sanoi etenkin itselleen ja nosti poikasensa harteilleen. Pieni Villisika tuntui uskottoman kevyeltä – kuin kimpulta voikukkia. Äiti Villisika otti muutaman askeleen polulla, jota pitkin ne olivat tulleet. Sitten se pudisti päätään. Kaikki tiesivät, että villisiat osasivat olla peräänantamattomia. Ehkäpä laulurastaslääkäri oli erehtynyt? Oli kyse villisian omasta poikasesta, joten asiaan oli saatava varmuus. Tätä ei voinut jättää sattuman varaan! Niinpä villisika palasi takaisin ja alkoi taas röhkiä saadakseen apua. Monet laulurastaat ärsyntyivät. Ne lennähtivät pois räpytellen siipiään ja peittäen villisian höyheniin. Äiti Villisika oli hurjaluontoinen eläin, mutta se tunsu olonsa yksinäisemmäksi kuin koskaan. Karvaat kyyneleet vierivät sen kuonoa pitkin maahan: kukaan ei näköjään voinut auttaa sitä.

Silloin läheisestä pensaasta lehahutti esiin laulurastas, joka laskeutui villisian torahampaalle. Linnun höyhenpeite oli kermanvärinen, ja sen pientä päätä koristi sotkuinen höyhen-töyhtö. "Mitä täällä tapahtuu?" se piipitti. - "Onko sorkkaasi uponnut piikki?"

- "Ei ole kyse minusta. Minä voin hyvin. Nyt on kyse Pienestä Villisiasta: sillä ei ole voimia kävellä tai edes imeä minulta maitoa", vastasi Äiti Villisika.

Tämän kuullessaan laulurastas kiipesi villisian päähän tarkastelemaan poikasta lähietäisyydeltä. "Onpa tässä kaunis Pikku Villisika!" se visersi haltioituneena. "Pikkuinen ei voi hyvin, niinkö? Oletko varma?"

Tietysti olet, olet hyvin huolehtivainen äiti, etkö vain? Haluan auttaa sinua. Tunnen yhden vanhan ketun, joka tietää asian jos toisenkin liian heikoista eläimistä. Se on tarvitsemamme asiantuntija. Seuraa minua: matka on pitkä!"

Pieni Villisika piti pienestä laulurastaasta ja röhki hiljaa hyvillään.

Niinpä Äiti Villisika alkoi seurata linnun pyrähtelevää lentoa, vaikka sen hartioita särki ja sitä väsytti kovasti. Pieni seurue kulki ensin vaahtoavan virran penkerettä pitkin ja nousi sitten jyrkän ja kylmän harjun huipulle. Lopulta reitti kulki Kaarevan Rannan saniaispuskien läpi ja päättyi laskevan auringon valossa kylpevään kastanjapuistikkoon. Äiti Villisika ei ollut koskaan kulkenut niin kauas.

- "Hei, Kettu!" huusi Laulurastas, mutta kukaan ei vastannut. "Minnekä se vanha äkäpussi oikein on mennyt?" lintu mietti. "Miksi kutsut sitä äkäpussiksi?" Äiti Villisika kysyi vilkuilleen ympärilleen mamentuneena. Ne joutuisivat nukkumaan

kaukana lämpimästä ja turvallisesta pesästä, mikä hermostutti Äiti Villisikaa kovasti.

- "Oi, älä huoli: se vanha kettu on vain vähän omituinen. Se näyttää aika äreältä... Ja on sitä ihan oikeasti!"

- "Ai kuka täällä on äreä?" murisi joku puiden takaa. Näkyviin ilmestyi harmaiden ja punaisten karvojen peittämä kuono, joka haisteli ilmaa. Vanha kettu oli sokea, ja sen silmät loistivat valkoisina laskevan auringon valossa.

Äiti Villisika hyppäsi askeleen taaksepäin. "Rauhoitu, tämä on se kettu."

- "Sinulla on taas jotain metkuja mielesäsi, eikö vain?" sanoi Vanha Kettu Laulurastaalle. "Viimeksi onnistuit eksyttämään viiriäisen poikaset metsään. Se oli hyvin epäkohteliasta."

- "Katsos, kuka puhuu!" vastasi Laulurastas. "Sinähän ne söit illalliseksi." Vanha Kettu nuolaisi pitkiä valkoisia viiksikarvojaan ilman katumuksen häivääkään. "Nyt et tosin tuonut minulle syötävää", sen oli pakko myöntää.

Äiti Villisika röhki äänekkäästi.

- "Toit sen sijaan suuria ongelmia!" sanoi Vanha Kettu käyden makuulle. "Minä kun toivoin jotain hyvää syötävää."

"Tarvitsemme apuasi, Kettu!" huudahti Laulurastas. "En tosin voi tarjota mitään

vastineeksi, olen pahoillani."

Vanha Kettu pudisti päätään. "Olen kyllästynyt kastanjoihin. "Ja minusta on todella ärsyttävää auttaa sinua, Laulurastas. Vierailusi tietävät vain ongelmia. Sano paksulle ystäväillesi, että se voi lopettaa huolehtimisen ja laskea poikasensa maahan. Mitä nyt? Tunnen ilmassa kyynelten ja epätoivon tuoksun."

- "Villisian poikanen voi huonosti."

- "Eikö sinulla ystäväiseni ole kieltä ollenkaan?" kysyi Vanha Kettu käheästi. Äiti Villisika tuhahti, ja sen kurkusta kuului syvää mörinää. Se askelsi jääräpäisesti eteenpäin ja laskei poikasensa hellästi maahan. "Pieni Villisika ei oikein pysty kävelemään, ja sillä on vaikeuksia syödä. Olen huolissani", se sanoi toista kertaa saman päivän aikana.

- "Hmmm!" sanoi Vanha Kettu. "Olen tavannut lukemattomia huolissaan olevia äitejä." Sitten se haisteli Pientä Villisikaa, joka alkoi vinkua peloissaan. Vanha Kettu puraisi kevyesti poikasen niveliä saaden sen jopa kiljaisemaan. Voihkaisu oli kyllä heikko ja voimaton.

- "Älä syö sitä!" huusi Laulurastas huolissaan.

- "Ole hiljaa, sietämätön siipiveikko. Etkö näe, että villisika on liian iso minulle? Ja minäkö olen sokea, vai? Hah!" Sitten Kettu kääntyi äidin puoleen ja lisäsi: "Olet oikeassa, pikkuisesi on heikko. Se voi hyvin

huonosti, eikä minulla valitettavasti ole keinoa auttaa sitä voimistumaan.”

Äiti Villisian jalat tuntuivat pettävän sen alta.

- ”Minä tiesin sen!” se mumisi.

- ”Nyt sinun pitää kuunnella tarkasti...” sanoi Vanha Kettu. Iltahämärässä se näytti aiempaakin uhkaavammalta.

Äiti Villisika tunsu sydämensä hakkaavan korvissaan, kun se katsoi poikastaan peloisaan ja hämmentyneenä. Sen kyyneleet sekoittuivat kuolaan, kun se nuoli pikkuista puhtaaksi harjas toisensa jälkeen, ikään kuin jokainen rakastava ele antaisi lisää voimaa. Epätoivoisena se ajatteli, että ehkä se ei rakastanut poikastaan tarpeeksi koska ei voinut parantaa sitä.

- ”Kuunteletko sinä nyt?” toisti Vanha Kettu ties kuinka monennen kerran.

- ”Pienen Villisian lihakset ovat heikot, eikä se pysty syömään itse. Ja tiedätkö mitä? Lihaksia tarvitaan myös hengittämiseen. Kuuletko, kuinka se välillä vinkaisee hennosti? Senkin hölmö parivarpain sikaeläin – kuuntele minua nyt tarkasti ja lopeta itkeminen! Poikasesi ei saa kunnolla henkeä. Kuuletko sen? Sinun on opittava tuntemaan poikasesi ja ymmärtämään, milloin se tarvitsee apuasi. Noh! Kuunteletko sinä vai et?” Vanhan Ketun kärsivällisyys oli lopussa.

Äiti Villisika tunsu hukkuvansa tuskaan. Sen pikkuinen saattaisi kuolla, joten sekin halusi kuolla.

Lopulta Vanha Kettu puraisi Äiti Villisikaa oikein kunnolla korvan takaa. - ”Auts!” villisika huudahti automaattisesti. ”Sinun täytyy mennä Sydänmetsään”, päätti Vanha Kettu puheensa tiukasti.

- ”Se on todella kaukana!” vihelsi Laulurastas, joka oli pysytellyt sivussa mutta oli kuullut ihan joka sanan.

- ”Älä valita: sinä voit lentää!” Vanha Kettu sähähti. ”Äiti Villisika ja Pieni Villisika joutuvat matkaamaan jalan hyvin kauas. Niiden on tehtävä päätöksiä...”

- ”Mitä päätöksiä?” kysyi Laulurastas.

”Ole hiljaa! Kaikki asiat aikanaan.” Vanhalle Ketulle oli tullut nälkä. Se ajatteli, että ehkä se voisi siepata Laulurastaan suuhunsa. Parempi pieni ateria kuin ei ateriaa ollenkaan... ”Kuuntele nyt, Äiti Villisika! Sinun on mentävä Sydänmetsään ja etsittävä Ylväs Hirvi, joka auttaa sinua päättämään.”

- ”Mitä minun täytyy päättää?” nyhkytti villisika.

- ”Muista, että Sydänmetsässä ei ole yhtään helppoa tai muita oikeampaa tietä. Ne kaikki ovat yhtä vaikeita. Lopulta joudut keräämään rohkeutta ja valitsemaan tien, jota kulkea. Ymmärrätkö, mitä tarkoitan?” ”No en oikeastaan”, sanoi Laulurastas, jolloin Vanha Kettu menetti itsehillintänsä, hyppäsi eteenpäin ja yritti purra linnulta pään irti.

Laulurastas oli kuitenkin nopea ja pakeni ketun tappavasta otteesta taidokkaasti ajoitetulla lennolla.

- "Hullu vanha kettu!" se huusi. "Luulin, että olemme ystäviä!"

- "Ei minulla ole ystäviä", kivahti Vanha Kettu ivallisesti ja hävisi pimentyvään iltaan yhtä hiljaa kuin oli tullutkin.

Pieni seurue lepäsi sammalpedillä, kun Äiti Villisika yritti päättää, mitä tehdä. Matka Sydänmetsään kestäisi päiviä, ja

nyt kun se tiesi totuuden, sitä pelotti altistaa Pientä Villisikaa niin suurelle riskitukselle. "Ensiksi meidän on päätettävä, luotammeko Vanhaan Kettuun", myönsi lohduttomana Laulurastas. "Se vanha noita jakelee viisaita neuvojaan vähän liian helposti... Mutta se on itse sokea eikä ole lähtenyt pesästään enää vuosiin." Laulurastaalla oli vielä sydän kurkussa läheltä piti -tilanteen jälkeen. "Se halusi syödä minut, ihan uskomatonta!" lintu mutisi itsekseen.

- "En edes tunne tietä Sydänmetsään",

myönsi Äiti Villisika. "Tämä kaikki on minulle uutta, enkä minä... Minä en ole koskaan ollut rohkea."

Pieni Villisika tarkkaili äitiään vaivihkaa. Sen silmissä Äiti Villisika oli suunnattoman suuri, vahva ja urhoollinen. Se hieroi vaaleanpunaista kuonoaan äitinsä leveää rintaa vasten. Sen tuoksu rauhoitti pikkuista, joka nukahti nopeasti. Laulurastas nokki pyrstösulkiiaan. "Minä saatan teidät perille", se sanoi. "Vien sinut Sydänmetseen asti", se visersi. Matka pelotti sitäkin, koska metsä oli täynnä pöllöjä ja huuhekajia. Oli totta, että Laulurastas muutti joka vuosi talven tullen, mutta matka sujui helposti yhdessä lukuisten ystävien kanssa. Linnut lensivät korkealla suurissa muodostelmissa mahat pulleina madoista ja etanoista, joita matkan varrelta löytyi. Tämä matka olisi erilainen. Pieni seurue olisi ihan yksin: yksi laulurastas kahden villisian kanssa keskellä synkkää metsää.

"Tulisitko mukaani ihan oikeasti?" Äiti Villisika kysyi. "Miksi ihmeessä tekisit niin? Et edes tunne minua! Olemme sitä paitsi niin erilaisia." Se varmasti tarkoitti torahampailla varustettua kärsäänsä, roikkuvaa häntäänsä ja sorkkia.

- "Kukaan ei voi lähteä yksin tällaiselle matkalle", sanoi Laulurastas. "Yksin ei saa jäädä, vaikka olisi kuinka suuri ja täynnä harjaksia ja...villisikamainen", lintu totesi.

Äiti Villisika sulki silmänsä. Laulurastas oli hyvin pieni, mutta se vaikutti vilpittömältä. Jos noinkin pieni siivekäs päätti tulla niiden

mukaan, miten se voisi itse luovuttaa jo ennen matkaan lähtöä? Äiti Villisika ajatteli, että olisi halunnut aviomiehensä rinnalleen. Sitten se sanoi itselleen, että selviäisi joka tapauksessa. Pienen Villisian tähden. Itsensä tähden. Ja Laulurastaa tähden.

Pieni lintu oli sillä välin nukahtanut poikasen selkään. Ennen nukahtamistaan Äiti Villisika ehti miettiä, oliko lintu löytänyt muurahaisen tai pari Pienen Villisian selästä.

Seuraavana aamuna Äiti Villisika oli hetken aikaa onnellinen aluskasvillisuuden yllä häilyvässä sumussa. Nähdessään pikkuisen lepäävän vierellään se ajatteli heränneensä kamalasta painajaisesta. Ne olivat erottamattomia, äiti ja poikanen, pyöreät mahat toisiaan vasten painautuneina.

Sitten edellispäivä, työläs matka ja Vanhan Ketun sanat syöksyivät Äiti Villisian mieleen tuskallisina kuin metsästäjän veitsi kylkiluiden väliin. Villisika tunsi ohimenevän onnen karkaavan kauas. Kaikki tuntui sietämättömän epäoikeudenmukaiselta. Se hyppäsi raivoissaan ylös, mylvähti syvällä äänellä ja pinkaisi sokeaan juoksuun törmäten välillä pensasiin. Villisika ei halunnut hyökätä kenenkään kimppuun: se vain rynni päätä pahkaa metsässä satunnaista reittiä pitkin. Jos vastaan olisi tullut jokin muu eläin, se olisi jäänyt villisian alle. Villisika ei jaksanut välittää, aivan kuten sitä ei kiinnostanut, vaikka se olisi törmännyt puuhun ja halkaissut kallonsa. Ehkä niin olisi ollut parempi, koska silloin sen ei olisi tarvinnut

palata kotiin suunnaton taakka harteillaan. Villisika talloi alleen pari puuntainta ja hajotti puupinon, joka naarmutti sen kärsää ja avasi haavan sen otsaan. Haavasta säteilevä kipu ei ollut mitään verrattuna sen särkevään sydämeen.

- "Mitä teet, oletko hullu?" huusi vihainen piikkisika sille. "Talloit juuri kotini säpäleiksi ja tuhosit ruokavarastoni. Kuka oikein luulet olevasi?"

Äiti Villisika oli siinä vaiheessa jo kaukana. Se juoksi hurjaa vauhtia kohti poikastaan. Maailma ei ollut oikeudenmukainen, ei sitten yhtään, se ajatteli. Piikkisika ajatteli todennäköisesti samaa.

- "Miksi juuri me?" kysyi Äiti Villisika.

- "Mitä?" piipitti Laulurastas. Sen höyhenet törröttivät sotkussa, koska villisika oli säikäyttänyt sen hereille syvästä unesta.

Pieni Villisika kuorsasi kevyesti.

"Miksi Pienen Villisian pitää olla heikko?" kysyi Äiti Villisika.

Laulurastas kallisti päätään sivulle. "Ei siihen ole mitään syytä", se myönsi.

- "Mitä pahaa olen tehnyt?"

- "Et kai oikeasti usko olevasi syyllinen tähän? Jos meitä rangaistaisiin tekemisistämme, uskonpa, että olisin kuollut jo aikaa sitten..."

Äiti Villisika hymyili katkerasti. "Mutta sinulla ei ole poikasta, joka ei pysty kävelemään. Et voi ymmärtää!" se huusi linnulle.

Laulurastas pahoitti mielensä, ja sen huomasi. Se oli uneksinut lentävänsä sinisellä taivaalla ystäviensä kanssa, maha täynnä herkkuja. Sitten Äiti Villisian huudot olivat herättäneet sen. Se oli uskaltanut mukaan hankkeeseen, johon sen voimat eivät riittäneet. Vanha Kettu oli melkein syönyt sen! Niinpä se ajatteli, että olisi parempi jättää rouva villisika selviytymään ongelmistaan yksin. Sitten se näki Pienen Villisian heränneen. Pikkuinen oli heikko mutta ymmärsi ja kuuli kaiken.

- "Minä toimin siipinäsi", se kuiskutti villisian korvaan. Pieni Villisika oli tyytyväinen löydettyään uuden ystävän. Laulurastas istahti Äiti Villisian torahampaalle. "Olet oikeassa: en voi ymmärtää, mutta autan sinua niin pitkään kuin haluat."

Äiti Villisika ei tiennyt, mitä sanoa, ja sitä hävetti, että se oli tallonut piikkisian kotipesän ja huutanut kaikille. Koska se ei ollut luonteeltaan kaunopuheinen, se päätti pyytää käytöstään anteeksi etsimällä aamiaista. Se kaivoi ja kynsi pehmeää maata ja löysi sieniä, tryffeleitä ja jopa pari lihavaa etanaa. Laulurastas hotkaisi ne ahnaasti suuhunsa. Sen puolesta sovinto oli tehty jo ensimmäisen etanan jälkeen.

Myös Pieni Villisika yritti juoda vähän maitoa, mutta sillä ei ollut tarpeeksi voimia imeä. Onneksi Äiti Villisian nisät olivat niin täynnä, että maito alkoi valua

itsestään. Pikkuinen joi pisaran toisensa jälkeen. Muille muutama tippa ei olisi riittänyt, mutta Pieni Villisika oli tyytyväinen: maitopisarat maistuivat sen mielestä paremmalta kuin mikä tahansa nektari.

Lopulta Äiti Villisika asetteli pikkuisen selkäänsä. "Lähdetäänkö?" se kysyi. Laulurastas asettui istumaan villisian torahampaalle. "Tuonne päin", se sanoi.

Pieni seurue matkasi kokonaiset kolme päivää ja tapasi matkalla monia eläimiä. Pian tieto seurueesta levisi: äiti, joka kulki selkäänsä sidotun poikasen ja kärsällään istuvan hassun laulurastan kanssa. Se oli omi-tuinen kolmikko. Luolapesän vesimyyrät vikisivät uteliaasti seurueen kulkiessa ohi.

Laulurastasta ärsytti: "Eikö niillä ole parempaa tekemistä kuin tuijottaa meitä?" Äiti Villisika ei välittänyt niistä. "Ajattekoot mitä haluavat. Minun täytyy päästä Sydänmetsään."

- "Tiedän kyllä, mutta kuuntele, kuinka ne vikisevät kuorossa. Menen kohta sinne ja nokin niitä nenään!" Lopulta se ei kuitenkaan tehnyt mitään. Laulurastan siipiä alkoi heikottaa, jos se ajatteli riitelevänsä jonkun kanssa. Silti se oli vihainen, joten se sutkautti myyrille pari pisteliästä vastausta.

Pieni Villisika nauroi itsekseen. Siitä oli hauskaa seurata Laulurastan kinastelua ohikulkijoiden kanssa, ja äidin selässä sillä oli varsin mukava ja lämmin olla.

Lopulta seurue saapui suurelle niitylle,

jota reunustivat piikkipaatsamat ja rautamyrtit. Keskellä niittyä seisoivat hontelo harmaahaikara yhden jalan varassa. Kolmikon nähdessään se syöksähti korkealle ilmaan ja tuli niitä vastaan. "Tervetuloa!" se sanoi lämpimästi.

- "Sgruffff", vastasi Pieni Villisika, joka yritti nähdä haikaran äitinsä selästä.

- "En voi olla huomaamatta outoa hihnaa, jonka olet kiinnittänyt selkääsi", se sanoi tarkasteltuaan Äiti Villisikaa hetken. Villisika siristi silmiään epäluuloisesti. "Niin", sanoi haikara, "pari talitiaista tosiaan kertoi minulle, että etsitte tietä Sydänmetsään."

- "Talitiaiset livertelevät aina liikaa", puhusi Laulurastas.

- "Oikeassa olet, hyvä lentäjäkollega, mutta tässä tapauksessa ne tekivät oikein. Minä nimittäin olen ergonomisten asentojen asiantuntija!" se sanoi ja otti varpailaan kolme nopeaa tanssiaskelta. "Ergonomisten aseiden asiantuntija?!" säpsähti Äiti Villisika.

- "Iirgghhhh!" inisi Pieni Villisika.

- "Asentojen, hyvä rouva, asentojen!" vastasi haikara ja avasi mustavalkoiset siipensä levälleen täydellisessä tasapainossa. "Katsos, siihen tarvitaan vain yksi sulava liike – yhdellä jalalla." "Jos olisimme halunneet neuvoja tanssivalta voimistelijalta", vastasi Laulurastas happamasti, "olisimme kyllä pyytäneet."

- "Hmmm. Minä olen opettanut kärrynpyöriä riikinkukolle ja ravaamista tanssin tahtiin maatilán hevosille."

- "Miten tämän pitäisi auttaa Pientä Villisikaa? Se ei voi liikkua!" vastasi Äiti Villisika.

- "Selitys on yksinkertainen: haluan auttaa löytämään mahdollisimman mukavan asennon pikkuiselle. Sen kärsä on hautautunut kaulan harjaksiin, ja jalat roikkuvat sivuilla kuin hauen evät. Tuossa asennossa se ei näe mitään. Ah, halusinkin kysyä, pystyykö pikkuiainen näkemään jotain?"

- "Totta kai Pieni Villisika näkee!" sanoi Äiti Villisika ylpeänä. "Tarkemmin kuin haukka."

- "Noh, tällä hetkellä sen korvat roikkuvat silmillä, joten epäilen suuresti, voiko se nähdä esimerkiksi tämän liikkeen", sanoi haikara leyhytellen siipiään tyylikkäästi. Jotakin Pieni Villisika joka tapauksessa näki, koska se röhki tyytyväisesti. Jos se olisi pystynyt – jos se olisi ollut voimakkaampi eikä olisi ollut sidottuna äitinsä selkään, ja etenkin jos se ei olisi ollut raskarakenteinen villisika – se olisi halunnut olla tanssija.

Lopulta seurue hyväksyi haikaran avun. Ensin Pieni Villisika asetettiin Äiti Villisian pään päälle, mutta silloin äiti ei nähnyt mitään. Seuraavaksi poikanen kiinnitettiin äidin mahan alle, mutta silloin sen otsa kosketti maata. Poikanen yritettiin sitoa myös äidin häntään, mutta silloin se olisi raahautunut maassa. Yksi ehdotus oli rakentaa pikkuiselle parit, mutta ajatuk-

sesta luovuttiin: Äiti Villisika halusi pitää pikkuisen lähellä ja tuntea sen kosketuksen ihollaan, jos mahdollista.

- "Tarvittaisiin samanlaisia pyöriä kuin maatilán hevoskärryissä", mietti haikara. "Oletko muka ikinä nähnyt villisikaa pyörillä?!" huudahti Laulurastas.

Lopulta päätöksen teki Pieni Villisika. Ilmassa lenteli ärräpäitä, kun haikara ja lintu parin solmun avulla nostivat pikkuisen taas äitinsä selkään. Nyt asento oli selkää selkää vasten.

Se näytti oudolta, mutta Pieni Villisika röhki tyytyväisenä sorkat ilmassa.

- "En ymmärrä; asento näyttää minusta hassulta", myönsi Laulurastas.

- "Se on aiempaa huonompi", vahvasti haikara, jonka esteettistä silmää vaihtoehto häiritsi.

- "Tämä tuntuu epämukavalta", tuhahti Äiti Villisika.

- "Sgruffffff", sanoi Pieni Villisika onnellisena.

Sen jälkeen muilla ei ollut enää sydäntä liikuttaa pikkuista. Pieni Villisika jätettiin siis selälleen, ja kolmikko jatkoi matkaansa haikaran hyvästeltyään. Poikanen oli onnellinen. Vaikka Äiti Villisika ei ymmärtänyt sitä, uusi asento oli erityinen: Pieni Villisika sai ihailla joka askeleella puiden lehviä, taivaanrannan pilviä ja suuria osia sinistä taivasta. Yleensä villisiat kulkivat pää painuksissa,

selkää kumarassa, kärsä mullassa maastoa tarkkaillen. Pieni Villisika oli onnekas: se näki maailman ihan eri näkökulmasta.

Kun seurue oli taivaltanut metsäisiä kukuloita ylös ja alas kolme päivää, Pienen Villisian kunto heikentyi. Äiti Villisika ei tiennyt mitä tehdä. Se harkitsi jopa takaisin kääntymistä, mutta se tunsu kadottaneensa suuntavaistonsa kokonaan. Kotiin se ei pääsisi enää koskaan, siitä se oli varma. Oli matkan tulos mikä tahansa, matka itsessään oli jo muuttanut villisikaa. Tuntui uskomattomalta, että aiemmin sille tärkeät asiat olivat nyt toissijaisia tai olivat menettäneet merkityksensä kokonaan. Äiti Villisika huomasi iloitsevansa Pienen Villisian jokaisesta hymystä vaikka oli aiemmin ollut aina tyytymätön kaikkeen. Ennen se oli etsinyt elämän merkitystä, ja nyt se löysi merkityksen jokaisesta askeleesta.

- ”Tiedätkö – uskon ymmärtäneeni, mikä on tärkeää elämässä. Kävellä tässä poikaseni kanssa, kuulla sen kevyt hengitys ja tuntea jalkojesi kipittävän omilla torahampaillani. Olen hyvin onnellinen, vaikka samalla minua raastaa hirvittävä suru. Onko mahdollista olla tyytyväinen ja tuntea suurta kärsimystä yhtä aikaa?”

Laulurastas ei tiennyt mitä sanoa. Ennen se olisi tavoilleen uskollisena vastannut villisialle jollain nasevalla lauseella. Nyt se pysyi hiljaa.

Alkoi sataa. Ensin pisarat tippuivat hiljakseen, mutta pian sade yltyi. Auringonlaskun aikaan satoi niin rankasti, että pimeys katki polun näkyvistä. Laulurastas nousi

ilmaan ja palasi pian takaisin.

- ”Meidän täytyy löytää suoja, ja hieman kauempana on hylätty mäyränpöytä. Pieni Villisika voi nukkua siellä.”

- ”Mutta poikaseni voi aina huonommin. Jos emme pääse pian Sydänmetsään, pelkään että Pieni Villisika kuolee.” Laulurastas pörrötti höyheniään: ”Matkan jatkaminen yöllä kaatosateessa on yhtä vaarallista.”

Pienen Villisian silmät olivat täynnä vettä ja nenä valui. Se hengitti vaivalloisesti, eikä se voinut enää edes nauttia pilvien katselemisesta. Oli liian pimeää.

Äiti Villisika ei tiennyt, mitä tehdä. Kova rankkasade oli tehnyt polusta mutaisen puron. Pitäisikö niiden jatkaa vai pysähtyä? Villisioille kahdesta vaihtoehdosta valitseminen on yhtä ahdistavaa kuin ansaan jääminen. Vanha Kettu oli sanonut, että Äiti Villisian pitäisi valita tie, jota kulkea, mutta villisika ei tuntenut olevansa valmis. Sade oli saapunut yllättäen. Aiemmin iltapäivällä, kun tilanne oli ollut parempi, villisialla ei ollut ollut aikaa eikä halua tehdä suunnitelmia.

- ”No niin, on turhaa miettiä päänsä puhki”, sanoi Laulurastas. ”Et löydä oikeampaa ratkaisua kuin sen, jonka valitset. Kaikki tehdyt valinnat tuntuvat jälkikäteen parhailta.”

- ”Mutta minä pelkään katuvani päätöksieni. Ehkä minun pitäisi kysyä Pieneltä Villisialta, mitä se haluaa”, sanoi Äiti Villisika. Sitten se irrotti poikasensa selästään ja laski sen maa-

han. "Sgruffooortt!" sanoi Pieni Villisika luisuen polkua peittävään mutaan.

- "Hei, minne olet menossa?!" piipitti Lau-
lurastas hädissään tarttuen pienokaiseen
nokallaan. Se työnsi jalkansa syvälle mu-
taan veden pulputessa sen siipiin asti.

- "Sgruffooortt!" toisti Pieni Villisika.
Kaikki valinnat, jotka sen äiti teki, kävivät
sille hyvin.

Silloin Äiti Villisika tajusi, että valinnan mer-
kitys ei piillyt siinä, mitä se valitsi – oli kyse
sitten koloon piiloutumisesta tai matkan jat-
kamisesta – vaan siinä, että se otti valinnan
vastuun harteilleen. Valinnan tekemällä se
osoitti konkreettisesti olevansa poikasensa
äiti. Ei sen enempää eikä vähempää.

Seuraavana aamuna aurinko lämmitti kos-
teaa aluskasvillisuutta. Yöllä oli tapahtunut
vaikka mitä, ja oli varsinainen ihme, että
Pieni Villisika oli taas matkalla äitinsä seläs-
sä. Seurue oli vihdoin saapunut Sydänmet-
sään, vaikka kaikilta meni jonkin aikaa sen
tajuamiseen. Usein asioita tapahtuu ilman,
että huomaamme sitä, ja niin oli käynyt nyt-
kin. Seurue etsi Sydänmetsää, ja lopulta se
oli löytänyt perille. Kukaan ei tosin osannut
sanoa, missä metsän raja kulki. Laulurastaan
sydän hakkasi sen rinnassa: paikka oli mo-
nelle pyhä, ja lintu tunsi itsensä kutsumat-
tomaksi vieraaksi. Myös Äiti Villisika tajusi,
että sen huohotus kuulosti oudolta Sydän-
metsän syvässä hiljaisuudessa.

- "Olemme perillä", se sanoi. Hieman
etempänä auringonsäteiden kajossa erot-

tui Ylvään Hirven turkki. Äiti Villisika
auttoi Pientä Villisikaa laskeutumaan se-
lästään ties kuinka monetta kertaa. Poika-
nen oli tyytyväinen: se oli kokenut monta
ihmeellistä seikkailua.

Se oli kyyristynyt arasti äidin sorkkien vä-
liin ja tutustunut puheliaisiin lintuihin,
ystävystynyt laulurastaan kanssa ja oppi-
nut ovelan ketun sokean katseen alla, mitä
pelko tarkoittaa. Se oli kuullut vesimyyrien
hassun höpötyksen ja kuvitellut tanssivan-
sa haikaran kanssa. Se oli juonut maitoa ja
joutunut kaatosateen yllättämäksi. Se oli tu-
tustunut pilviin ja katsellut avaraa taivasta.
Mitä muuta se olisi vielä voinut haluta?

- "Enemmän aikaa", sanoi sen äiti.

Ylväs Hirvi eteni seuruetta kohti kevein
askelin. Sen suuria sarvia peitti sammal, jo-
hon linnut olivat tehneet pesänsä. "On aika
mennä", se sanoi syvällä äänellä. Hirvi oli
lumoavan upea – pelkkä sen katsominen sai
suuttumaan, itkemään tai huutamaan. Niin
epäreilua ja kamalaa kuin se olikin, aika oli
koittanut. Pieni Villisika tiesi sen parem-
min kuin kukaan muu. Se sulki silmänsä ja
antoi Ylvään Hirven nostaa sen sarvillaan
ylös. Sitten villisika loittoni hirven kanssa
tervehtimättä enää ketään, koska se ei jaks-
anut enää edes vinkaista. Kun se makasi sar-
vien päällä maha taas taivasta kohti, se avasi
karhunvatukan väriset kauniit silmänsä. Se
katsoi äitiään ja ystäväänsä ja käänsi sitten
silmiänsä haltioissaan kohti taivasta ja kau-
kaisia pilviä. Muut eivät voineet nähdä sitä,
mutta korkea taivas oli täynnä värikkäitä,
kauniita ja höyhenenkevyitä perhosia. ■

5 Se, mitä tarvitsen unelmieni toteuttamiseen.

Satu lapsille, jotka sairastavat tyypin I spinaalista lihasatrofiaa, ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

Metsän laitamilla, jossa vaahteroita kasvoi enää harvakseltaan, kohosi pieni kylä. Se koostui muutamasta huonokuntoisesta talosta, joiden kattotiilien väliin varpuset olivat rakentaneet pesänsä. Pesät oli pehmustettu höyhenillä ja oljella, ja sinä kesänä ne olivat vetäneet puoleensa paljon naarasvarpusia. Tuloksena katoilla asusteli nyt iloisesti visertävä lintuparvi, joka lenteli kasvimaalta ja pensasaidalta toiselle. Se oli hyvin seurallinen lintuparvi, joka pesimäkaudellakin mielellään metsästi matoja tai kylpi lammikoissa yhdessä. Vastasyntyneiden joukossa oli pienokainen, jonka päähän oli jäänyt kiinni pala munankuorta. Se oli taianomainen merkki, joka kertoi aivan erityisestä elämänkohtalosta. Pienokaista kutsuttiin Hippuseksi. Sen veljien hypellessä kattotiileltä toiselle se tarkkaili niitä surumielisesti ja vähän kateellisestikin. Hippusen jalat kun olivat niin heikot, että se joutui pysymään pesässä. Hippunen oli

kuitenkin utelias. Siitä oli mukavaa katsella, mitä ihmiset touhusivat kylän torilla. Se myös kuunteli mielellään nährrien tarinoita ja korppeja, jotka kehuskelivat seikkailuillaan kellotornin huipulla keikkuen. Omasta pesästään käsin Hippunen antoi välillä neuvoja veljilleen ja jutusteli suurempien varpusten kanssa. Koska se liikkui vähän, sille jäi paljon aikaa ajatella.

Yhtenä aamuna kylän leipurin uunista nousi paksu musta savupilvi. "Tulipalo! Tulipalo!" piipittivät vesimyyrät hädisään. Hippunen halusi päästä katsomaan, joten se antoi sitoa itsensä pesästä löytyneisiin paksuihin heinänkorsiin. Sen veljet, jotka olivat juuri oppineet lentämään, kerääntyivät yhteen ja tarttuivat korsiin nokillaan. Sitten ne nostivat Hippusen ylös pesästä ja kantoivat sen torille. Kuten aina, vesimyyrät olivat huolestuneet ihan turhaan. Missään ei ollut syttynyt tulipaloa: leipuri oli vain ajatuksissaan polttanut keksit. Koko sotkusta oli tuloksena iso korillinen keksejä, jotka olivat aivan liian tummia ja kärysivät vielä kulmistaan. Hippunen ja sen veljet halusivat maistaa

keksejä. Leipuri tarjosi niille usein vähän leivänmuruja, joten ajan kuluessa niistä oli tullut rohkeita. Kun ne lopulta onnistuivat kantamaan yhden keksin pois, ne huomasivat harmissaan, että hieno herku olikin kovaa kuin kivi. Hippunen sai ajatuksen.

- "Mitä jos kiinnittäisitte pari keksiä jalkoihini, niin minua voisi työntää helposti pihamaan poikki?" se kysyi veljiltään.

- "Sitten kaikki alkavat haukkua sinua ja kutsua sinua Pyörätuolivarpuseksi!" vastasivat veljet Hippuselle.

- "On parempi olla Pyörätuolivarpunen kuin tuijottaa kattotiiliä aamusta iltaan. Sillä tavalla voisin myös leikkiä kanssanne pellolla ja osallistua hauskoihin seikkailuihin. Kyllä se on sen arvoista!" totesi Hippunen.

Niinpä Hippunen varustettiin pyörän muotoisilla kekseillä, joiden ansiosta se pääsi kulkemaan edestakaisin maatalon pihamaalla.

- "Katsokaa, Pyörätuolivarpunen!" vikisivät vesimyyrät keskenään.

Hipunen ei niistä välittänyt. "Teen vain sen, mitä tarvitaan, jotta voin toteuttaa toiveeni. Pyörät ovat pelkkä väline!" se toisti kaikille.

Jonkin ajan kulutta Hippusen erityinen

elämänkohtalo oli tuttu kaikille alueen lintuparville. Samalla kun Hippusen veljet söivät lihavia matoja, se itse ei pystynyt maistamaan palaakaan: sen nokka oli liian heikko! Siksi se vain tarkkaili veljiään haikeana ja hieman surullisin mielin. Jos se ei söisi, sillä ei olisi tarpeeksi energiaa tutkimusretkeilyyn ja jutteluun eikä se voisi tutustua suureen maailmaan riisipeltojen tuolla puolen.

Yhtenä aamuna kylän majatalosta kuului kova rämähdys. "Maanjäristys! Maanjäristys!" piipittivät vesimyyrät hädissään. Hippunen halusi mennä katsomaan, ja veljiensä avulla se laskeutui torille. Vesimyyrät olivat taas pelästyneet ihan turhaan, kuten aiemmin. Ei ollut sattunut mitään maanjäristystä: sen sijaan maahan oli pudonnut yksi suurista koripulloista, joissa majatalonpitäjä säilytti tummanpunaista punaviiniä. Koko sotkusta oli tuloksena iso joukko auringossa kiilteleviä lasinpaloja. Hajonneesta pullosta pisti esiin ohut mutta pitkä ja taipuisa muoviletku, jolla majatalonpitäjä oli kaatanut viiniä pienempiin pulloihin. Letkusta tipui vielä viiniä, joka levisi lattialle.

Hippunen sai ajatuksen. "Koska nokkani on liian heikko enkä saa ruokaa nieltyä, miksi ette kiinnittäisi tuollaista letkua suoraan mahaani? Voisin syödä sitä kautta, jos te autatte minua."

- "Sitten kaikki alkavat haukkua sinua ja kutsua sinua Pyörätuolivarpuseksi, joka

tarvitsee syödäkseen aukkoa mahaan!" vastasivat veljet Hippuselle.

- "On parempi olla Pyörätuolivarpunen, joka tarvitsee syödäkseen aukkoa mahaan, kuin olla syömättä ja antaa vatsan kurnia nälästä! Sillä tavalla saisin tarpeeksi energiaa, jotta voisin leikkiä kanssanne pellolla ja osallistua hauskoihin seikkailuihin. Kyllä se on sen arvoista!" totesi Hippunen.

Niinpä Hippunen varustettiin pienellä mahaan liitettävällä letkulla. Letkun kautta sille voitiin antaa ruoaksi hienonnettua matoja. Pian Hippunen kulki taas edestakaisin maatilana pihamaalla. "Katsokaa, Pyörätuolivarpunen, jolla on aukko mahassa!" vikisivät vesimyyrät keskenään. Hippunen ei niistä välittänyt. "Teen vain sen, mitä tarvitaan, jotta voin toteuttaa toiveeni. Mahaani tehty avanne on pelkkä väline!" se toisti kaikille.

Kun talvi oli ohi, Hippusen tunsivat jo kaikki haikarat, jotka asuivat kauempana riisipeltojen toisella puolen. Hippusen veljet kiertelivät korkealla kylän yllä, mutta Hippusella oli vaikeuksia seurata niiden lentoa: sitä hengästytti, ja siitä tuntui, että tuuli vei sen voimat mukanaan. Samalla se tarkkaili veljiään mietteissään ja harmistuneena. Jos se ei pystyisi hengittämään hyvin, sillä ei olisi tarpeeksi energiaa tutkimusretkeilyyn, jutteluun ja opiskeluun eikä isoksi kasvamiseen, vaikka se kovasti halusi.

Yhtenä aamuna kylän myllystä kuului voimakasta ulvontaa ja läpsettä. "Pyörremyrsky! Pyörremyrsky!" piipittivät vesimyyrät hädissään. Hippunen halusi mennä katsomaan, joten se lähti myllylle veljiensä kanssa, kuten aina. Siellä kävi ilmi, että vesimyyrät olivat taas pelästyneet ihan turhaan. Ei ollut mitään pyörremyrskyä; tuulenpuuska oli vain lennättänyt ulos ripustetut pyykit korkealle myllyn siipiin. Paidat pullistelivat tuulessa kuin purjelaivan purjeet. Hippunen sai ajatuksen: "Mitä jos laittaisitte nokkaani pienen propellin, niin voisin hengittää helpommin? Voisin hyödyntää tuulta: saisin enemmän happea eikä minua hengästyttäisi."

- "Sitten kaikki alkavat haukkua sinua ja kutsua sinua Pyörätuolivarpuseksi, joka tarvitsee syödäkseen aukkoa mahaan ja hengittää propellin avulla!" vastasivat veljet Hippuselle.

- "On parempi olla Pyörätuolivarpunen, joka tarvitsee syödäkseen avannetta mahaan ja hengittää propellin avulla, kuin joutua luopumaan itselleen tärkeistä asioista. Sillä tavalla saisin myös tarpeeksi happea, jotta voisin leikkiä kanssanne pellolla ja osallistua hauskoihin seikkailuihin. Kyllä se on sen arvoista!" totesi Hippunen.

Niinpä Hippusen nokka varustettiin pienellä propellilla. Siten Hippunen sai

enemmän happea ja jatkuva ilmapirta auttoi sitä hengittämään pontevasti. Pian Hippunen kulki taas edestakaisin maatian pihamaalla.

- "Katsokaa, Pyörätuolivarpunen, jolla on mahassa aukko ja nokassa propelli hengittämistä varten!" vikisivät vesimyyrät.

Hippunen ei niistä välittänyt. "Teen vain sen, mitä on tarpeen, jotta voin toteuttaa toiveeni. Nokassani oleva propelli on pelkkä väline!" se toisti.

- "Mutta nyt sinulla on aina pyörät jaloissa, avanne mahassa ja propelli nokassa!" sanoivat veljet.

- "Entä sitten?" vastasi Hippunen. "Minä vain hyödynnän sitä, mitä tarvitsen unelmieni toteuttamiseen. Se, mikä on teille outoa, on minulle normaalia. Kuka on oikeassa? Ei sillä ole väliä. Tärkeää on vain se, että on jokin unelma, johon uskoa."

Metsän laitamilla, jossa vaahteroita kasvaa enää harvakseltaan, kohoa edelleen pieni kylä. Se koostuu muutamasta huonokuntoisesta talosta, joiden kattotiilien väliin varpuset ovat rakentaneet pesänsä. Torin kiveyksellä kulkee myös aivan erityinen varpunen veljiensä kanssa. Kylän lintuparvi on hyvin seurallinen: pesimäkaudellakin se mielellään syö yhdessä matoja, uneksii ja nauttii pitkistä hiekkakylvyistä toistensa seurassa. ■

6 Suden turkki.

Satu lapsille, jotka sairastavat spinaalista lihasatrofiaa, lasten isille ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

Isä Susi työnsi poikaan eteenpäin lumesa kuono jääkiteistä valkoisena. Teidän olisi pitänyt nähdä se: vaikka se oli kamalan kohmeessa ja väsynyt, se ei antanut periksi. Sinä vuonna syksy oli ollut jäätävän kylmä, ja koko metsää koristi jo valkoinen lumipeite. Isä Susi oli kirjoittanut laulun, jonka säkeet kaikuivat sen päässä sana ja tavu toisensa jälkeen. "En edes tiedä, miten laulun pitäisi päättyä", se mutisi onnettomana. Sudenpoikanen oli syntynyt edelliskeväänä, ja oli käynyt nopeasti selväksi, että jotain oli vialla: poikanen ei oppinut kävelemään ja juoksemaan muiden tavoin vaan horjahteli ja nousi jaloilleen vain vaivoin. Alussa Isä Susi oli pelännyt menettävänsä poikasen, joka oli kuitenkin hämmästyttänyt koko lauman:

Se oli sudeksi pieni, liian laiha ja ohuturkkinen, mutta se oli myös hyvin lujaa

tahtoinen, uskomattoman sitkeä ja elämänhaluinen.

- "Se on yhtä itsepäinen kuin minä!" myönsi Isäsusi.

Se leikki poikasensa kanssa joka ilta: se rohkeiksi Pikku Sutta, sai sen kierimään ja näykki sitä ystävällisesti. Uskomatonta, miten Isä Suden sydäntä lämmitti, kun se seurasi poikasensa taistelua päivä toisensa jälkeen. Samalla sen rinnassa myllersivät suru, rakkaus, ahdistus ja ylpeys. "Nuorena olin niin kova-naamainen susi, mutta nyt puhkean helposti kyyneliin. Kaikki tämän hellyttävän pikkuisen syytä", Isä Susi mutisi itsekseen.

Kerran yhden leikkituokion aikana, kun Isä Susi näykki hellästi poikansa niskaa, sen mielessä alkoi soida kertosaie. Alussa se koostui vain muutamasta hassusta sanasta, joita oli helppo riimitellä:

- "Pikku Susi ja muusi, kuusi on upouusi", se höpötti itsekseen. Isä Susi ei ollut koskaan oikein käynyt koulua – ei olisi oikein

arvostella sitä, kun se yritti vilpittömästi riimitellä ilmaistakseen tunteitaan paremmin. Aamunkoitteessa se tunsu saaneensa inspiraation ja kirjoitti:

*Kun Pikku Susi syntyi,
se oli heikko ja vapisi.
Kaatui korkeaan ruuhon
sen kuono, kun kävellä yritti.*

Noh, runomitta ontui ja riimit olivat liian yksinkertaisia, mutta Isä Sudesta oli mukavaa nähdä poikasensa laulun tai runon pääosassa. Isä Susi tosin ei ollut mikään runoilija – kaukana siitä! Säkeet tulivat Isä Suden mieleen kuitenkin itsestään ja pitivät sille seuraa noina yllättävinä ja pelottavina päivinä.

*Isä kannusti aina poikastaan,
lupasi sitä tukea ja kannatella
sen tassuja nuollessaan.
Miksei se pystynyt kulkemaan?*

Isä Sutta häiritsi etenkin yksi asia:

- "Miksen osaa parantaa poikastani?" se toisti toistamistaan. "Onko mahdollista, ettei asialle voi tehdä mitään. Eikö ole mitään lääketettä, jota voisi ottaa? Nokkoskeittoa tai maukasta jänispaistia? Tai vahvistavaa rohdosta?" Isä Susi nuoli poikansa tassuja, mutta se tuntui hyödyttömältä: Pikku Susi ei kävellyt, eikä se pysynyt edes seisomaan tukevasti omilla jaloillaan. Poikanen ei toisaalta tuntenut kipua,

eikä se ollut vilustunut eikä näyttänyt kuumeiselta. Se vain oli syntynyt tällaisena luonnon oikusta – ehkä näin oli tahtonut jokin suurempi voima, jota Isä Susi ei yhtään ymmärtänyt. Siksi Isä Susi jatkoi riimittelyään:

*Ei Pikku Susi kipua tuntenut
nurmikolla levätessään.
Kuin siltä olisi yksi palanen puuttunut,
siksi se ei päässyt kävelemään.*

Isä Susi mietiskeli paljon. Ennen kaikkea se kaipasi mahdollisuutta nähdä unelmiensa toteutuvan. Se oli kuvitellut pääsevänsä metsästämään yhdessä poikansa kanssa. Se halusi opettaa poikaselleen, miten jälkiä seurataan, miten tiheässä metsässä vaanitaan saalista ja otetaan se kiinni. Isä Susi häpesi unelmiaan: "Poikani on täydellinen ihan sellaisena kuin on, vaikkei se voikaan liikuttaa lihaksiaan!" se toisti lauman muille uroksille. Sitten Isä Susi jatkoi laulunsa kirjoittamista. Se tosin häpesi sitä ja lauleskeli säkeitä vain silloin, kun kukaan ei ollut kuulemassa:

*Pientä täydellistä poikastaan
isä susi lakkaamatta ajatteli.
Se myös pohti suruissaan,
että yhdessä metsästää halusi.*

*Niin oli Pikku Susikin surullinen,
koska tajusi isän surua kokeneen.
Teki nurmesta pesän itselleen,
kun metsä peittyi lumeen.*

Päivät kuluivat hiljalleen. Ne muuttuivat viikoiksi, ja viikoista tuli kuukausia. Ensimmäisten pakkaspäivien koittaessa Isä Susi huolestui tosissaan. - "Poikaseni on niin laiha ja ohutturkkinen, että pelkään, selviääkö se talvesta ollenkaan", sanoi Isä Susi. Lauma päätti siirtyä viettämään talvea uuteen pesäkoloon suojaisemmalle alueelle. Pitkän jonon edetessä metsän läpi Isä Susi raahasi pikkuista perässään. Ensin satoi, ja sitten ensilumi alkoi leijaila maahan. Metsä jäättyi, ja poikanen oli aivan liian heikko. Voi susiraukkaa! Isä Susi olisi antanut kypälänsä, jos se olisi parantanut pikkuisen. Yhdenkö kypälän? Se olisi antanut kaksi kypälää! Ei, sekään

ei ollut totta. Se olisi antanut poikaselleen aivan kaiken, mitä sillä oli! Pian Isä Susi tajusi, että juuri se oli ainut asia, jonka se saattoi tehdä: repiä turkin päältäään auttaakseen poikastaan. Niin Isä Susi alkoi

purra ja raastaa omaa nahkaansa terävillä kulmahampaillaan ja kynsillään. Se repi turkkia päältään ja kiskoi sen lopulta yltään kuin lämpökerraston, ensin tassuista ja sitten muualta. Samalla se ulvoi:

*Lumihiutaleet maahan leijaili,
kun Isä Susi turkin yltään repi.
Se halusi antaa kaikkensa,
jotta hyvin saisi elää poikansa.*

*Heti tunsi Pikku Susi
rakkauden lämmön hehkuvan.
Se oli lahja isän hellyyden
ja monien katkerien kyynelten.*

*Isä Susi paleli ilman turkkiaan
vilpittömän lahjan annettuaan.
Vain yhtä toivoi poikaselleen:
voimaa ja lämpöä turkistaan.*

Isä Suden turkin ansiosta poikanen vaikuttivoi paremmin: se ei enää tärissyt kylmästä. Muut sudet tuijottivat Isä Sutta ällistyneinä, kun se tassutteli talvipesän ympärillä jättäen verenpunaisia jälkiä lummeen. Ilman turkkia, särkevät lihakset paljaina, se hoiti tehtävänsä hyräillen samalla Pikku Suden laulua:

*Ei Pikku Sudelta harmillista
kyllä kävely edelleen onnistu.
Mutta turkin sisällä on suojaista,
ja kohta kuuluu nukkumatin kutsu.*

Kului yö, ja seuraavana päivänä poikanen katsoi Isä Sutta uskomattoman onnellisena.

- "Mitä tapahtui?" kysyi Isä Susi. "Parasiko turkkini sinut lopulta? Antoiko se sinulla voimia kävellä?" Viime päivinä se ei ollut enää välittänyt, vaikka Pikku Susi kuuli sen laulavan ja toistavan runon säkeitä jatkuvasti. Niinpä sen poikakin oli oppinut muutaman riimin, uskokaa tai älkää. Pikku Susi ravisti päätään ja lausui:

*Lumeen jäi nyt isältä
purppuranpunaisia jälkiä.
Uhrauksen tein turhaan,
se ajatteli. Se ei osannut mitään!*

Isä Susi tunsi olonsa epätoivoiseksi.

- "Minusta ei oikeasti ole mihinkään", se myönsi. "Jos olisin hyvä Isä Susi, osaisin auttaa sinua enemmän!" se sanoi sydän katumuksesta syrjäjällään.

- "Mutta sinä lämmitit minua", sanoi Pikku Susi. "Nyt en enää pelkää lunta ja pimeää." "Mutta en osannut auttaa sinua kävelemään: vain sillä on merkitystä!" vastasi Isä Susi masentuneena.

- "Niinkö luulet? Minun mielestäni muut asiat ovat tärkeämpiä. Isä, olet pysynyt vierelläni, ja olet auttanut minua tuntemaan itseni tärkeäksi... kirjoitit minulle

jopa runon.” ”Niinpä joo, harvinaisen ruman ja hölmön runon.”

- ”Se on meidän oma runomme!” intti Pikku Susi. ”Minulle on ihan sama, onko se hölmö. Enkä minä edes välitä kävelemisestä. En ole koskaan kävellyt, enkä tule koskaan kävelemään. Miten voin pahoittaa mieleni jostakin, jota en ole koskaan tehnyt?”

Isä Susi oli jääräpäinen. Miksi Pikku Susi yritti saada sen vakuuttuneeksi? Eikö se ymmärtänyt, että se eläisi aina erilaista elämää kuin kaikki muut? Se ei voisi koskaan vierailla paikoissa, joissa muu lauma kävi, ja toiset sudet saattaisivat kutsua sitä rammaksiksi, ja lopulta se jäisi varmaankin yksin. Isällä ei silti ollut sydäntä kertoa peloistaan Pikku Sudelle, joten se puri kieltään ja tuijotti poikastaan päätään pudistellen.

- ”Kuuntele, isä – tiedän, että pelkääät puolestani. Mutta usko pois! Nukuin vihdoinkin koko yön turkkisi ansiosta, ja tiedätkö mitä? Näin paljon unia! Näin uskomattoman hienoja unia, isä!” Sitten Pikku Susi lausui:

*Ja niin oli kiitos isän turkin,
että poika makeasti nukkuu
unelmoi sydän onnea soiden
liitävänsä lomassa tähtien.*

- ”Ymmärrätkö, mitä yritän sanoa?”

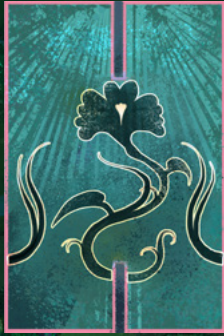
- ”En ole varma”, Isä Susi myönsi. Se oli lintsannut koulusta usein, kuten jo kävi ilmi, joten se ei ollut koko metsän terävin tai tietäväisin susi.

- ”Uneksin, että lensin taivaalla. Se on parempaa kuin käveleminen!” sanoi Pikku Susi. ”Kaikki osaavat kävellä, mutta minä olen aivan erityinen. Olen lentänyt tähtitaivaalla, koska harteillani on turkistasi tehty viitta, isä! Lahjoitit sen minulle, yksi säe ja säkeistö toisensa jälkeen!”

Isä Suden silmät laajenivat: se ei ollut koskaan pitänyt opettavaisista runoista eikä yleensä oikeastaan mistään runoista. Nyt sanat virtasivat kuitenkin helposti kuin helminauha Isä Suden ajatusten punaista lankaa seuraten:

*Kuka kaipaa kävellen käydä,
kun unissaan voi lentäen liittää?*

Isä Susi lausui yhtäaikaa poikansa kanssa. Ne katsoivat toisiaan ihmeissään. Sitten ne puhkesivat yhdessä makeaan nauruun – toinen vereslihalla ilman turkkiaan ja toinen liikkumatta isän turkin alla. Ulkopuolisen silmään ne olisivat saattaneet vaikuttaa kahdelta kahelilta. Sen sijaan ne olivat Isä Susi ja sen poikanen Pikku Susi. Ja kumpikin oli toiselle hyvin rakas. ■

Tämän tarinan syyllinen on lujatahtoinen kevätuuhi, joka tykkäsi kierrellä ympäri maailmaa tekemässä tepposiaan.

Se kuiskutteli korviisi mitä sattui, minkä voi vielä ymmärtää.

Anteeksiantamatonta oli sen sijaan kevätuulen ailahtelevuus: se saattoi puhaltaa lujasti koko aamun ja kadota iltapäiväksi. Illalla sen kovat puuskat sitten pieksivät koko metsää armoa antamatta. Kerran voimakas tuuli syöksähti kastanjapuiden oksista talojen katoille saaden kasvihuoneen seinät tärisemään liitoksissaan.

Satu nuorille, jotka sairastavat spinaalista lihasatrofiaa.

Erityinen kiitos Ivesille.

Tuuli oli ylpeä jaksettuaan puhaltaa kaupunkiin asti! Se puhkui pelottomasti ja kaatoi kukkaruukun napaton mukaansa siihen säilötyt siemenet. Hyökkäys tuotti myöhemmin hedelmää, tai pikemminkin kukkia. Hävytön tuuli jatkoi kepposte-luaan: se puhalsi päästä pari hattua (ja menetti yhden siemenen), nosti hameen korviin (ja kadotti toisen siemenen) ja repi pikkupojan käsistä leijan (kadottaen monta siementä). Lopulta se palasi puhkuen kohti metsää, kääntyili sinne tänne ja pudotti siemeniä joka paikkaan: asfaltille ja kiveykselle, kynnyksille pelloille ja kivien päälle. Osa päätyi jopa kaupunginjohtajan nenään (mutta se olisi toinen tarina se). Yksikään siemen ei juurtunut. Metsässä yksi siemen hävisi jokeen ja kulkeutui sieltä mereen, toinen päätyi korpin

ruoaksi ja kolmas putosi vanhan tammen kyhmyisten juurten väliin. Tammi hellii sitä vieläkin tyytyväisenä juurakossaan. Nämäkään siemenet eivät versoneet. Vasta viimeinen siemen putosi pienelle aukealle keskelle metsää. Siemen oli musta ja muhkurainen ja niin pieni, ettei se edes näyttänyt siemeneltä vaan pölyhiukkaselta. Tuulenhengi luopui vastahakoisesti sen seurasta syvään huokaisten; se leikki mielellään kukkien terälehdillä ja suhisi tammen oksissa. Se tiesi palaavansa katsoomaan pientä siementä koska oli tajunnut sen olevan aivan erityinen.

Pian pienelle aukealle kasvaisi tulppaaneja ja esikkoja, krookuksia, päivänkakkaroita, sinivuokkoja ja jopa muutama lumikello. Ne olivat sopineet tapaavansa niityllä, kuten joka vuosi: siellä ne puhkesivat kukkaan, esittelivät terälehtiään ja ihailivat toisiaan. Metsässä asuvat perhoset ja mehiläiset tunsivat aukion kukat hyvin. "Huomenta kaikille!" sanoivat esikot nostaen pieniä päitään kirpeinä keväätaamuina.

- "Huomenta kauniit kukkaset", piipittivät krookukset.

- "Hei vaan, ihanaiset", huikkasivat hupset päivänkakkarat kuorossa.

- "Oikein hyvää huomenta, arvon rouvat", sanoivat tulppaanit.

Vastoin odotuksia myös pikkuinen siemen

onnistui juurtumaan aukiolle. Ajan myötä se kasvoi ja siitä tuli pyöreä kuin pienestä pavusta. Siitä alkoi työntyä esiin hento haiven, josta kasvoi pieni vihreä verso.

- "Huomenta vaan kaikille", se kuiskasi hieman nolona. Se oli vasta syntynyt, eikä se tuntenut ketään. Samalla se päätti, että sen nimi olisi Varsikukka. "Nimeni on Varsikukka", se sanoi maistellen nimeä suussaan.

- "Mikä nimi Varsikukka oikein on?" kysyivät päivänkakkarat kuorossa.

- "Se on minun nimeni", Varsikukka myönsi. "Mikä teidän nimenne on?" "Pikku päivänkakkara", piipittivät kukkaset.

Varsikukka katseli ympärilleen toivoen löytävänsä ystäviä, mutta se hämmentyi näkemästään. Aukealla oli esikkoja, tulppaaneita ja päivänkakkaroita niin pitkälle kuin silmä kantoi. Kukat olivat kauniita ja värikkäitä, ja niillä oli silkinpehmeät terälehdet. Yksikään ei muistuttanut Varsikukkaa.

- "Olet outo, Varsikukka", myönsivät päivänkakkarat viattomasti.

Varsikukalla oli yksi lyhyt ja paksu varsi, jota ympäröivät nahkamaiset ja matalalla roikkuvat lehdet. Tuulen puhaltaessa niityn kukkien terälehdet huojuivat ja värisivät. Varsikukka sen sijaan oli kankea kuin rautakanki; se pysyi paikallaan eikä paina-

vana taipunut tuulessa.

Elossa pysyminen oli Varsikukalle vaikeaa. Muiden kukkien kukoistaessa sen piti taistella joka solullaan, ja muiden kasvien kukkiessa se näivettyi. Metsän hedelmällinen maaperä riitti muille kasveille mutta oli Varsikukalle liian kuivaa. Varsikukka sai apua korpeilta: ne toivat sille sienä ja lannoitettua multaa ihmisten maataloilta. Johtajakorppi oli tuntenut syyllisyyttä ahmittuaan siemeniä aiemmin, ja Varsikukkaa auttamalla se maksoi kiitollisuudenvelkaa.

Niityn muut kukat tarvitsivat aamuauringon säteitä kasvaakseen. Varsikukalla taas oli aina kuuma. Jos sillä olisi ollut kainalot, se olisi hikoillut jatkuvasti. Onneksi vanhan tammen oravat asettelivat lehtevät oksat Varsikukan varjoksi. Tammi helli Varsikukan nukkuvaa siemenveljeä edelleen juurakossaan, joten sekin maksoi kiitollisuudenvelkaa Varsikukkaa auttamalla.

Muut kukat pysyivät kunnossa juomalla kastepisarointia lehdiltään, mutta Varsikukan piti pitää itsensä kuivana tai päästä kunnan kylpyyn pysyäkseen elossa. Siksi pieni joki oli päättänyt muuttaa uomaansa kastellakseen Varsikukan juuret parin viikon välein. Aiemmin se oli kadottanut tuulen sille uskoman siemenen, ja Varsikukkaa auttamalla se tunsu tekevänsä jotain hyvää.

Oli työlästä saada Varsikukka kasvamaan, eikä kovakaan ponnistelu tuntunut kanta-

van hedelmää; Varsikukalla ei ollut kukkaa eikä nuppuja. Se oli jäykkä ja kömpelö vihreä varsi.

- "Ei kauneus ole tärkeää" sanoi filosofisesti esikko, jonka samettiset kukat olivat koreita kuin juhlapuvut. "Tärkeää on, millainen olet sisältä", se sanoi.

Varsikukkaa kommentit vain hermostuttivat. "Ihan kuin ei olisi mahdollista olla kaunis sekä sisältä että ulkoa...", se mutisi masentuneena. Mitä enemmän se kasvoi, sitä selvemmin se tajusi eron itsensä ja muiden välillä. Erot olivat tietysti aina olleet olemassa, mutta pienempänä se ei ollut välittänyt. Nyt se tarkkaili kiinnostuneena ympärillään kasvavien kukkien kauniita terälehtiä ja upeita värejä. Muiden ei tarvinnut tehdä mitään, ja ne olivat jo kauniita.

- "Tunnen itseni niin erilaiseksi", se huokaisi ennen nukahtamistaan.

Tuuli tuli hyväilemään sen niskaa kuten oli aiemmin luvannut. Kaikista tuulen varastamista siemenistä vain Varsikukka oli versonut. "Varsikukka, olet erityinen", se kuiskasi. "Muistan vieläkin, kuinka näpistettyäni sinut olit onnellinen lentäessäsi peltojen yli. Muut siemenet ujelsivat peloissaan, en tiedä miksi, mutta sinä lauloit iloisena."

- "En halua olla erityinen! Haluan vain olla samanlainen kuin kaikki muut."

Se oli kateellinen kaikesta näkemästään,

ja sen sisintä kalvoi välillä sietämätön raivo: "Miksei minullakin voi olla kau- niit, pehmeät terälehdet tai hieno pitkän- huiskea varsi, kuten ystäväilläni?" Joskus Varsikukka pyysi neuvoa Neidolta. Neito oli mehiläiskuningatar, joka oli häädetty pois kotipesästään. Se oli pyrähtänyt par- veiluaikana esiin kuninkaallisista kam- mioistaan ja alkanut laulaa kuuluvasti niin korkealla nuotilla, että sen sisarukset olivat heränneet. Oli syntynyt hurja tais- telu puolin ja toisin. Neito oli selvinnyt hengissä, mutta yksikään työmehiläisistä ei ollut seurannut sitä, joten se oli jäänyt yksin. Yhdyskuntansa hylkäämä Neito oli oppinut sanomaan suoraan, mitä ajatte- li, joten se vastasi kaikille kiertelemättä. Vain Varsikukan kanssa puhuessaan Nei- to tuntui ystävällisemmältä. Se laskeutui Varsikukan päälle suristen kuin sumutor- vi. "Odota vain kärsivällisesti, koska nämä kohoumat ovat mielestäni pieniä silmuja. Totta kai, niin niiden on oltava – miksi ne muuten olisivat tässä?" "Mitä, olenko myös kyhmyinen?" kysyi Varsikukka.

- "Nyt ne näyttävät kyhmyiltä, mutta olen varma, että pian niistä tulee verho- tai kehälehtiä."

- "Minulle olisi riittänyt muutama pieni, normaali terälehti."

- "Kukaan meistä ei saa kaikkea, mitä haluaa. Jo se on hyvä, että saa ylipäättään jotain."

Neito ei ollut koskaan saanut mitään siitä,

mikä sille olisi kuulunut. Varsikukka tiesi sen, joten se ei voinut käskää Neitoa häi- pymään matkoihinsa.

Lopulta Varsikukkakin alkoi kukkia. Pien- tä aukeaa täplittävät kukat olivat asiasta innoissaan. Niin pitkän odotuksen jälkeen muutama kukka alkoi jopa uskoa, että kohtalo saattaisi olla oikeudenmukainen. "Kohta näet..." hymisivät päivänkakkarat. "Odotit pitkään, ja nyt sinusta tulee kau- nis; saat paljon ihanan värisiä ja muotoisia terälehtiä!" Pari päivää näin vakuuteltuaan ne uskaltautuivat sanomaan:

- "Terälehdistäsi tulee valkoisia ja pehmei- tä, ja lopulta näytät meiltä!"

- "Nuo lehdet näyttävät vähän vahamai- silta", sanoi Neito sen sijaan. "Ovatko ne kauniita?" kysyi Varsikukka.

- "Katsotaan ensin, minkä muotoisia ne ovat, ja päätetään sitten", Neito vastasi. Pian päivänkakkaratkin hiljenivät. Ne vilkuilivat myötätuntoisesti Varsikukan päähän puhjenneiden kolmiliuskaisten terälehtien suuntaan.

- "Keskimmäinen lehti muistuttaa vähän kieltä", sanoi Neito, "sellaista paksua kieltä".

- "Mitä se kieli tarkoittaa?" kysyi Varsi- kukka huolestuneena. Sitä oudot lehdet vain pelästyttivät.

Neito oli viettänyt aikaa suristen ja pöris-

ten ihmisten kotien lähellä, joten se tiesi varsin hyvin, mikä kieli oli. Ohikiitävän hetken se pelästyi, että Varsikukka tajuaisi, mitä se tarkoitti. Siksi se vitkasteli ja sanoi sen sijaan: "Unohda, mitä sanoin kielestä. Näitkö, miten kauniin värisiä kukat ovat? Noin hieno kirkas pinkki on harvinainen: lyön vetoa, että metsän hyönteiset ihastuvat siihen." Mehiläiset, leppäkertut, perhoset, kimalaiset ja kukkaniityn muut surisevat asukkaat eivät ilmeisesti ajatelleet samoin. Varsikukka jäi huomiotta, ja välillä näytti, että sitä suorastaan kartettiin. "Tämä ei ole oikein!" se vinkaisi. "Vaikka sain kukan, olen vieläkin erilainen!"

- "Nyt riittää, rakas lapsukaiseni!" suuttui Neito yhtenä iltapäivänä. Se ei enää kestänyt nähdä Varsikukkaa masentuneena. "Käytät kaiken aikasi suremalla sitä, mitä sinulla ei ole. Miten pitkään aiot jatkaa näin?"

Varsikukka huudahti: "Niin pitkään, että muistutan kaikkia muita!"

- "Sen voit unohtaa ihan heti! Meitä ei ole tehty olemaan kuin kaikki muut, ja on aika, että joku sanoo sen sinulle. Katso meitä: olen mehiläiskuningatar ilman valtakuntaa, ja sinä olet varsikukka, joka näyttää kolmiliuskaisine terälehtineen avaruusolennolta. Jos et voi olla se, joka uneksit olevasi, kerää rohkeutta ja muuta unelmiasi!" Neito läpsäytti Varsikukkaa päähän.

Kukka purskahti lohduttomaan itkuun. "En tiedä, kuka olen", se nyhkytti. Neito

tepasteli edestakaisin sen lehdellä. "Sinä olet minun tyttöni", se surisi. "Se tekee sinusta virallisesti prinsessan. Olet minun prinsessani."

Tämä lämmitti Varsikukan sydäntä enemmän kuin mikään koskaan aiemmin. "Olet minun ainut perilliseni!" huikkasi tuulenhenki. "Nappasin sinut röyhkeästi kaupungin kasvihuoneelta kasvamaan metsän lämpimässä sylissä."

- "Olet kaikista oudoin ystävämme", piipittivät päivänkakkarat. Ne eivät olleet seuranneet keskustelua mutta pistivät nokkansa mielellään muiden asioihin. - "Olet kaunis tapa maksaa kiitollisuudenvelkaamme ja tehdä jotain hyvää", sanoivat korvit, oravat ja metsän joki.

- "Kasvattamisesi on vaikeaa mutta myös palkitsevampaa kuin mikään muu." Siitä päivästä alkaen jokin alkoi muuttua Varsikukan sydämessä. Oli kuin se olisi vihdoin vakuuttunut omasta arvostaan. Hassusti muilta salassa se toisti itselleen:

- "Olen prinsessa". Sitten se tanssi kolmiliuskaisilla kukillaan, joita röyhkeä iltatuuli palasi kutittelemaan. Varsikukka oli päättänyt: siitä tulisi jotain ihan muuta kuin se oli kuvitellut. Mitä se sitten olisi? Sitä Varsikukka ei vielä tiennyt, mutta uusien unelmien etsiminen oli jo rohkea teko ja toi uutta väriä sen elämään. Siispä se värisi hiljaa ja toisti itsekseen: "Olen eri tavalla erilainen". Prinsessa mehiläispesässä, jota

ei ollut, adoptiomehiläinen ja luonnonvoimien kiitollisuudenvelan ja hyvien tekojen hedelmä. Kesän aikana Varsikukan olemukseen tuli uutta voimaa. Se oli sama kuin aiemmin – joen pinnasta heijastui sama vinohko olemus ja jäykkä varjo – mutta enää se ei vain valittanut ja itkenyt. Tai kyllä se joskus itki, mutta vain silloin, kun asiat olivat oikein huonosti. Muuten se avautui elämälle nauttien ajasta, jonka kohtalo oli sille päättänyt suoda.

Se innostui jopa isänsä tuulenhengen päättömistä tarinoista, joita tuuli sille puuskittain kertoi. Yhtenä iltana navakka tuuli toi mukanaan lumen tuoksun juostuaan kilpaa jääkiteiden kanssa vuorten huipulla. Toisena aamuna niitylle leijaili vasta leivotun leivän tuoksu, koska tuuli oli auttanut leipuria sytyttämään tulen uuniin. Kerran tuuli kertoi Varsikukalle soutukilpailusta, jonka Luolapesän hiiret olivat järjestäneet joella, ja tulikärpäsisistä, jotka valaisivat laulukaskasmusikaalin mainokset illan tullen.

Varsikukka siis kuunteli tuulenhengen tarinoita ja ihmetteli, miten suuri ja erilainen maailma oli kuin sen oma rakas niitty metsän keskellä. Se hämmästeli, miten joissakin paikoissa ei ollut lainkaan kukkia ja miten kauneuden saattoi nähdä laajoissa sammalmättäissä tai jopa suurten mesisieniryppäiden vahvassa tuoksussa. Siitä tuli hyvin utelias, vaikka se ei voinut liikkua: sen juuret olivat nyt paksut ja kavautuneet vahvasti maahan. Varsikukka

oppi kuuntelemaan ja kuvittelemaan.

Lopulta sen uusi olemus ja sen uusi tapa nähdä maailma täyttivät iltaisin ilman kuin vahva aromi tai mausteinen tuoksu. Monet eivät sitä noteeranneet, mutta muutama tarkkaavainen pisti sen merkille. Silloin yksi perhonen lähestyi Varsikukkaa, ja hetken ajan ne tanssivat yhdessä auringonlaskun valossa.

Monen päivän kuluttua Neito pörisi paikasta toiseen ihmisten kotien lomassa. Se etsi tiettyä kasvihuonetta, ja sen oppaana oli energinen, kepposia tekevä tuulenhengi.

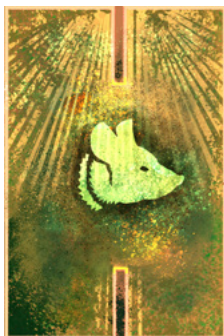
- "Tuo sen on", sanoi tuuli Neidolle. "Olen ihan varma. Huomaatko suljetun ikkunan? Miten meiltä on kehdattu estää pääsy sisään? Ikkunan avaamiseen tarvitaan voimaa, mutta minua ei pysäytä kukaan!" kehui tuuli ja puhkui kovaa saaden penfaat taipumaan. Se nosti penkille jääneen sanomalehden lentoon ja avasi ikkunan terävällä räjäyksellä. "Hah! Täällä ollaan, minua ei voi pysäyttää kukaan!"

Neito surisi ja pörisi sille rakkaalla korkealla nuotilla. Ruukut olivat täynnä värikkäitä kasveja, joiden muoto oli outo ja erilainen: kukkien paksut terälehdet olivat kirkkaan pinkit, ja jotkin muistuttivat kieltä.

- "Varsikukan siskot!", huudahti Neito. Ruukkujen etiketteihin oli huolellisella ja koukeroisella käsialalla kirjoitettu kukkien nimi: "Aphrodite". *"Aphrodite Phalaenopsis"*. ■

8 Hiirten koskenlaskua.

Satu lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen muutosten aikana.

Pöllö selitti parhailaan uuden lääkkeen ominaisuuksia. Hie­man aiemmin se oli hotkaissut suuhunsa sisiliskon, jonka häntä pisti esiin sen nokasta.

Luolapesässä allekirjoitettu sopimus sane­li, ettei Pöllö saisi metsästää siellä asuvia hiiriä. Soutua harrastavat hiiret olivat silti tuoneet mukanaan airoja ja siimoja – ihan varmuuden vuoksi. Airot olivat varotoimi, joka auttaisi suojelemaan kaikkia paikalla olijoita ja etenkin Pöllöltä apua pyytäneitä Valkoviiksen perhettä. Isä Valkoviiksi oli ujo maalaishiiri, jonka viikset värisivät sen kysyessä, oliko kyse aivan uudesta lääkkeestä.

- ”Kyllä, upouudesta”, vastasi Pöllö nie­laisten sisiliskon hännän nokkaansa nap­sauttaen.” Mäyrät ovat työskennelleet lääkkeen kimpussa jo pitkään, ja Met­säneuvosto hyväksyi lääkkeen, ennen kuin se tuli saataville.”

- ”Onko lääkettä jo annettu muille lapsil­le?” kysyi Äiti Valkoviiksi. Se piteli vai­voin käsissään seitsemättä poikastaan, teini-ikään ehtinyttä albiinohiirtä, jolla oli eläväinen katse.

Pöllö pöyhisti kaulansa höyheniä:

- ”Voitte olla siitä varma, hyvä rouva. Tämä on tutkittu lääke, mutta se on muis­tettava ottaa oikealla tavalla. Tarvitsette siihen minun apuani.” Sitten se hieroi no­kallaan albiinohiiren päätä.

Valkoviiksen perhe hätääntyi luullessaan, että Pöllö halusi syödä poikasen, ja muut hiiret nostivat aironsa linnun suuntaan.

Pöllö itse ei huomannut, minkä hässäkän se oli aiheuttanut. ”Tämä on tärkeä lääke”, se sanoi. ”Seitsemännellä ei ole voimaa kävellä, ja ajan kuluessa siitä tulee aina vain heikompi.”

Hiiret pidättivät hengitystään. Kukaan Luolapesässä ei ollut ikinä uskaltanut pu­hua asiasta avoimesti. Oli jo tuskallista,

ettei nuori hiiri voinut kävellä. Se, että hii-
restä voisi vuosien kuluessa tulla vieläkin
heikompi, oli aivan sietämätön ajatus, joka
sai kaikki pois tolaltaan.

- "Mutta mihin tätä lääkettä sitten tarvi-
taan?" kysyi Äiti Valkoviiksi.

- "Se voi antaa poikasellenne lisää ener-
giaa", vastasi Pöllö nokkien höyheniään.
"Ehkä Seitsemännen pitäisi kysyä näitä
asioita minulta itse."

Hiiroseurue pidätti hengitystään jo toista
kertaa lyhyen ajan sisällä. Yleensä pikku
hiiret eivät puhuneet muille itse. Ja nyt oli
kyse petolinnusta!

- "Haluaisin todellakin esittää pari kysy-
mystä", kuiskasi Seitsemäs. "Auttaako lää-
ke minua paranemaan?" se kysyi.

Pöllö katsoi pientä hiirtä suurin kultan-
hohtoisin silmin. "Ei", se vastasi.

Hiiarten joukosta nousi surullinen huokaus,
mutta Seitsemäs ei inahnutkaan.

- "Tämä uusi lääke ei paranna sinua", sanoi
lintu, "mutta se saattaa hidastaa sairautta
ja antaa sinulle enemmän aikaa. Aika on
kallisarvoista, eikö vain? Nyt et kiinnitä
aikaan huomiota, koska olet nuori, mutta
kasvettuasi ymmärrät kyllä. Aika on kal-
lisarvoista, eikä sitä ole koskaan tarpeeksi."

- "Saako lääke veljeni kävelemään?" kysyi
Seitsemännen isosisko.

- "En usko."

- "Pöllö katsoi pientä hiirtä tarkkaavaisesti.
"Kuten sanoin, lääke voi antaa sinulle enem-
män voimaa joka annoksen myötä. Jos meillä
on onnea, se voi auttaa sinua liikuttamaan
pikku jalkojasi paremmin. Muuta en voi taa-
ta. Mitä mieltä olet?"

- "Ehkä teidän kannattaisi jättää tämä vä-
liin", kuiskasi Luolapesän pormestari Äiti
Valkoviikselle.

- "Haluan olla vahvempi!" julisti sen sijaan
Seitsemäs. "Ja jos en voi olla vahvempi,
haluan olla vähemmän heikko. Haluan
kokeilla sitä."

Kaikki tietävät, että seitsemännen pojan
seitsemännessä pojassa on taikaa – vaikka
kyse olisikin hiirestä. Tämä oli totta myös
albiinohiiri Seitsemännen kohdalla. Se ei
pystynyt kävelemään, mutta se aisti maa-
ilman ainutlaatuisella tavalla. Se oli muita
hiiriä nokkelampi, herkempi ja tarkkaa-
vaisempi ympäristönsä suhteen. Seitse-
mäs itse sanoi sen olevan tulosta siitä, että
kun käveleminen ei oikein suju, ajatuksen
on pakko luistaa hyvin. Seitsemäs ei pi-
tänyt itseään maagisena, vaikka salassa
se toivoikin voivansa tehdä taikoja, ku-
ten liikuttaa tavaroita ajatuksen voimalla
tai lentää taivaalla tähtien kanssa. Nyt se

tyytyi kasvattamaan rohkeuttaan, ja lääke tarjosi siihen tilaisuuden. "Jos en voi olla taikuri, voin ainakin yrittää kasvaa rohkeaksi ja pelottomaksi hiireksi."

- "Mutta se ei paranna sinua!" toistivat sen ystävät.

Siihen Seitsemäs kohautti olkiaan. Se oli sidottu Pompulan selkään, kuten aina. Pompula oli hiiriyhdyskunnan pulskin hiiri, joka kuljetti Seitsemättä edestakaisin Luolapesän ahtaita käytäviä pitkin.

- "Mitä aiot tehdä?" kysyi Esikko, joka oli Seitsemän pikuserkku ja johon Seitsemäs oli kovin ihastunut. Se ei ollut koskaan tavannut yhtä ystävällistä ja uteliasta pikku hiirtä. Kerran Esikko oli työntänyt pänsä vahingossa tammenterhoon ja keksinyt tahtomattaan kypärän, jota soututiimi siitä eteenpäin käytti kilpailuissa. Myös koskenlaskijahiiret käyttivät Esikon kypärää! Se oli Seitsemän merkki kohtalosta.

- "Haluatko tietää?" vastasi Ruoti Seitsemän puolesta. Ruoti oli nuori soutajahiiri, ja nimestään huolimatta sen ruskean turkin alla pullistelivat vahvat lihakset. "Seitsemäs vikisee kuin hiiri heti lääkkeen nähdessään, lyödäänkö vetoa!"

Seitsemäs kadehti Ruotia ja sen elämää. Ei vain sitä, että Ruoti pystyi kävelemään, mutta myös sen nokkeluutta ja rohkeutta ja sen asemaa soututiimin jäsenenä. Seit-

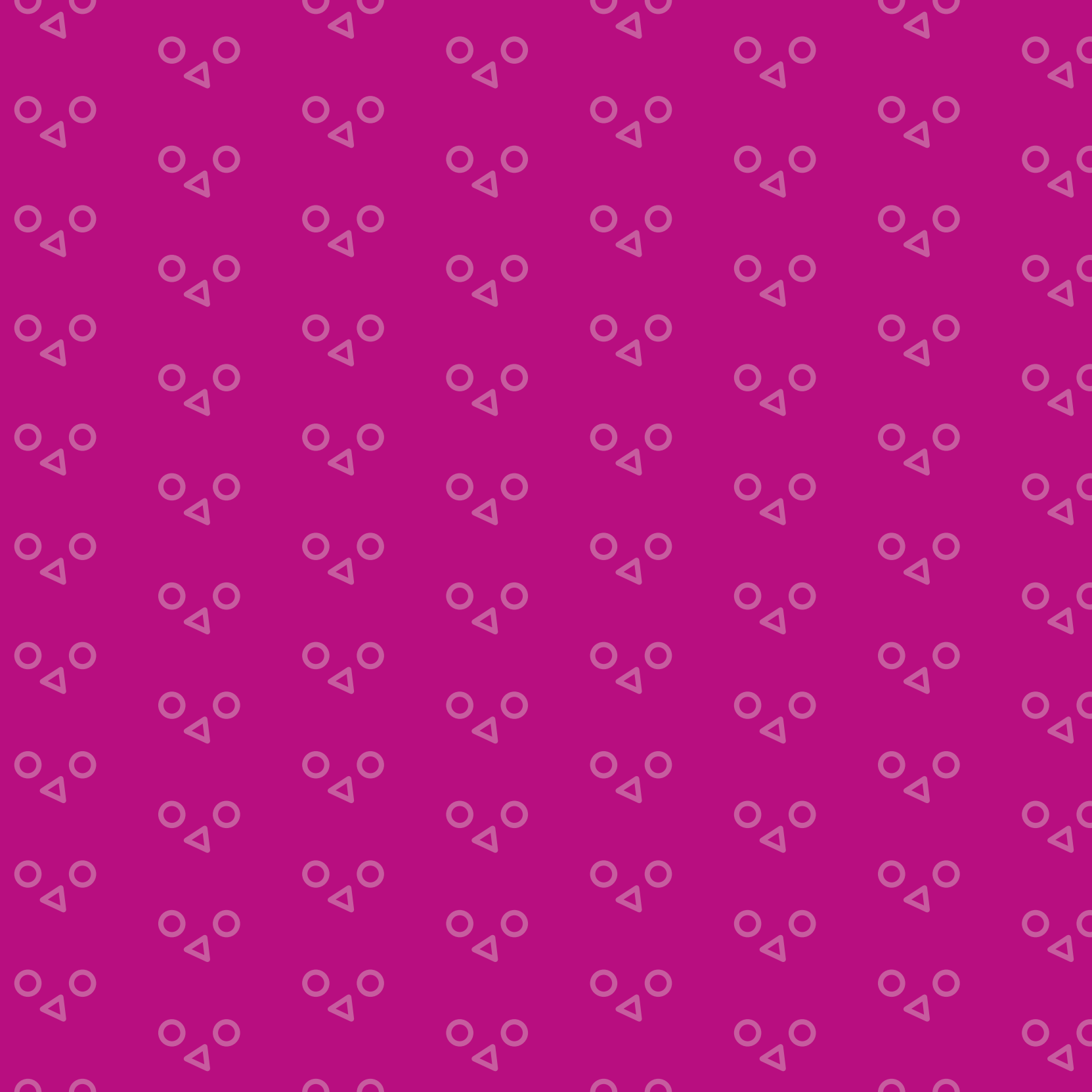
semäskin olisi halunnut oppia käyttämään airoja ystävänsä tavoin. Siksi ryhmä oli suuntaamassa kohti pientä satamaa, samalla kun kaikki yrittivät saada Seitsemän muuttamaan mielensä lääkkeen suhteen.

- "Olet väärässä – sittenpä näet!" vastasi Seitsemäs virnistäen puoleensavetävästi. Se oli ajan kuluessa oppinut virnistämään täydellisesti. "Mehiläiset eivät pelota minua", se sanoi. Itsekseen se ajatteli, että jos se toistaisi lausetta tarpeeksi usein, siitä tulisi lopulta totta.

- "Minä olisin kauhuissani" sanoi Pompula yrittäen päästä rappuset alas kierimättä suoraa päätä jokeen ystävä selässään.

Pöllö oli tehnyt asian selväksi: lääkkeen ottaminen vain kerran ei riittäisi. Sitä pitäisi jatkaa vuodenajasta toiseen koko elämän ajan. Siis ihan koko elämän ajan! Seitsemäs ei ollut koskaan ajatellut, miten pitkä asia elämä oli.

Samalla ryhmä saavutti aluksen: se oli suuri lehti, joka oli (kuin sattuman kaupalla) päällystetty mehiläisvahalla. Juuri nyt alus keinui leppoisasti solisevan joen rannassa. Tosiasiassa joki vain näytti leppoisalta, aivan kuten Seitsemäs viime päivinä. Vaikka se oli yrittänyt pysyä rauhallisena, sen sisimpää kalvoivat jatkuva huoli ja jännitys, jotka saivat sen turkin sojottamaan pystyssä. Alajuoksulla virta muuttui pyörteiseksi ja kuohuvaksi kos-

keksi, joka päättyi Hepokatin Hyppyyn. Pienen vesiputouksen alla siintävään lampeen syöksyttyään joen vedet hiljenivät vihdoin yhdistyen kristallinkirkaaksi ja syväksi järveksi.

Pompula avasi hihnat ja laski Seitsemännen varovasti laiturille, johon Lehtilaiva oli ankkuroitu.

- "Kysyn nyt ihan vaan siksi, ettei minun tarvitse potea huonoa omaatuntoa, mikäli hukut", sanoi Ruoti ironisesti vaikka sen katse oli vakava, "haluatko ihan varmasti tehdä tämän?" Samalla se työnsi korvansa tammenterhosta tehdyn kypärän alle.

Seitsemänneestä tuntui, etteivät ystävät ja sukulaiset enää tehneet muuta kuin kyselleet, oliko se ihan varma. Se kysyi itseltään, oliko elämässä mitään, josta oli mahdollista olla aivan varma. Sitten se virnisti kätkeäkseen pelkonsa ja toivoi, että Esikko näkisi, miten rohkea se oli. "Nyt mennään!" se huudahti.

Lääkettä annosteltiin suuren vaahteran oksalla. Saman puun juuret kätkivät Luolapesän suuaukon. Pöllö oli rakentanut oksalle aivan erityisen pesän, joka oli puhdistettu homeesta ja sienistä ja vuorrattu yrteillä, jotta toimenpide sujuisi mahdollisimman turvallisesti ja mukavasti. Toimenpiteellä tarkoitettiin kaikkia tarvittavia toimia lääkkeen antamiseksi Seitsemännelle.

- "Käytämme vain tähän tarkoitukseen koulutettua mehiläistä."

- "Sattuuko se paljon?" kysyi Äiti Valkoviiksi. Se puristi Isä Valkoviiksen eturajaa tiukasti eikä ollut vielääkään varma, halusiko se antaa toimenpiteelle luvan.

Pöllö rapsutti Seitsemännen päätä hellästi kiiltävällä kynnellään, jolla olisi voinut leikata käärmeen helposti kahtia.

Seitsemäs nielaisi kuuluvasti. Se yritti kätkeä tärisevät tassunsa. "Sattuuko se?" kysyi se vuorostaan.

- "Vastasyntyneet eivät edes huomaa koko asiaa", sanoi Pöllö. Mutta minun on myönnettävä, että se voi tuntua vähän epämiellyttävältä. Jotta poikaset eivät näissä tapauksissa tuntisi kipua, autan niitä nukkumaan silmät auki."

- "Miten se onnistuu?" kysyi Esikko. Sekin oli halunnut tulla ystävänsä tueksi.

- "Tunnen salaisen reseptin, jossa käytetään tiettyjä marjoja ja yrtejä."

Kukaan ei hiiskahtanutkaan.

- "Resepti tekee Seitsemänneestä uneliaan", selitti Pöllö.

- "Ahaa, no sitten se on varmaan ihan hyvä", sanoi Pompula. Sekin oli tullut mu-

kaan. Seitsemäs nyökäytti suostumuksensa. "Olen valmis", se sanoi.

- "Hetkinen!" sanoi Seitsemännen ystävä Ruoti. "Seitsemäs on rohkea ja voisi tarvittaessa vaikka syödä mehiläisen, ei epäilyttäkään siitä. Mutta minä haluan olla varma. Entä sen jälkeen? Mitä annoksen jälkeen tapahtuu?"

Pöllö tuijotti lihaksikasta hiirtä harmisinaan – se ei pitänyt siitä, että se keskeytettiin. "Lääkkeenannon jälkeen Seitsemännen on levättävä. Muutaman tunnin ajan Seitsemännen on liikuttava niin vähän kuin mahdollista ja vältettävä jopa istumaan nousua. Etenkin sinä Pampuli..."

- "Pompula."

- "Juuri niin! Pompula, et voi kantaa Seitsemättä minnekään muutamaan päivään. Sen pitää levätä rauhassa". Puhuessaan Pöllö päästi ystävänsä mehiläisen vapaaksi. "Mutta ehkä tässä tapauksessa varoitus on tarpeeton... Heikkolihaksisilla hiirillä ei varmasti ole mahdollisuutta pyöriä paljon ympäriinsä, vai mitä?" nauroi Pöllö.

"No ei tietenkään!" vahvisti Isä Valkoviiksi. Seitsemäs ja sen ystävät katsoivat toisiaan syyllisen näköisinä.

Ruoti kiinnitti Seitsemännen aivan Lehtilaivan keulaan. "Tämäkö on sinusta hyvä paikka?" se mutisi. "Kaikki pärskeet lentä-

vät kuonollesi."

- "Älä huoli: osaan pidättää hengitystäni pitkään." Se oli totta: Seitsemäs oli oikein taitava vedessä, ja se saattoi pidättää henkeään monen sekunnin ajan.

Esikko puristi Seitsemännen pientä tassua. "Voinko istua viereesi?" se kysyi. "Minäkin haluan tuntea pärskeet kuonollani!"

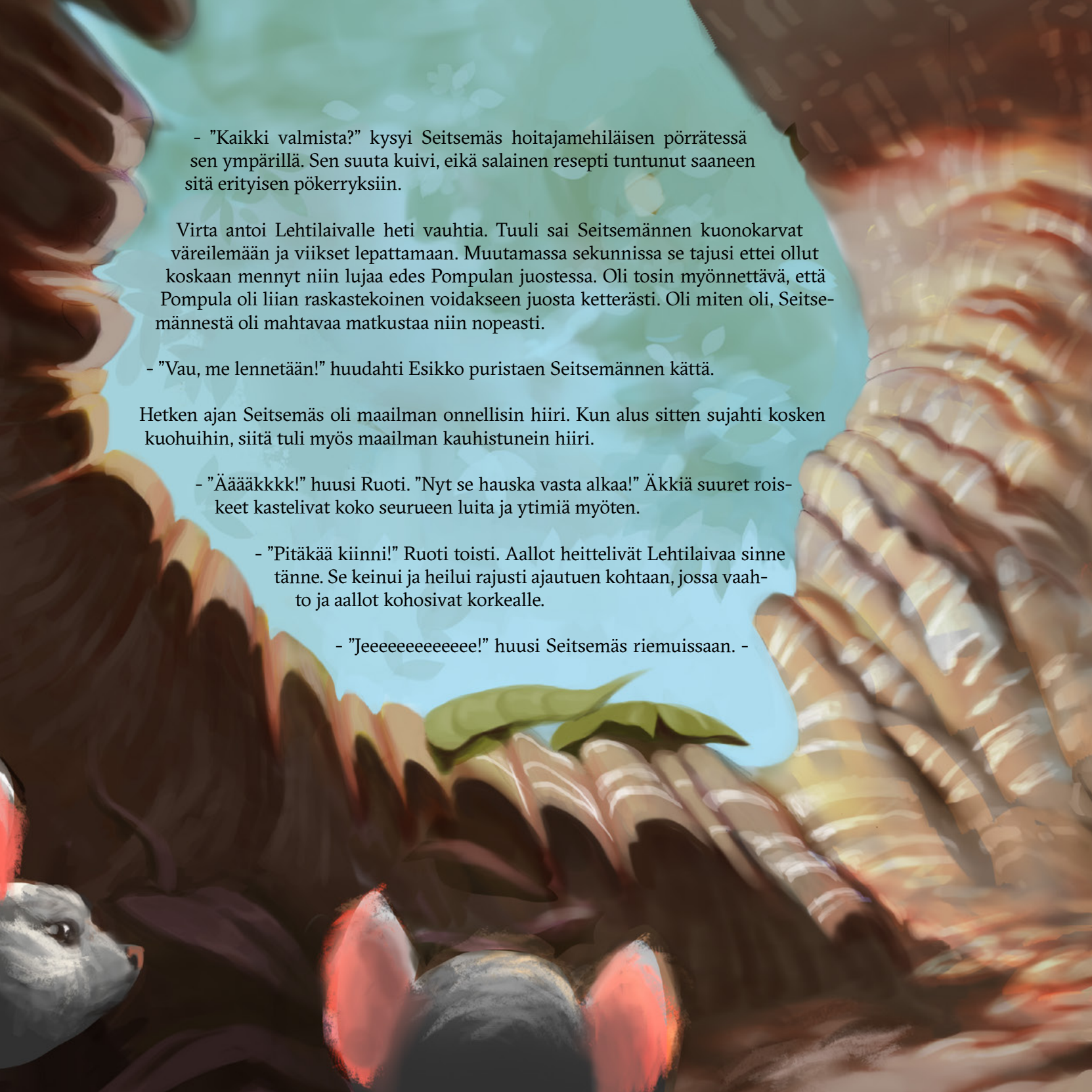
Pompula oli istunut aluksen perään saaden laivan uppoamaan huomattavasti syvemmälle.

- "Pysy paikallasi, tai saat Lehtilaivan kaatumaan, ennen kuin pääsemme alkuun", sanoi Ruoti. Se mietti, miksi oli antanut puhua itsensä ympäri. Sitten se tarkasteli laivan keulaan sidottua ystävänsä. "Hukumme vielä kaikki, ja se on minun syytäni!" se mutisi itsekseen. Sitten se huomasi Seitsemännen päättäväisen katseen. "Okei kaverit, jos en kerran saa mieltänne muuttumaan, tarttuka airoihin. Pompula – älä liiku! Onko kaililla tammenterho päässään?"

Ystävät nyökkäsivät yhtä aikaa.

- "Seitsemäs, oletko valmis? Tämä on ensimmäinen kerta, kun lasket koskea."

- "Ensimmäinen muttei viimeinen!" sanoi Seitsemäs sulkien silmänsä ja hengittäen syvään. Nyt sen piti vain olla kuolematta tällä reissulla! "Mennäänkö?" se kysyi.

- "Kaikki valmista?" kysyi Seitsemäs hoitajamehiläisen pörrätessä sen ympärillä. Sen suuta kuivi, eikä salainen resepti tuntunut saaneen sitä erityisen pökerryksiin.

Virta antoi Lehtilaivalle heti vauhtia. Tuuli sai Seitsemän kuonokarvat väreilemään ja viikset lepattamaan. Muutamassa sekunnissa se tajusi ettei ollut koskaan mennyt niin lujaa edes Pompulan juostessa. Oli tosin myönnettävä, että Pompula oli liian raskastekoinen voidakseen juosta ketterästi. Oli miten oli, Seitsemänstä oli mahtavaa matkustaa niin nopeasti.

- "Vau, me lennetään!" huudahti Esikko puristaen Seitsemän kättä.

Hetken ajan Seitsemäs oli maailman onnellisin hiiri. Kun alus sitten sujahti kosken kuohuihin, siitä tuli myös maailman kauhistunein hiiri.

- "Äääkkkk!" huusi Ruoti. "Nyt se hauska vasta alkaa!" Äkkiä suuret roiskeet kastelivat koko seurueen luita ja ytimiä myöten.

- "Pitäkää kiinni!" Ruoti toisti. Aallot heittelivät Lehtilaivaa sinne tänne. Se keinui ja heilui rajusti ajautuen kohtaan, jossa vaah-to ja aallot kohosivat korkealle.

- "Jeeeeeeeeeeee!" huusi Seitsemäs riemuissaan. -

"Suoraan pyörteeseen!"

Ruoti toivoi sydämensä pohjasta, että oli saanut ystävänsä sidottua veneeseen tarpeeksi tiukasti. Se ehti kysyä itseltään, mitä tapahtuisi, jos Seitsemäs joutuisi veden varaan. Todennäköisesti se olisi siitä suunnattoman hauskaa. Ja sitten se hukkuisi. "Minun ei olisi pitänyt suostua tähän!" se huusi saadakseen äänensä kuuluviin kosken pauhun yli.

Alus kieppui rajusti ympäri, roiskutti kaikkien päälle taas vettä ja kiihdytti siten vauhtiaan. "Iiiiiiiiiiiiiik!" "Hiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii!"

Vain Pompula pysyi hiljaa. Se oli käpertynyt laivan perään, ja koska kukaan ei nähnyt sitä, se purisi silmänsä kiinni ja rukoi-li hiirten jumalalta armoa toivoen kaiken päättyvän pian.

Pian kaikki päättyikin, ainakin mitä koskiin tulee. Sitten seurue kuuli vesiputouksen jylinän, jo ennen kuin se ilmestyi näkyviin.

- "No niin, nyt kaikki soutamaan!" määräsi Ruoti. "Laiva on saatava noiden oikealla näkyvien juurten alle, jotta saavumme Hepokatin Hyppyyn keula kohtisuorassa, kun vauhti on kovimmillaan."

Hepokatin Hyppy. Seitsemäs oli hieman huolissaan. "Voiko kävelykyvytön hiiri

hypätä?" se kysyi itseltään.

Esikko oli Seitsemän vieressä painaen turkkinsa sitä vasten ja meloi keskittynyt katse silmissään. Ruoti puristi Seitsemän olkapäätä. Pompula sousti ja rukoili: PLÄTS! "Ole niin hyvä!" PLÄTS! "Anna minun jäädä henkiin!"

- "Kyllä hiiri voi hypätä!" totesi Seitsemäs päättäväisesti. Lehtilaiva syöksähti kohti oikeanpuoleista rantaa, lipui juurten alle ja teki viimeisen käännöksen kohti vesiputousta.

- "Hiiri voi lentää!" huusi Seitsemän paras ystävä tämän korvaan. "Heittäkää aivot pois!"

Pitkän hetken ajan Lehtilaiva vaikutti leijuvan ilmassa Hepokatin Hypyn yllä. Kuten kaikki tietävät, kaikki mikä lentää ilman siipiä, putoaa ennemmin tai myöhemmin. Tämä koski myös neljää hiirtä ja niiden venettä. Niinpä Lehtilaiva syöksyi vauhdilla putoukseen keula edellä. Se sukelsi veteen ja Seitsemäs tunsu, kuinka kuohuva vesi ympäröi sen. Vene upposi vesikuopien keskellä lähes metrin, ennen kuin se korkin tavoin ponnahti takaisin ylös veden pinnalle.

- "Olen elossa, olen vielä elossa!" ajatteli Seitsemäs. Hyppy oli ollut niin raju, että Seitsemäs oli kadottanut tammenterhokypäränsä.

Vene lipui rauhallisemmissa vesissä eteenpäin vielä muutaman metrin, kunnes sen vauhti katosi ja se ajautui väsyneesti läheiselle rannalle. Koko seurue oli läpimärkä. Seitsemäs alkoi nauraa ensimmäiseksi. Se hihitteli hiljaa keulaan sidotuna, syljeskeli vettä suustaan ja alkoi sitten nauraa sydämensä pohjasta. Kohta se jo hirnui sille ominaiseen tapaan, hieman hengästyneenä, aivan kuin sen kurkkuun olisi juuttunut hyönteinen.

- "Oi ei, älä naura noin", sanoi Esikko. Sitten sekini alkoi nauraa äänekkäästi iloisena siitä, että oli elossa, ystävän hassun naurun tarttuessa siihen.

- "Hengitä, hengitä", Ruoti sanoi Seitsemännelle virnistäen leveästi, onnistumatta pidättelemään nauruaan. "Jos kuolet tukehtumalla, kun olemme selvinneet hengissä Hepokatin Hypystä, äitisi nylkee minut elävältä."

Sitten laiva alkoi keinua rajusti.

- "Onko täällä vielä koskia?" kysyi Seitsemäs. Ei, vaan kyse oli Pompulasta, joka tajusi viimein olevansa turvassa ja yhtyi ystäviensä iloon hohottaen kuuluvasti.

Parin yrityksen jälkeen mehiläinen onnistui tehtävässään. Pöllö oli ohjannut sitä asiantuntevasti. "Nyt tuli valmista", Pöllö sanoi hellästi Seitsemännelle avaten

siipensä, joiden suojaan se oli ottanut alibiinohiiren.

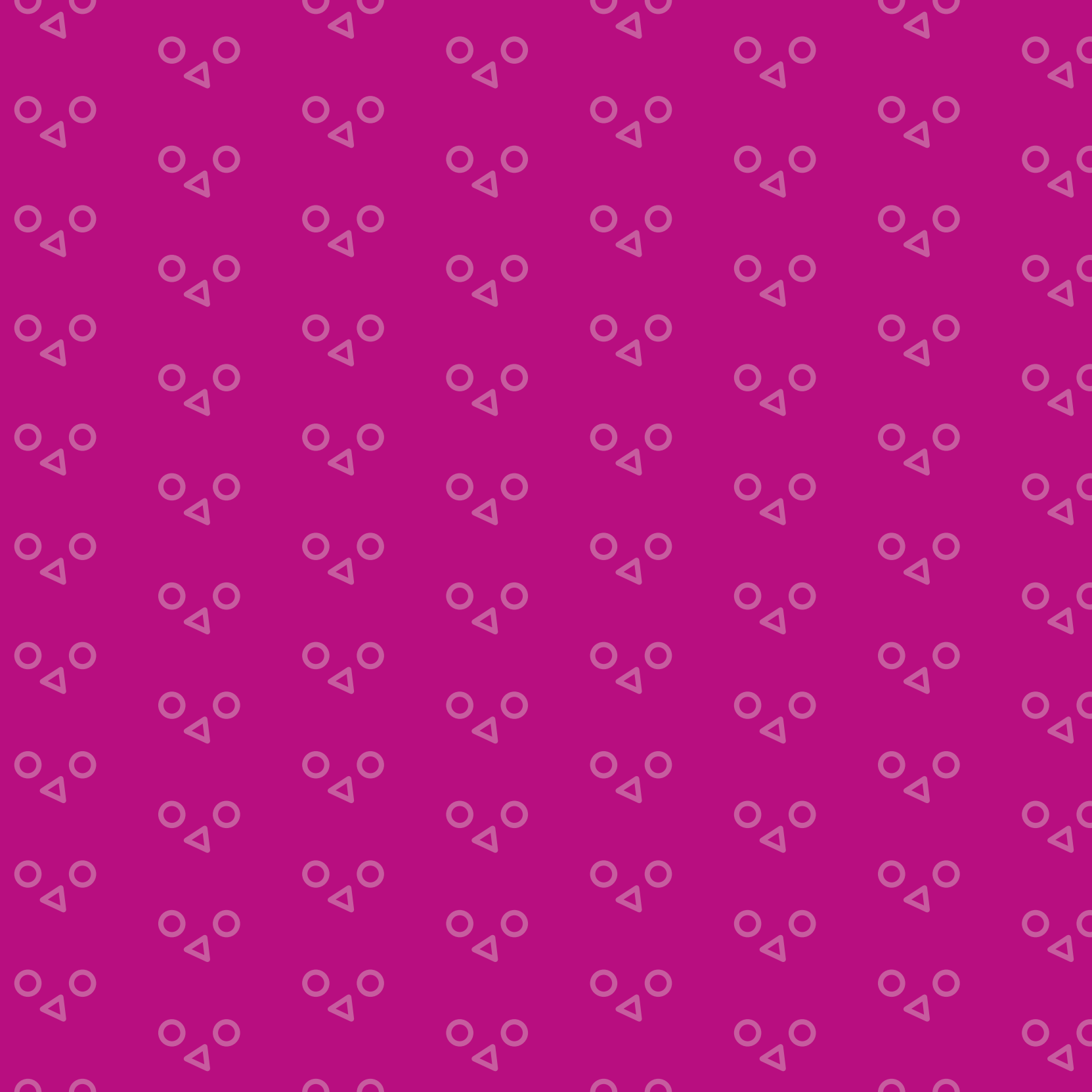
Äiti ja Isä Valkoviiksi juoksivat heti poikasen rinnalle. "Miltä tuntuu?" ne kysyivät siltä. Seitsemännän silmät olivat vielä kiinni. "Voi ei, poikani on kuollut!" huusi Äiti Valkoviiksi.

Teatraalinen reaktio kuulosti niin liioitellulta, että Seitsemäs ei voinut olla hihittämättä. Hepokatin Hyppyyn verrattuna lääkkeen antaminen oli ollut helppo juttu, ja Äiti Valkoviiksen kauhistuminen tuntui Seitsemännestä aivan turhalta. Se ei halunnut pilaila äitinsä kustannuksella, mutta mitä enemmän äiti hätäili, sitä enemmän Seitsemättä nauratti. Sen ystävilläkin oli vaikeuksia pysyä vakavina. Ystävät kerääntyivät Seitsemännän viereen ja Ruoti jopa halasi sitä.

- "Voi taivas, se on mennyt sekaisin", sanoi vieläkin tärisävä Äiti Valkoviiksi.

"Ei lainkaan", kommentoi Pöllö, joka oli huomannut auringossa lämmittelevän sisiliskon ja tajunnut äkkiä vatsansa kurnivan nälästä. "Harvoin näkee yhtä täysjärkistä nuorta hiirtä kuin Seitsemäs".

Edelleen hihittäen Seitsemäs mietti, olisiko Pöllö ihan oikeassa, koska se suunnitteli jo ystäviensä kanssa lehtilaskuvarjohyppyä suuresta vaahterasta... ■

9 Jalkapallopele kirsikoilla.

Satu lapsille ja nuorille, jotka sairastavat spinaalista lihasatrofiaa, ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

*Erityinen kiitos Auroralle
"lehtituolin" ideasta.*

Välitunnilla kaikki etanat pelasivat kirsikoilla. Niistä kun tuli melkein täydellisen pyöreitä ilman varsia.

Osa etanoista pompotteli, kirsikoita tuntosarvillaan ja osa heitteli niitä ystävilleen.

Osa etanoista pyöritteli kirsikoita maassa, ja osa keinui tyytyväisenä niiden päällä. Jotkin etanat olivat jopa pysähtyneet syömään kirsikoita, koska kypsimmät marjat olivat meheviä ja maukkaita. Pienimmille etanoille kirsikat olivat liiankin suuria. Leikkiminen ei onnistunut, joten pikku etanat haistelivat kirsikoita, tutkivat ja koskettelivat niitä. Jos olisitte etanoita, tietäisitte miten mahtavaa on kosketella ja kokeilla maailmaa tuntosarvilla. Pehmeät versot, huokoiset sienet, karheat kävyt – kävisitte läpi ihan kaiken uskaltautuen tutkimaan asioita ensin varoen ja sitten rohkeammalla otteella. Vain Romina istui hiljaa marjapensaansa lehdistä ja oksista tehdyssä tuolissa tuntosarviensa roikkuessa voimattomina. Vaikka Romina oli luokkansa vanhin, se ei pystynyt tutkimaan kirsikoita tai leikkimään niillä. Saattoi se tietysti ihailla marjoja, mutta ei se ole sama asia, minkä hyvin ymmärtää.

Kuluneella viikolla koulun etanat olivat keksineet uuden leikin: ne jakautuivat joukkueisiin ja heittelivät tai vierittivät kirsikoita

toisilleen. Päämääränä oli tehdä maali eli saada kirsikka verkkoon, jonka virkaa toimitti kentän päähän viritetty hämähäkin verkko. Jos peli kuulostaa korvaanne tutulta, olette oikeassa: se oli käytännössä jalkapalloa, ja ihmislasten tavoin myös pienet etanat pitivät pelistä kovasti. Romina katseli, kun muut pelasivat. Pari kertaa ne olivat yrittäneet ottaa Rominan mukaan. Oli syntynyt keskustelu, miten sääntöjä pitäisi muuttaa, eikä siitä taas tullut mitään. Siksi Romina sai vain katsella surullisena, kun muut etanat syöksähtelivät kirsikoiden perässä (etanauhuilla). Näin oli käynyt sinäkin ilta-päivänä, eikä Romina ollut valittanut. Se oli tottumassa yksinäisyyteen, mikä on mielestäni melkein pahempaa kuin tunne porukan ulkopuolelle jättämisestä.

Siksi Romina hypähti säikähdyksestä, kun keltaisten luokkaa käyvä Kataja kysyi siltä: "Etkö tulisi leikkimään kanssamme?" "Ugh!" vastasi Romina häkeltyneenä. "Mikä sinua vaivaa?" kysyi Kataja tarkastellen sitä tuntosarvillaan.

- "Säikäytit minut!" myönsi Romina. "Mikset juokse kirsikoiden perässä?" se kysyi Katajalta.

- "Mikset sinä pelaa?" kysyi Kataja uteliaana. Romina oli toiselta luokalta, joten etanat näkivät toisiaan vain välitunneilla.

- "Tuntosarveni ovat heikot, ja pelaamisen sijaan katselen kuuta. Näetkö? Kuu on erehtynyt ajasta ja noussut taivaalle, vaikka on päivä."

- "Okei", sanoi Kataja, aivan kuin se olisi maa-

ilman luonnollisin asia. "En huomannut sitä."

- "Kuuta vai heikkoja tuntosarviani?"

- "Kumpakaan!"

Romina naurahti ihmeissään. Oli varsinainen mysteeri, miten Kataja oli voinut olla huomaamatta sen heikkoja lihaksia. Lehtituoli ei ollut varsinaisesti näkymätön... Niinpä se rohkaistui kysymään Katajalta, josko se haluaisi pelata jalkapalloa yhdessä.

- "Mutta etkö juuri sanonut, että tuntosarvissasi ei ole voimaa?"

- "Mmm, mutta ei se haittaa. Minä pelaan palloa aivan erityisellä tavalla."

- "Eli?"

Romina veti syvään henkeä ja alkoi tykittää: "Etanan vahva syöttö saa kirsikan lentämään kaaressa kentän toiselle puolelle. Kataja ottaa vauhtia hyppäämällä pienen sienen päälle ja pongahtaa korkealle pysäyttäen kirsikan rintakehällään. Se tekee ilmassa voltin ja toisenkin ja sinkoaa pallon lopulta vastustajan alueelle. Uskomatonta! Kataja laskeutuu kuorelle ja pyörähtää ympäri nyökäten joukkuetoverilleen Vanamolle. Juokse, sen tuntosarvet viestittävät." "Sinäkö pelaat palloa urheiluselostajan roolissa?" kysyi Kataja.

Romina jatkoi keskittyneesti: "Vanamo syöksähtää matkaan liukuen vastustajien ohi. Kirsikka lentää kohti maalia, ja puolustusetanat ovat saamassa sen kiinni. Vanamo ei voi ehtiä ajoissa! Niinpä se vetäytyy kuoreensa, ottaa vauhtia peräpäällään ja kierii kentän läpi."

Kataja pudisteli tuntosarviaan: "Mutta ei tuo ole mahdollista".

- "Kun pelaat selostuspeliä, kaikki on mahdollista", vakuutti Romina ja lisäsi siten: "Vanamo tarttuu palloon saavuttaen puolustusetanat. Täyskaato! Vastustajat lentävät keiloina ilmaan, ja Vanamo syöttää kirsikan lähellä odottavalle Katajalle, joka valmistautuu tekemään maalin. Kunnnes aivan yllättäen..."

- "Mitä?"

- "Aivan yllättäen...", Romina etsi inspiraatiota. Ei ollut helppoa keksiä koko peliä 'käden käänteessä', kuten ihmiset sanoisivat, tai etanoita mukaillen 'ajassa, jossa leppäkerttu lennähtää voikukasta toiseen'.

- "Aivan yllättäen kentälle ilmestyy smaragdinvihreä koppakuoriainen, joka kiskaisee kirsikan Katajan tuntosarvista!" "Jätä se rauhaan, pahuksen ötökkä!" huudahti Kataja. Kataja oli etana, joka osasi eläytyä tarinoihin, se on varmaa. "Sitten Kataja hypähtää ilmaan laskeutuen koppakuoriaisen selkään. Se yrittää pysyä paikallaan mutta on lähellä pudota ainakin kahdesti. Hyönteinen syöksähtelee kentällä puolelta toiselle. Se kylvää kaaosta joukkueiden keskuuteen ja kaataa pienimpien pelaajien kuoret. Etana on liian painava – kohta kaksikko putoaa maahan."

- "Jätä se!" huusi Kataja. "Koppakuoriainen tekee epätoivoissaan täyskäännöksen ja palaa kohti takakenttää."

- "Jätä se rauhaan, pirun pörisijä!" toisti Kataja.

- "Juuri silloin kirsikka tipahtaa maahan aivan vastustajien maalin eteen..." - "Vanamo, tykitä nyt!"

- "Vanamo ottaa pallon, kiertää viimeisen puolustajan ohi, jännittää toista tuntosarveaan ja..."

- "Maali!!" huusi Kataja. "Vanamo lähettää kirsikan maata hipovaan kaareen ja tykittää sen syvälle verkkoon! Maaaaliinii!" "Juuri niin", vahvasti Romina hieman pettyneenä. Se ei ollut ajatellut pelin loppuvan niin nopeasti, ja sen suunnitelmissa oli jo laittaa maalivahdiksi yksi sisilisko. "Yksi-nolla Maan Etanoille". Romina oli surullinen, koska tarina oli lopussa ja Kataja lähtisi pian pelaamaan.

Sillä aikaa muut etanat Vanamo mukanaan olivat lähestyneet kaksikkoa Katajan huutojen houkuttelemina.

- "En ole koskaan tehnyt maalia, mitä oikein tarinoit?" Vanamo kysyi.

- "Ette vielä edes tiedä parasta osaa", lisäsi Romina piristyen heti. "Eli mitä tapahtuu, kun Smaragdinvihreät Koppakuoriaiset päättivät haastaa Maan Etanat toisella kierroksella." Pian koko joukko etanoita jäi kuuntelemaan Rominan pelitarinoita kiinnostuneina. Rominan päässä surisi uusia ideoita kuin mehiläispesässä mehiläisiä. Oliko mahdollista, etteivät muut tienneet? Edellisvuoden laulukaskasmusikaalin jälkeen oli järjestetty yöllinen peli Kukkaniityn Tulikärpäsiä vastaan. Entä sitten se kerta, kun Iltatuuli oli puhaltanut niin suurella voimalla, että peliä oli pelattu ylhäällä pilvissä? Eikö kukaan

oikeasti muistanut? Oli myös se Metsän Suurella Stadionilla järjestetty peli Luolapésän Termiittejä vastaan. Peli oli ollut niin valtava menestys, että sitä juhlittiin monta vuodenaikaa. Ja kuka voisi unohtaa Mutaisessa Montussa pelattua peliä? Sammakonpoikaset olivat saaneet kirsikat pomppaamaan lammikon rannalta toiselle.

Rominan tarinoissa oli mahtavaa se, että muutkin saivat osallistua kerrontaan. Se ei ollut lainkaan mustasukkainen, eikä se ollut ainoa etana, joka pääsi ääneen. Ainakaan jatkuvasti. Kuka tahansa saattoi liittyä seuraan pallopelien lomassa ja osallistua kertojana uuteen ja jännittävään selostuspeliin.

Lopulta välitunti loppui, kuten kaikki kivat asiat yleensäkin. Opettaja vihelsi kolme kertaa koivunjuuripilliin. Se tarkoitti, että etanoiden piti siirtyä pihalta omiin luokahuoneisiin.

Monet etanat lähtivät, ja niitylle jäi vain Kataja uuden ystävänsä kanssa.

- "Oli hauskaa pelata selostuspeliä kanssasi", se sanoi.

Romina hymyili hieman nolona.

- "Arvaa, mitä haluaisin nyt tehdä monen tarinan päätteeksi?"

Romina ei halunnut ainakaan suukkoa. Etanat erittävät kamalasti limaa, joten mieti, millainen etanan suukko olisi? Huulet jäykkänä se kysyi, mitä Kataja tarkoitti.

- "Haluan pelata kanssasi oikean jalkapallon!" Kataja vastasi työntäen leh-

tituolia kentälle pyörien nitistessä joka pyörähdyksellä. Kataja otti maasta yhden punaisimmista kirsikoista.

- "Se on liian painava!" Romina ehti varoittaa.

- "Kertomasi tarinat olivat niin hauskoja, että olisi kiva pelata yhdessä".

- "Varmasti, mutta tuo kirsikka on liian raskas."

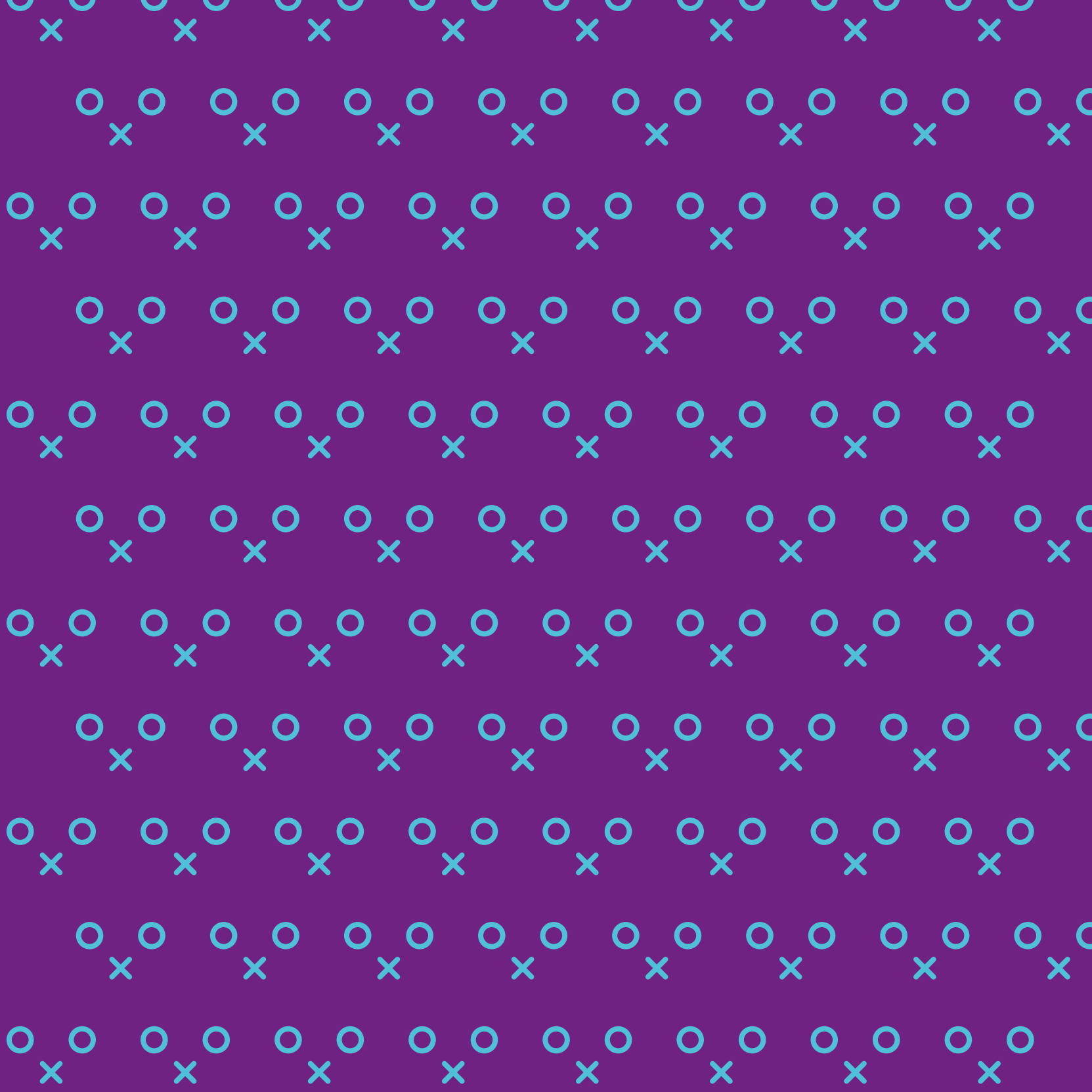
- "Täältä lähtee, oletko valmis?"

- "En tosiaan ole!"

Kataja heitti kirsikan korkealle. Se lensi niin korkealle, että Romina ehti kuvitella, kuinka kirsikka putoaisi sen päähän, hajoaisi palasiksi ja sotkisi sen yltä päältä kirsikkamehuun. Sitten se kuvitteli nappaavansa kirsikan lennossa ja löytävänsä tarpeeksi voimaa viskatakseen sen kauas. Ehkä niin kauas, että se osuisi taivalla kellottavaan hajamieliseen kuuhun, josta törmäys irrottaisi pienen palan ja pudottaisi sen lampeen. Romina piti ajatuksesta.

Kului pari sekuntia, eikä kirsikka pudonnut Rominan päähän. Oliko kirsikka saanut siivet? Silloin etanat huomasivat siipiään räpistelevän varpusen päittäensä yllä.

- "Höh, mikä varas!" huudahti Kataja. Lopulta kummankin piti palata luokkaan, mutta Rominalle päivä oli ollut todella jännittävä. Se ei ollut koskenutkaan palloon, mutta ensimmäistä kertaa elämässään se oli pelannut jalkapalloa ystävänsä kanssa. Se ei ollut koskettanutkaan kuuta, mutta silti siitä tuntui, että se on saanut mukaansa palan taivasta.■

10 Kolme Karppiveljestä.

Vihreän Suon rupikonnat kertovat tarinaa vieläkin. Ne kurnuttavat suureen ääneen varmoina siitä, että tarina on tosi, mutta itse en kyllä luottaisi niiden sanan. Yksikään Mutaisen Montun karppi ei suostuisi myöntämään sitä, eikä Suuressa Lammessa ole yhtään asukasta (vesiliskot mukaan lukien), joka suostuisi vahvistamaan tavanneensa ne. Kolme Karppiveljestä, siis.

Ne syntyivät samana kevätpäivänä samaan poikueeseen, ja ne muistuttivat toisiaan ulkomuodoltaan. Luonteeltaan Karppiveljet olivat silti hyvin erilaisia. Jopa liiankin erilaisia, mikäli rupikonna on uskominen. Roderik Karppi ei pelännyt mitään eikä ketään. Sille jokainen päivä oli kuin suuri haaste. Se halusi antaa itsestään aina taitavan ja nokkelan kuvan. Kerran se oli osallistunut matematiikkakilpailuun, jossa sen vastustajaksi oli osunut salamante-

Satu lapsille ja nuorille, jotka sairastavat spinaalista lihasatrofiaa, ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

ri. Kaikki tietävät, että salamanterit ratkaisevat kertolaskut ja derivaatit luontaisella lahjakkuudella, mutta Roderik onnistui silti voittamaan, kuten aina.

Amadeus Karppi oli sitä vastoin uneksija. Se saattoi jäädä kuuntelemaan vanhojen kilpikonnien tarinoita tunneiksi. Amadeus ei ollut erityisen hyvä missään vaikka selviytyi kaikesta kohtalaisen hyvin, mikä tietysti harmitti sitä. Ongelma oli, että se uppoutui täysin milloin mihinkin uuteen projektiin: kerran se oli päättänyt kasvattaa lumpeita ja rantakäärmeitä, ja toisen kerran se oli halunnut perustaa lastentarhan sammakonpoikasille. Se oli käyttänyt monta iltaa haaveiluun, mutta yksikään projekti ei ollut ottanut tulta alleen.

Okko Karppi taas oli aina tyytymätön. Se piti kyllä itsestään mutta pelkäsi olevansa ankeriastakin arvottomampi. Vaikka siitä oli vuosien varrella kasvanut hieno pulleamahainen karppi, sisimmässään se tunsu olevansa vielä epävarma ja pelokas pieni kala. Se kadehti veljiään ja huokaili järven pohjassa usein yksinään.

Kun jokin Vihreän Suon rupikonnista kertoo tarinaa, se muistaa aina myöntää, että yhdessä asiassa veljekset valitettavasti muistuttivat toisiaan. Kaikki olivat huonoja uimaan. Ne olivat syntyneet repaleisin evin, joten ne eivät pystyneet liikkumaan ja kulkemaan tahtonsa mukaan. Siinä missä se sopi Okolle hyvin, Roderikille se aiheutti jatkuvaa kärsimystä. Amadeukselle sama heikkous taas muodosti jatkuvan vankilan eikä kerta kaikkiaan sopinut sen uteliaalle luonteelle. Karp-piveljekset asuivat Suuressa Lammessa Mutaisen Montun vieressä ja auttoivat äitiään hoitamaan koskikorentotarhaa ja sen yhteydessä toimivaa kalojen itsepalveluravintolaa. Lampi muodosti mukavan poukaman, jossa vedet olivat miellyttävän haaleita ja virtaus olematonta. Siellä yöpyi paljon matkaajia kauempana laaksossa sijaitsevasta järvestä. Matkaajilta Amadeus oli kuullut paljon tarinoita huimista seikkailuista. Yhtenä vieraiden kanssa vietetyistä illoista se oli kuullut tarinan hiiriporukasta, joka oli hypännyt lehtilas-kuvarjoilla Suuresta Vaahterasta (vaikka Amadeus ei tiennyt, mikä vaahtera oikein oli). Se oli kuullut, että Maan Etanat olivat voittaneet Smaragdinvihreät Koppakuo-riaiset pallo-ottelussa Kirsikoiden avulla. Karp-piveljekset olisivat mielellään tavanneet nämä Kirsikat; ne eivät tajunneet, millaisia eläimiä Kirsikat olivat.

Yhtenä erityisen kuumana kesäiltana, kun lammen vesi oli ollut lämmintä kuin linnunmaito, Amadeus oli kuullut en-

simmäistä kertaa tarinan Taikausvasta. Tarinan kertoi toisesta silmästään sokea, vanha Piraattiahven, jonka suomuissa näkyi jälkiä vanhoista taisteluista. Amadeus oli maanitellut ahventa ikuisuuden, ennen kuin se oli suostunut puhumaan suunsa puhtaaksi. Lopulta tarina, jonka Karppi-veljekset kuulivat, muutti niiden elämän – eikä välttämättä parempaan suuntaan.

Rupisammakot uskovat muistavansa Piraattiahvenen kertomuksen sanasta saanaan. Ne matkivat ahvenen ääntä käheällä kurnutuksellaan, mutta en osaa sanoa, vastaako se oikeasti ahvenen puhetyyliä. Rupisammakoista kun ei ikinä tiedä.

- ”Jos seuraat karikkoista kuilua sameaan suvantoon ja uit sitten yksin monta tuntia, voit nähdä, kuinka kiiltelevien päiväkorentojen parvi nousee alanteessa äkkiä järven pohjasta”, sanoi ahven. ”Jos jäät niihin vesiin liian pitkäksi aikaa, saatat joutua jääkylmän ja armottoman virran armoille: se pyörii väsymättä yhden luolan suulla. Juuri siellä taistelin elämästäni Taikausvan lumoamana. Muuta en voi sanoa.”

Karp-piveljekset joutuivat tarjoamaan vanhalle ahvenelle kasan koskikorentoja, ennen kuin se suostui jatkamaan tarinaa: ”Taikausva veti minua puoleensa. En voinut välttää sitä, se oli täysin vääjäämätön. Se oli kaikki, minkä vuoksi minun oli taisteltava. Se maistui elämältä, niin kuin se olisi tarkoitus elää. Usvan toisella puolella luolassa näin suomujen välkkyvän ja kup-

lien poreilevan. Kosketin Taikausvaa eväläni ja hetken aikaa uskoin, että se halusi siepata minut. Minun oli päätettävä, mitä tehdä, ja uskokaa pois – se oli elämäni tärkein valinta.”

Sokean kalan osuus tarinasta päättyi sen oudon kertomuksen loppusanoihin, eivätkä rupikonnat ikinä kerro, miten ahvenelle sitten kävi. Seuraavina päivinä Karppiveljekset kertoivat vanhan Piraattiahvenen kertomusta uteliaina. ”Minä sanon, että meidän pitää mennä katsomaan, onko tarina totta”, sanoi Amadeus Karppi. ”En ole koskaan tavannut ketään, joka olisi uinut niin kauas”, se lisäsi ja vihelsi ihailevasti pitkän kuplajonon.

- ”Eikö se ole vaarallista? Tarkoitan, että... me ja meidän evämme... Saattaisimme väsyä. Ja jos virtaus on hyvin voimakas...”, Okko Karppi änkytti peloissaan. Amadeus iski silmää Roderikille: ”Jos Päivänkorentojen Alanne sijaitsee oikeasti siinä kohtaa järveä, se tarjoaisi meille tilaisuuden syödä mahamme täyteen. Lisäksi olisimme ensimmäiset, jotka pääsevät tutkimaan luolaa vanhan Piraattiahvenen jälkeen.” On sanottava, että Amadeus osasi aina vetää oikeasta narusta.

- ”Ehkä luola voitaisiin nimetä meidän mukaamme: 'Karppien luola!’” unelmoi Roderik turhamaiseen sävyyn. Se oli jo tarttunut syöttiin.

- ”Näyttää siltä, että luolassa asuu jo joku”,

mietti Okko. ”On siis varmaa, ettemme olisi ensimmäiset, joten voit unohtaa mahtavat haaveesi. Kukapa tietää, mitä ahven oikein tarkoitti Taikausvalla. Minun vereni se sai hyytymään.”

- ”Ahvenvanhus taisi syödä liikaa päivänkorentoja ja kuvitella loput unissaan. Unet eivät minua pelota, vaikka niistä tulisikin painajaisia!” toittoti Roderik.

Amadeus Karppia kiehtoi nimenomaan Taikausva: vääjäämätön ja tuntematon voima, joka antoi merkityksen elämälle. Se herätti Amadeuksessa syviä ja ristiriitaisia tunteita. Toisaalta se halusi paljastaa salaisuuden, mutta toisaalta sitä pelotti, koska salaisuus saattaisi muuttaa sen elämän. Suuresta Päivänkorentojen Alanteesta puhuminen oli silti ollut hyödyllistä; se oli saanut Äiti Karpin suostumaan matkaan. Amadeuksen mielestä seikkailuja oli turha aloittaa ilman oman äidin tukea. Perheyritys voisi myös hyötyä maukkaista päivänkorennon toukista, joita veljekset voisivat tuoda Mutaiseen Monttuun.

Tässä vaiheessa tarinaa eri rupikonnien versiot eroavat toisistaan. Jotkin väittävät Karppiveljesten lähteneen heti matkaan kyntäen joen pohjaa lyhyillä ja lihaisilla viiksillään. Jotkin kertovat, mitä temppuja Amadeuksen piti keksiä pelokkaan Okon taivuttelemiseksi. Yksi tempuista liittyi taikasormukseen, jonka Okko halusi lahjoittaa rakastetulleen ja jonka Amadeus

piilotti mutaan. Okko oli sanonut suuntaavansa kohti Päivänkorentojen Alanetta vain siinä tapauksessa, että Valaiden Jumala auttaisi sitä löytämään sormuksen ja Floora-rakas suostuisi sen kosintaan. Lopulta sormus löytyi tietysti Amadeuksen ansiosta, joka oli värvännyt avukseen vesiliskon, raihnaisen kilpikonnin ja pari rantakäärmettä, mutta se onkin aivan eri tarina se.

Monet rupikonnin kertovat, että Roderik Karppi huolehti matkan käytännön järjestelyistä ostaen järvenpohjaa kuvaavat kartat ja keräten tarvittavat matkaeväät ja retkeilyvarusteet.

Toisaalta yksi rupisimmista sammakoista, joita olen koskaan nähnyt, väittää Okon halunneen tehdä matkajärjestelyt itse: se piti veljiään liian hajamielisinä – yhtä liian turhamaisena ja toista pelkkänä haaveilijana – ja pelkäsi niiden keskittyvän vain tarpeettomiin yksityiskohtiin. Suurimpana motiivina oli silti halu päästä herkuttelemaan päivänkorennoilla. Moinen saalis olisi saanut kaikkein maltillisimmankin karpin puhkumaan innosta.

Oli miten oli, lopulta Karppiveljekset pääsivät uimaan vastavirtaan. Ne matkasivat järven pohjaa pitkin päivien ajan ja noudattivat Piraattiahvenen neuvoa etsien karikkoista kuilua ja sameaa suvantoa. Eteneminen järvessä oli haastavaa: näkyvyys oli heikko veden sameuden takia, veljekset olivat yltä päältä mudassa, ja är-

syttävät monnit pitivät niitä epätoivottuina kuokkavieraina. Niinpä karppien piti käyttää viimeisetkin voimansa, jotka olivat alkujaankin vähäiset. Karppiveljekset eivät silti antaneet periksi vaan etenivät syvemmälle tummiin vesiin.

Sitten yhtenä päivänä, kun veljekset olivat jo luopuneet toivosta ja Roderik veti väsynyttä Okkoa tämän viiksistä, heikko kimmellys kiinnitti kaikkien huomion. Se näytti varjoissa leijuvalta tähtipölyltä. Lensikö järven pohjassa tulikärpäsiä? Amadeus tunsi piristävänsä hetkessä.

- "Päivänkorennot!" se huusi.

Vanha Piraattiahven oli ollut oikeassa. Veljekset uivat päivänkorentoparven lähelle. Ne eivät koskaan olleet nähneet yhtä suurta välkehtivää parvea. Toukkia oli niin paljon, että veljekset saattoivat syödä yllin kyllin vain avaamalla suunsa. "Näitä on vietävä äidille!" huudahti Okko, jolla oli jo kiire palata kotiin. "Kilpaillaan, kuka syö eniten!" ehdotti Roderik, joka oli tosiasiaassa alkanut syödä jo aikaa sitten.

- "Veljet, tunnetteko virtauksen?" Amadeus oli tuntenut sen ja hypännyt siihen päistikkaa, joten virta kiskoi sitä nyt etäälle, aivan kuten se oli toivonut. "Vanha ahven oli oikeaasssaaaaa!" se huusi tullessaan temmatuksi kauemmas. "Uskomatonta!" sanoi Roderik ihailien. "En ole koskaan nähnyt Amadeuksen uivan yhtä nopeasti." Sitten sekin hyppäsi perään toivoen hyödyntä-

vänsä voimakasta virtausta.

Okko sitä vastoin olisi mielellään jättänyt kokemuksen väliin, mutta sillä oli kaksi vaihtoehtoa: jäädä yksin Päivänkorentojen Alanteeseen tai seurata veljiä virran mukana. Se valitsi jälkimmäisen. "Odottakaa minua!" sen kerrotaan huutaneen.

Okko sukelsi virtaan, joka kiskoi sitä ylös ja alas ja pyöritti sitä miten sattuu kuljettaen sen kauas. Kuplat sokaisivat sen, ja vedenpaine ja kylmä tunkivat sen kiduksiin. Lopulta kuohuva virta päästi Okon otteestaan, ja se putosi epätasaisten kivien päälle. Roderik ja Amadeus halusivat Okkoa – kaikki olivat onnellisia selvittyään hengissä. Ne yltyivät riemukkaaseen tanssiin, joka jatkui, kunnes ne huomasivat eviensä alle avautuvan rosoisen, suunnattoman kuilun.

- "Karppien luola", sanoi Roderik.

Amadeus tunsu jännityksen kuristavan kurkkuaan kalamiehen koukun lailla. Se näki Taikausvan kätkevän luolan suuaukon osittain taakseen. Järven vesi kuohui ja kiehui, ja kova virta muodosti suuren pyörteen, joka esti pääsyn luolaan. Kauempaa pimeästä erottui hopeisten ja kultaisten suomujen ja evien taianomainen välke. Luolassa asuttiin, mutta sen sisäänkäynti jäi Usvan taa.

Roderik ui lähemmäs ja kosketti Usvaa yhdellä evällään. "Hrrr, onpa kylmää", se

sanoi tuntiessaan vääjäämättömän voimakkaan virtauksen. Jos pyörre olisi saanut veljeksistä otteen, se olisi heittänyt ne luolaan eivätkä ne olisi päässeet takaisin. Usva oli käytännössä siis ylitsepääsemätön este ja raja, jonka toisella puolella odotti mysteeri.

Roderik virnisti veljilleen. "Meillä ei ole rajoja. Nyt on oltava rohkeita ja jatkettava matkaa", se sanoi.

Okko ei ollut samaa mieltä: "Meillä on heikot lihakset ja rispaantuneet evät. Jo tänne asti pääseminen oli vaikeaa. Olemme ponnistelleet liikaakin. Palataan kotiin, hyvät veljet."

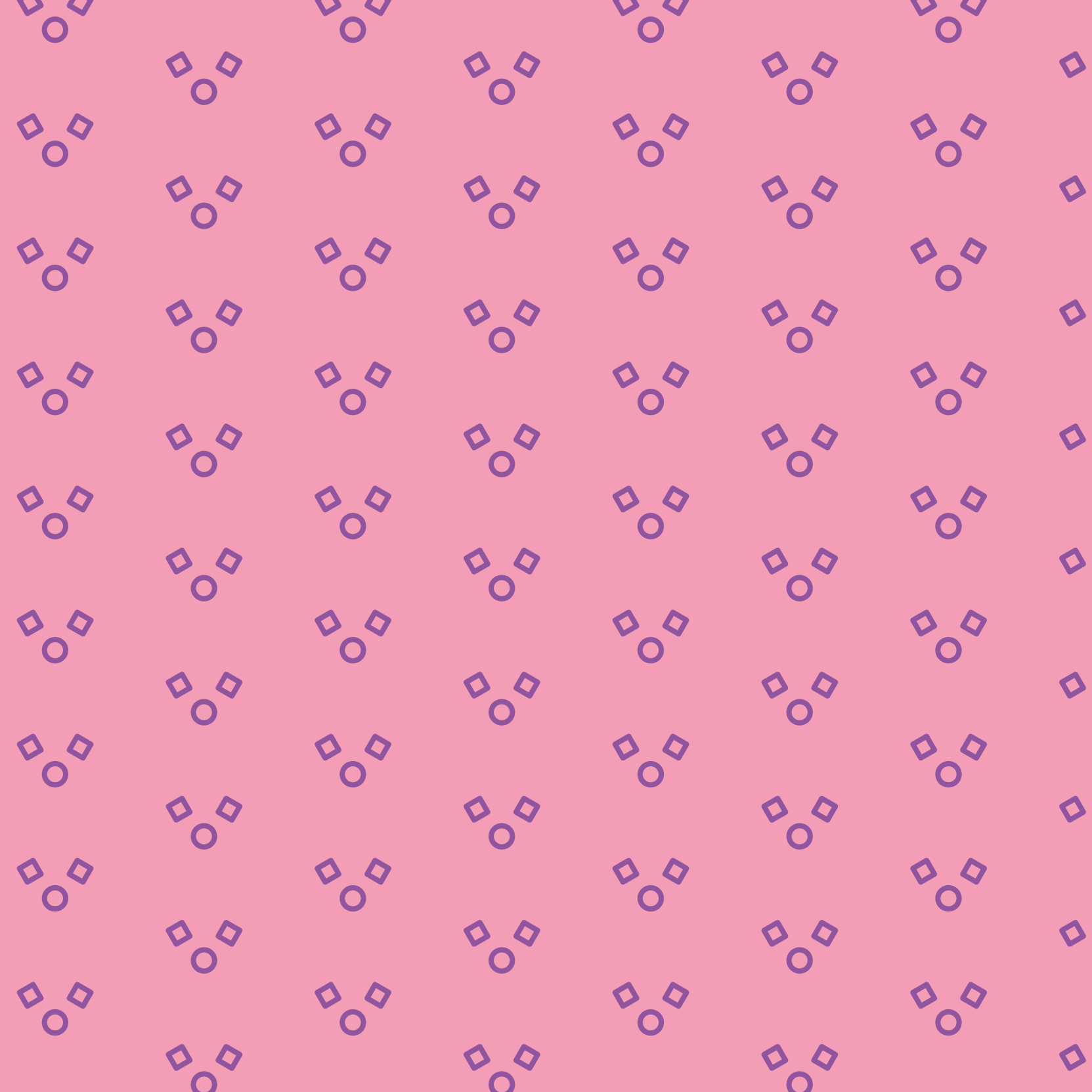
Amadeus ei ollut varma, mitä tehdä: siitä kummatkin vaihtoehdot kuulostivat hyvältä.

- "Voihan voihan", se mutisi epävarmana. "Jopas minä sopan keitin: tulimme tänne asti uteliaisuuteni takia, ja nyt en tiedä, mitä tehdä."

- "Jatketaan matkaa", sanoi Roderik Karppi.

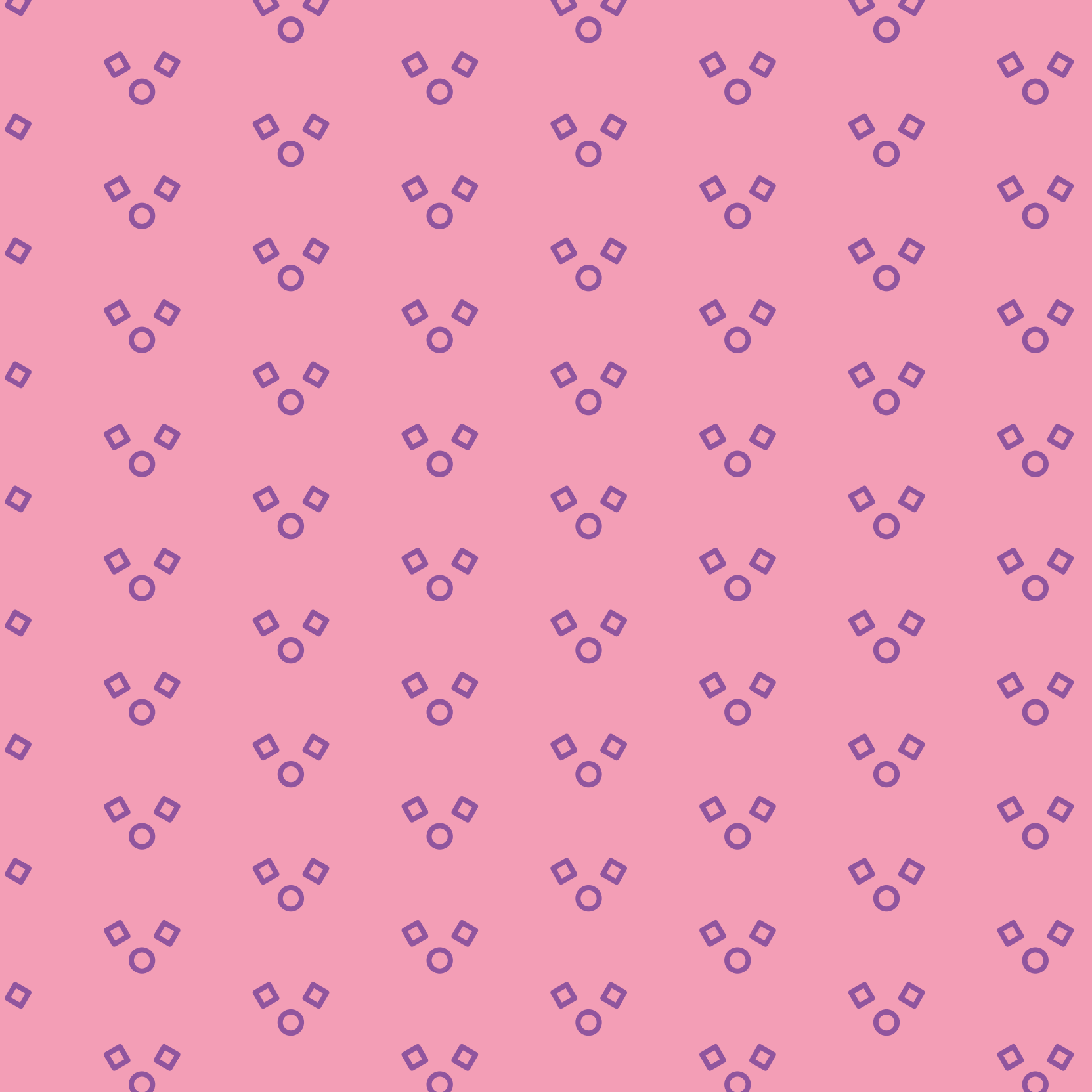
- "Palataan takaisin", sanoi Okko Karppi.

- "Eikö olisi jotain kolmatta vaihtoehtoa?" kysyi Amadeus Karppi. "Kumpikaan ehdotus ei ole ihan täydellinen." Se olisi halunnut löytää ratkaisun sitä väliltä, ikään kuin jatkaa kävelyä veitsen terällä niin pitkään kuin mahdollista. Mutta Ama-

deus, joka oli keskinkertaisuuden mestari – eli siis hyvä pysymään keskitasolla – ei omistanut jalkoja vaan evät. Siksi se ei tuntenut sopivia sanoja ja vertauskuvia kertoakseen ajatuksistaan veljille.

- "Noh, jos et halua ylittää rajaa Usvan tuolle puolen etkä halua palata takaisin, et voi tehdä muuta kuin jäädä tähän!" hermostui Roderik. Sen sanottuaan Roderik sujautti viiksensä Usvaan, heilautti heikkoa takaeväänsä, täräsi jäisessä virrassa ja työnsi suuren suunsa luolaan.

Rupikonnien mukaan sen silmät revähtivät innostuksesta auki, koska se oli ylittänyt rajan, mutten usko sen pitävän paikkaansa. Yksikään rupikonna ei ollut paikalla todistamassa sitä, eikä Amadeuskaan nähnyt veljestään kuin takaevän. Sitteen Roderik nytkähti villisti. "En hyväksy mitään rajoja!" sen kuultiin huutavan, ja lopulta Taikausva imaisi sen kokonaan sisäänsä. Siinä missä oli aiemmin näkynyt Roderikin hieno, rispaantunut ja viherävä evä, oli nyt pelkkä tyhjiys. Roderik Karppi hävisi luolaan Usvan toiselle puolelle, eikä kukaan tiennyt, mitä sille tapahtui, eivät sen veljetkään. Joku sanoo, että luola on yhteydessä virtaan, joka kulkee Sydänmetsän läpi. Ehkä Ylväs Hirvi otti Roderikin mukaansa, mutta sitä on mahdoton sanoa. Ehkä Roderik ui nyt sateesta raskaiden pilvien seassa etsien päivänkorentoja, joita se niin mielellään ahmi. Oli miten oli, Roderik ei halunnut hyväksyä mitään rajoja ja eksyi tieltä kokonaan.

Roderikin katoaminen sai jäljelle jääneet veljet pois tolaltaan. Parin tunnin ajan ne kiersivät ympyrää toivoen, että Roderik palaisi takaisin. Illan lähestyessä niiden toivo hiipui.

- "Sanoihan minä, että se oli ihan turha riski", Okko lopulta sanoi. "Taikausva on oikeasti ylitsepääsemätön este ja raja, jota yksikään heikkoeväinen kala ei voi ylittää." Amadeus ei tiennyt mitä vastata, koska se tunsi syyllisyyttä suostuteltuaan veljet mukaansa seikkailuun.

- "Minulle riittää", päätti Okko lopulta. "Minä palaan kotiin!" se julisti peläten kuplivaa Usvaa, jonka kohinan se kuuli koko ajan. "Tuletko sinäkin, Amadeus?" "Emme voi palata ilman Roderikia! Ja olemme jo tulleet tänne asti – mitä varten?" veli vastasi.

- "No mitä sinä haluat tehdä? En aio työntää päätäni Usvaan enkä seurata hullua Roderikia, koska en halua tulla imaistuksi ties minne!" Okolle oli vaikeaa saada kaistuksi ulos, mitä se ajatteli, mutta kauhun siivittämänä se lopulta sanoi:

- "Rajat on tehty ihan sitä varten, ettei niitä ylitetä. Palaan takaisin yksin. Hyvästi!"

Oli järjetön idea palata takaisin samaa reittiä ihan yksin, ja Amadeus tiesi sen. Mutta se ei voinut tehdä mitään: Okko ei halunnut kuulla järjen ääntä. Rupikonnat kertovat, että se syytti tapahtunees-

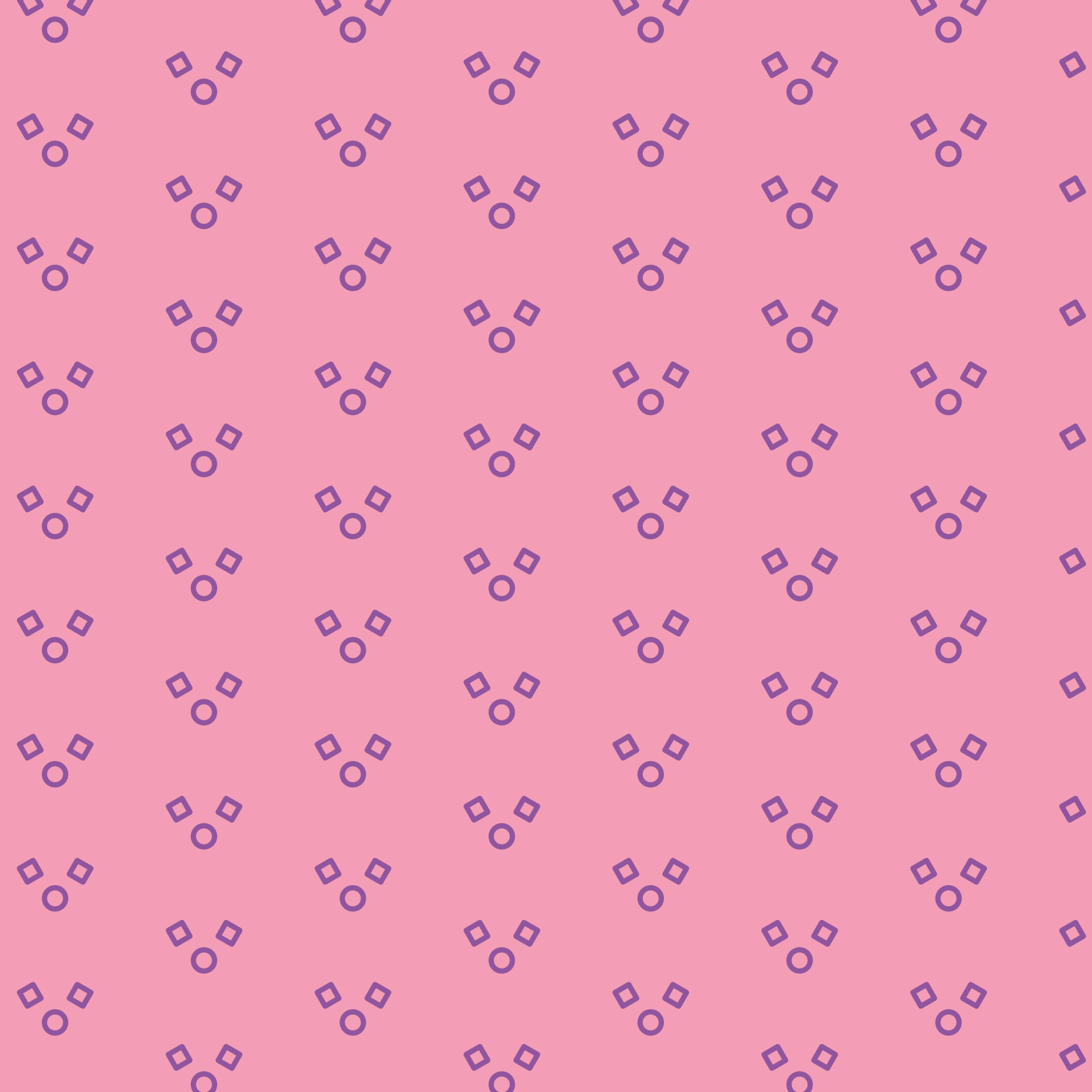
ta Amadeusta (eikä se ehkä ollut täysin väärässä). Niinpä se suuntasi kohti kotia rispaantunut takaevä roikkuen. Amadeus ei saanut tietää uutista vasta kuin paljon myöhemmin, mutta valitettavasti Okko eksyi matkalla. Okko Karppi katosi Päivänkorentojen Alanteessa Usvan tällä puolen, eikä kukaan tiennyt, mitä sille tapahtui, ei edes sen veli. Ehkä Ylväs Hirvi otti Okon mukaansa, mutta sitä on mahdoton sanoa. Ehkä Okko ui nyt sateesta raskaiden pilvien seassa etsien päivänkorentoja, joita se niin mielellään ahmi. Oli miten oli, Okko pelkäsi rajoja liikaa ja eksyi tieltä kokonaan.

Amadeus oli jäänyt yksin, joten se tuskaili, mikä kohtalo olisi sille oikea. Pitäisikö sen seurata Roderikia? Vai palata takaisin Okon kanssa? Kummatkin vaihtoehdot tuntuivat huonommilta kuin koskaan. Taikausva kupli sen silmien edessä ja tuntui tarjoavan vain yhden mahdollisuuden. Kuten tiedätte, Amadeus oli normaali keskinkertainen karppe, eli hyvä pysymään keskitasolla. Siksi se valitsi keskietien. Se päätti hyväksyä rajan mutta myös yrittää ylittää sen. *Samaan aikaan!* Siksi se työnsi kehonsa oikean puolen kokonaan Usvaan: toisen viiksen, toisen silmän ja toisen evän. Se jätti loput kehostaan Usvan tälle puolen: vasemman viiksen, vasemman silmän ja arvatkaa mitä muuta? Vasemman evän.

Siinä rajalla uidesaan se näki, keitä luolassa asui. Samalla se näki toisella silmälään Päivänkorentojen Alanteen. Hieman takaevää heiluttamalla (eikä sen edes tarvinnut paljon ponnistella) se saattoi työntää itseään yhdelle tai toiselle puolelle tai tasapainotella keskellä.

Se ei todellakaan ollut keskinkertainen valinta, kaukana siitä: Amadeus tajusi heti, että tämän tien seuraaminen vaatisi siltä suurta luonteenlujuutta. Kerrankin elämässään se ymmärsi, että sen piti tosisaan pinnistellä onnistuakseen. Muuten tuloksena olisi kahteen osaan haljennut Amadeus ja pieniä karpin palasia Usvan tällä ja toisella puolen. Se ei olisi kivaa.

Rupikonnat kurnuttavat vakuuttuneina, että Amadeus Karppi elää ja ui vieläkin Taikausvassa. Vasemmalla silmällä se valvoo liiketoimintojaan: Päivänkorentojen Alanne on sen omistuksessa ja tuottaa äidin itsepalveluravintolaan maukkaita toukkia. Oikealla silmällä se on nähnyt, että Usvan toisella puolelle oleva luola johtaa pintaan. Vastavirtaan nousee monia taimenia, jotka kertovat Amadeus Karpille uskomattomia tarinoita. Ne kertovat, että vaahtoava virta ulottuu metsän tuolle puolen ja paisuu suureksi joeksi. Lopulta se saavuttaa kaukaisen ja aivan erityisen paikan, jonka Amadeus voi vain kuvitella ja jota kutsutaan Mereksi. ■

11 Toivon hiven.

Satu lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen muutosten aikana.

Omistettu Denisalle.

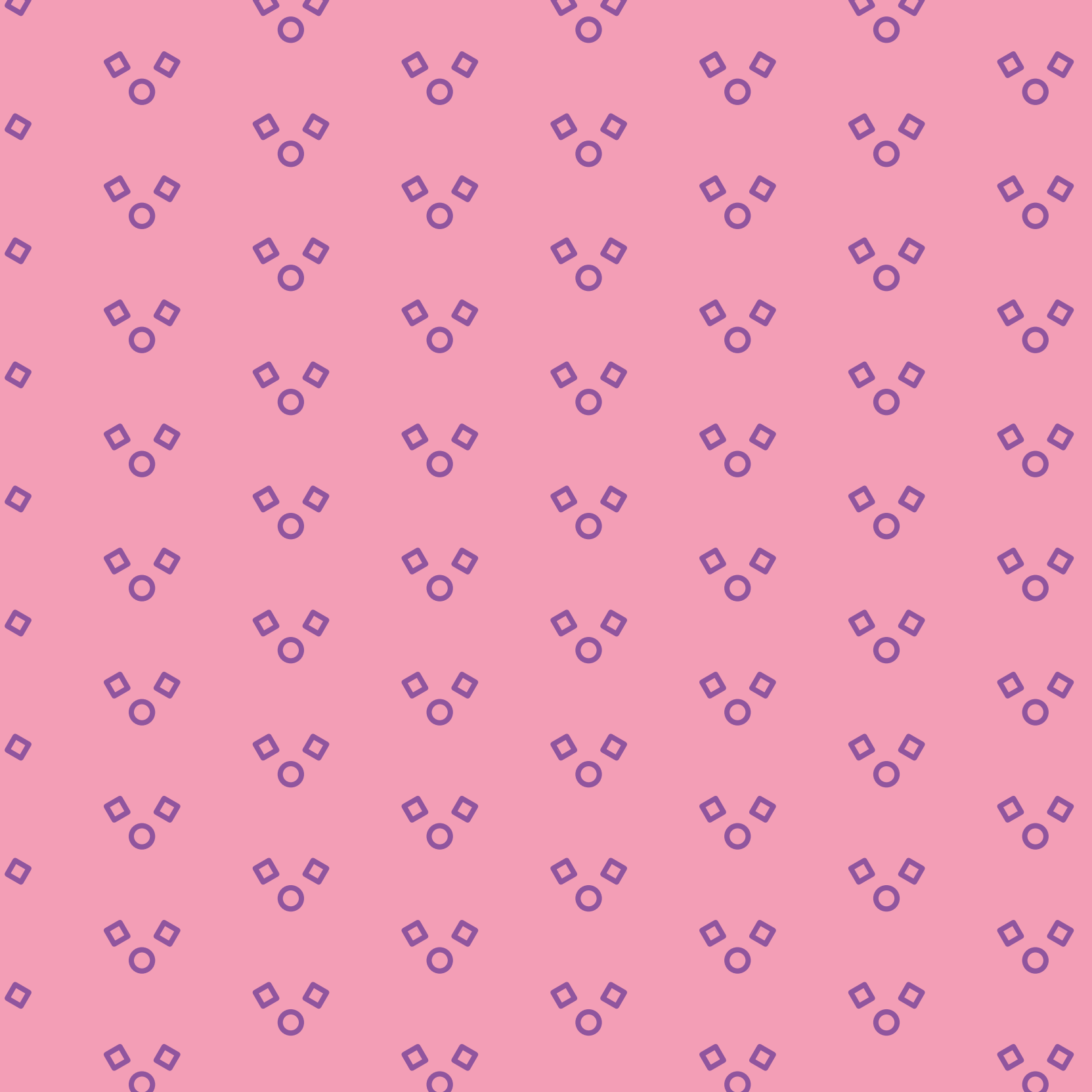

Sisu kuljetti Rosa siskoaan takaisin pesäkoloon. Se kantoi sisartaan helposti vatsallaan koska oli ainakin kymmenen kertaa sitä suurempi. Sisu oli soturimuurahainen.

Se olisi halunnut halata siskoaan, mutta soturimuurahaisia ei kasvatettu näyttämään tunteitaan. Silti se jätti ilmaan hapanimelän tuoksuvan, joka kertoi yhdyskunnan muille muurahaisille, miten iloinen se oli ollessaan taas yhdessä ja miten paljon tilanne huolestutti sitä. Lopulta Sisu ja Rosa saapuivat

perille pesään. Ne maustoiivat yhteisen ruoan ja hieroivat tuntosarviaan yhteen kertoakseen päivän kulusta toisilleen. Rosa kertoi kokemuksistaan mausteisilla tuoksuilla. Se kuvaili, miltä siitä oli tuntunut ja miten tylsää koulussa oli ollut. Se kävi samaa luokkaa jo kolmatta kertaa. Rosa oli työmuurahainen, vaikka sen surkastuneet jäsenet tarkoittivat, ettei se koskaan tekisi töitä. Se oli syntynyt sellaisena

eikä voinut tepastella muiden muurahais-
ten kanssa.

Sisu mietti, että harvat asiat olivat yhtä tuskallisia kuin siskon heikkous. Samaan aikaan kuoriutuneesta pesueesta oli jäljellä vain Rosa, joka tietysti täytti Sisun ajatukset myös silloin, kun sen olisi pitänyt keskittyä työhönsä soturina. Se oli ohjelmoitu ajattelemaan vain sitä, miten yhdyskunnan viholliset voitiin tuhota tehokkaasti, mutta Rosan tilanne vei siltä työhön tarvittavan innon ja energian. Siksi se oli irtisanottu pari viikkoa sitten. Koko juttu oli muurahaiselle paha loukkaus, koska muurahaisilla ei normaalisti pitäisi olla päivääkään lomaa.

Sinä iltana Sisu ja Rosa nukahtivat päät toisiinsa nojaten. Pesästä leijuva tuoksu oli erityisen vahva ja hedelmäinen. Se kertoi syvästä unesta ja vahvasta kiintymyksestä, joka oli yhdyskunnan sääntöjäkin voimakkaampi. Sisu näki unta siitä, kun se oli nuorempana joutunut taistelemaan pitääkseen Rosan hengissä. Muut muurahaiset olivat aikoneet repiä Rosan palasiksi ja viedä sen ruokavarastoon, ja Sisu oli tuntenut väkivallan uhkaavan tuoksun ilmassa. Se oli levittänyt jalkansa ja nostanut vahvat leukansa korkealle. Asento ja Sisun erittämä tukahduttava tuoksu olivat kertoneet hyökkääjille, että Sisu olisi puolustanut siskoaan kuolemaan asti.

Muurahaiset tekevät niin läheistensä puo-

lesta – ovat valmiit uhraamaan elämänsä.

Monta vuodenaikaa sitten yhdyskunta oli hyväksynyt sisarukset uudestaan joukkoonsa. Aika oli kulunut hitaasti, ja samalla Rosan tilakin oli hitaasti heikentynyt. Sisu ei uskonut, että asiat voisivat muuttua äkillisesti, mutta pienimpienkin olentojen elämään mahtuu odottamattomia käännteitä eivätkä yllätykset ja onnettomuudet seuraa logiikkaa tai tunne syytä.

Seuraavana aamuna Rosa ei ensimmäistä kertaa jaksanut liikuttaa edes tuntosarviaan. Sitten sisarukset saivat pesään elämänsä tärkeimmän vieraan: yksi Luolapesän termiiteistä oli tullut kertomaan ystävilleen tärkeitä uutisia. Sitä vastassa oli hämäävien tuoksujen pilvi, joka auttoi sitä ohittamaan yhdyskuntaa puolustavat muurahaiset. Sitten termiitti jutteli ystäviensä kanssa ja hieroi Rosan tuntosarvia, samalla kun ilmaan leviävä tuoksu kertoi, miten kärsimätön se oli. Oli nimittäin niin, että Suuren Vaahteran huipulla Pöllö oli antanut lääkettä, josta voisi olla hyötyä voimattomille pienille hiirille. Sisu hypäsi ylös. Se lähes tukahdutti muut tunteikkaalla tuoksupilvellään. Ehkä lääke auttaisi parantamaan Rosan?

Termiitti sanoi, että asia ei ollut niin yksinkertainen: lääke ei paranna kokonaan mutta voi vähentää heikkoutta ja mahdollisesti pysäyttää sairauden kulun. Sisu valahti pettyneenä istumaan. Rosa taas pi-

ristyi yllättäen. Juuri saman päivänä kun sen tuntosarvetkin olivat heikentyneet, uusi toivo valoi siihen voimaa. Se ei edes vielä tiennyt, kävisikö Pöllön hoito sille. Ehkä se oli liian pieni tai ehkä oli liian myöhäistä, mutta Rosa ei välittänyt. Ajatus, että vuosien jälkeen sille olisi vihdoinkin tarjolla lääke, sai sen iloitsemaan.

Seuraavat päivät yllättivät Sisun positiivisesti. Rosa oli energisempi eikä yhtä veltto kuin vain vähän aiemmin. Se oli myös kiinnostuneempi päivittäisistä toimista kuin pitkään aikaan. Sisu näki siskonsa tarmokkuuden ja päätti puhua koulun kanssa: ehkä Rosa voisi edetä seuraavalle luokalle. Jos lääke tehoaisi, Rosa voisi tulevaisuudessa tehdä töitä, joten koulu kannatti käydä loppuun. Ajatus oli uusi ja ihmeellinen. Sisun kaltaiselle soturimuurahaiselle, joka oli tottunut noudattamaan käskyjä ja taistelemaan, näin nopea muutos oli uskomaton.

Muutaman oikein positiivisen päivän jälkeen Rosa päätti kysyä veljeltään, voisivatko he lähteä pois yhdyskunnasta. Se halusi nousta Suuren Vaahteran rosoista runkoa ja tavata Pöllön ja unohtaa pelon ja häpeän, joka oli sitonut sen pesäkoloon siihen asti. Puuhun nouseminen olisi työstä, mutta Rosa oli varma, että se maksoi vaivan. Nyt kun saatavilla oli lääke, Rosan

oli uskallettava lähteä ulos pesäkolosta ja näyttäytyä muille hyönteisille ja koko maailmalle. Luolapesään asti ulottuvan matkan järjestäminen ei ollut helppoa. Siihen tarvittiin paljon rohkeutta ja vaikeuksien voittamista. Tähän asti Sisu ja Rosa olivat vain raahautuneet päivästä toiseen alistuneina siihen, ettei mikään ikinä muuttuisi. Nyt puhalsivat uudet tuulet: ne toivat mukanaan tuntemattoman, jännittävän tuoksun. Asioiden täytyi muuttua. Suuren Vaahteran saavuttamiseksi Sisu joutui lopullisesti luopumaan soturin asemasta. Päätös ei ollut helppo, mutta lopulta Sisu oli varma: se ei osannut halata siskoaan, mutta siskonsa vuoksi se voisi rikkoa yhdyskunnan sääntöjä. Se jätti jälkeensä pitkän ja vahvan tuoksuvan: vaikka sisarukset marssivat nyt tuntemattomaan etääntyen tutuilta poluilta, Sisu uskalsi ajatella, että se ja Rosa voisivat pysyä yhdessä paljon pitempään kuin olivat toivoneet.

Mikä oli muuttunut? Tulevaisuus tarjosi niille uuden mahdollisuuden: uutta toivoa, vaikka vain vähän. Nyt tulevaisuutta saattoi vihdoinkin *ajatella*.

Asiasta ei ole epäilystäkään. Toivo – vaikka vain pieni toivon hiven pienimmän olennon sydämessä – saa aikaan suuria ihmeitä. ■

12 Sininen.

Satu lapsille ja nuorille, jotka sairastavat spinaalista lihasatrofiaa, ja kaikille, jotka haluavat lukea sadun tai kuulla sen.

Erityinen kiitos Simonalle.

Näettekö te sen? Siellä se makaa varjoissa liikkuen hiljaa kuin hento huokaus puiden juurissa.

Joko te näitte sen? Pieni Kyy ei mielellään jää aurinkoon. Hitaasti, kierros ja suomu toisensa jälkeen, se kiemurtelee kanavan reunaa pitkin ja katoaa sitten jyrkässä alamäessä näkyvistä.

Pieni Kyy on aivan erityinen. Se ei ole erityinen, koska sen lihakset ovat heikot ja sillä on vaikeuksia nostaa häntää – kyse ei ole siitä. Pieni Kyy on erityinen, koska se osaa maalata niin hyvin. Maalavat kyyt ovat todella harvinaisia, tiesittekö? Pieni Kyy rakastaa Degas'n tauluja, ja jos se vaan jaksaisi, se maalaisi balettihomeita yöt ja päivät.

Niin se ainakin sanoi edellisvuonna, kun se kävi alakoulua. Se oli juuri voittanut "Orastavat taiteilijat" -palkinnon, ja Hii-

rihaukka oli päättänyt haastatella sitä Metsän Uutislehteen. Pieni Kyy oli hyvin ystävällisesti vastannut kaikkiin hölmöihin kysymyksiin hymyillen. Muutamaa kuukautta myöhemmin se sanoi olleensa liiankin kiltti. "On mahdotonta sanoa, äiti, palkitaanko sinut siksi, että olet hyvä, vai siksi, että lihaksesi ovat heikot! Mikä palkinto se silloin on? Palkitsemme sinut, koska olet sellainen reppana..."

- "Et ole mikään reppana!" huudahti siihen sen äiti.

- "Ainut sisaruksista, jolla on vaikeuksia kiemurrella? Ihan oikeasti äiti, olen reppana, ja sinä ainakin voisit myöntää sen."

Äiti, joka oli vahvalla luonteella siunattu kyykäärme, sihisi vastaukseksi.

- "Psssssssss... mutta sinä osaat maalata niin hyvin..."

- "Äiti!" "Pssssss..." huokasi kyyparka vastaukseksi. "No joo, jos katsotaan vain

lihaksia, olet vähän reppana. Mutta muuten..." "Millään muulla ei ole väliä!" sanoi Pieni Kyy ja sujahti tiehensä niin nopeasti kuin pystyi liukuen alamäkeen.

Ei ollut totta, ettei se välittänyt mistään muusta. Pieni Kyy piirsi mielellään, ja siitä oli kiva tarkkailla metsän muiden asukkaiden touhuja kirkkailla pystysuorilla silmäterillään. Se saattoi pysyä hievahtamatta piilossa tuntien ajan ja tarkkailla puheliata oravia ja jänisten säntäilyä edestakaisin. Kyy rakasti myös sisiliskoja ja pieniä hiiriä. Se nautti niiden happamasta mausta suuresti ja nielaisi ne innoissaan kokonaisina. Kerran se oli kuullut metsässä oudon tarun, jonka mukaan kamalat ihmiset vangitsivat kytä pussiin ja heittivät pussit sitten alas helikopterista. Oli arvoitus, miksi ihmiset yrittivät saada käärmeententtämää. Pieni Kyy oli kuitenkin varma: jos ihmiset olisivat saaneet sen kiinni, se olisi lentänyt mielellään!

Yksi kyyn suurimmista intohimoista olivat värit. Pienenä se osasi tunnistaa vain päävärit, mutta nyt se tunsikin jo kaikki sävyt meripihkan kellanoranssista munakoison tummaan violettiin. Se tunnistikin jopa käärmeille vaikeimmat värit, kuten helmenharmaan ja laventelinsinisen. Se osasi valmistaa jauheista ja yrteistä värejä, joita se sitten käytti tauluissaan.

Pieni Kyy myös tykkäsi viettää aikaa yksin.

Se saattoi madella tunteja joen pyöreiden kivien välissä vain itsensä ja ajatuksensa seuranaan.

Tämä huoletti sen äitiä, joka olisi mielellään nähnyt tyttärensä viettämässä aikaa ystävien kanssa. Ei tosin kenen tahansa kyypojan kanssa! Mieluummin jonkin mukavan samanikäisen kyytytön kanssa. Pieni Kyy kuitenkin siihisi ärsyyntyneenä: "Äiti, olin eilen ulkona ystävättärieni kanssa. Miksen voisi mennä niitylle tänään yksin?"

- "Yksin, yksin, aina vain yksin! Etkö voisi olla kuten veljesi, jotka viettävät kaiken aikansa yhteen kiertyneinä?"

On sanottava, että Pieni Kyy ei kerta kaikkiaan pitänyt turhasta halailusta, imarte- lusta eikä diivailusta (eikä välttämättä tässä järjestyksessä). Se ei myöskään pitänyt leppäkertuista, greipeistä eikä voikukista. Ja se tietysti vihasi heikkoja lihaksiaan. Koko atrofiajuttu oli alkanut viime kuukausina ärsyttää sitä yhä enemmän, koska se oli huomannut, ettei se jaksanut maalata kuten ennen.

"Pöllö teki sen selväksi: mitä enemmän kasvat, sitä enemmän lihaksesi heikentyvät", äiti oli toistanut tuhat kertaa viime kuussa. Pieni Kyy tiesi sen – se oli aina tiennyt sen – mutta oli ollut vaikea palautua etsimään kevyempiä sulkia maalauksien varten. Kyyn paksu häntä, joka oli aiemmin huiskinut salamannopeasti ja tarkasti, oli nyt hidas ja veltto. "Miten kukaan voi maalata niin hitaalla ja heikolla hännällä?" se mutisi huonotuulisena. Se yritti joka tapauksessa mutta heikoin tuloksin.

- "Voisit maalata suullasi", oli ehdottanut Astrid, yksi tyttö samalta luokalta. Astridilla oli kaunis kirkkaanoranssi häntä, ja se puhui muista aina ystävällisesti. "Totta kai olet aina niin ystävällinen, koska olet myös jumalaisen kaunis. Jos joku on kaunis", oli Pieni Kyy selittänyt, "on luonnollista olla myös ystävällinen."

- "Mitä tekemistä tällä on taulujen maalamisen kanssa?" oli Astrid vastannut.

- "Minä en halua maalata suullani!" Pieni Kyy oli suuttunut kunnolla. Jos se kerran piti maalaamisesta, miksi sen piti tehdä se eri tavoin kuin kaikki muut? Oliko kukaan ikinä kuullut, että vaikkapa sen taideopettaja Riikinkukko olisi maalannut tauluja nokallaan? Ei todellakaan: taideopettaja maalasi pyrstöllään, aivan kuten ketut ja hevoset maalasivat hännällään! Jopa maatilän koirat, jotka eivät juuri kuvataiteissa loistaneet, olisivat maalanneet hännällään, jos ne olisi pakotettu tekemään tauluja. Miksi ihmeessä juuri sen, Pienen Kyyn, oli oltava ainut, joka maalasi suullaan?

Kyy murehti asiaa ja pohti, että ehkä sen pitäisi valita jokin muu harrastus. Sitten

kuului "POKS!", kun Pieni Kyy löi päänsä vastaan tulevan käärmeen päähän. Koulussa oppimansa perusteella se tunnisti käärmeen rantakäärmeeksi. Harvinaisen isoksi ja pulleaksi rantakäärmeeksi.

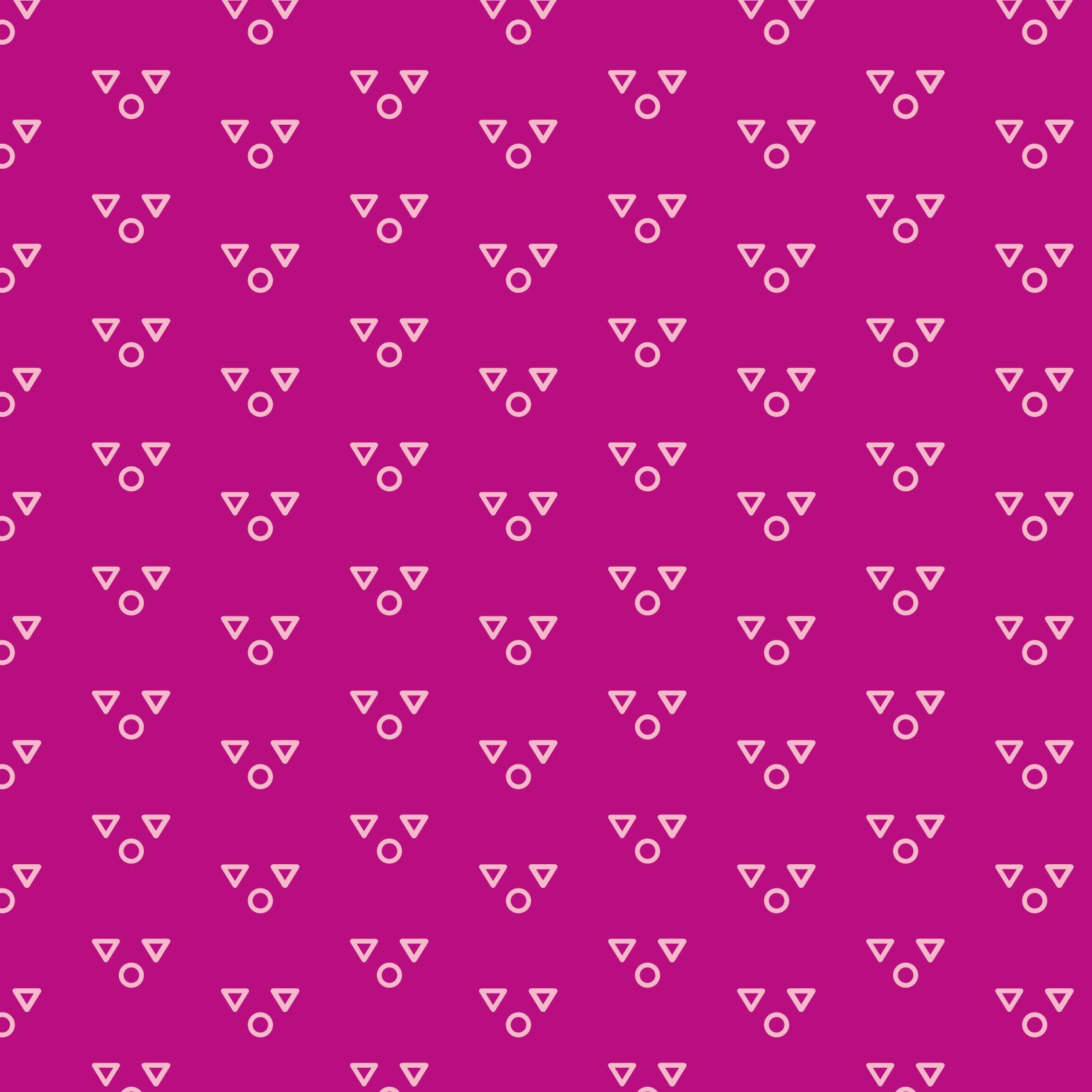
- "Hei vaan!" rantakäärme sanoi pehmeällä, täyteläisellä äänellä. "Mihin matelet niin käärmeissäsi?"

- "Etsimään jotakuta, jolle ei tarvitse puhua!" vastasi Pieni Kyy äkäisenä.

Tämä kaiketi pelästytti rantakäärmeen, koska se kääntyi selälleen, jähmettyi paikalleen ja avasi leukansa. "Mitä tuo tarkoittaa, mitä teet?" kysyi Pieni Kyy. - "Leikin kuollutta."

Pieni Kyy pyöritteli silmiään. Tuo hölmö rantakäärme tuhlassi sen iltapäivästä kalisarvoista aikaa, jonka se halusi käyttää itsesääliin ja suremiseen. "Miksi leikit kuollutta?" se kysyi pidätellen raivoaan. - "Pelkäsin, että hyökkäisit kimppuuni." Ilmeisesti pelko oli jo haihtunut, koska rantakäärme oli 'vironnut' ja sen pullea vahamainen vartalo tärisi innostuksesta. "Nimeni on Karkki, on hienoa tutustua si-

nuun vihdoin.”

- ”Vihdoin?”

- ”Luin haastattelusi Metsän Uutislehdestä.”

- ”Sitten sinun on tiedettävä, että tarina tulikärpäsistä silmäripsissä ei ollut totta”, Kyy sanoi punastuen suomujensa alla. ”Se typerä Hiirihaukka keksi koko jutun.” ”Sepä harmillista. Tarina oli niin kiva. Mutta se taulu oli sinun maalaamasi, vai mitä?”

- ”Kyllä, taulu oli minun.”

- ”Ja siinä taulussa on tulikärpäsiä?”

Pieni Kyy nyökkäsi. ”Kyllä, siinä on tulikärpäsiä”, sen oli myönnettävä.

- ”Vau, aivan mahtavaa!” huudahti Karkki. ”Niinkö? Sepä kivaa! Minä menen nyt!” Kyy sanoi ja alkoi etäännyä hitaasti hyödyntäen pientä alamäkeä.

- ”Mukavaa päivänjatkoa!” sanoi rantakäärme.

- ”Typerä rantakäärme!” sihisi Pieni Kyy.

Seuraavana päivänä Pieni Kyy oli aikeissa viettää yksinäisen iltapäivän joella. Oli kuuma, ja Kyy toivoi löytävänsä tarpeeksi ison ja kaukana olevan varjon. Sillä oli mukanaan väripaletti ja pari sulkaa maalaamista varten. Se ei ollut ihan varma, jaksaisiko se taas taistella sulkien kanssa. Maalaus oli kuitenkin sen intohimo, josta se ei ollut valmis luopumaan ihan helposti.

Niinpä se suuntasi joenrantaan innokkaasti. Sitten kuului - ”TUMPS!”, kun Pieni Kyy törmäsi vastaantulevan käärmeen mahaan.

- ”Hei vaan!” mahan omistaja sanoi.

- ”Vieläkin sinä? Mitä teet täällä?”

- ”Otan aurinkoa!”

- ”Otat aurinkoa? Mitä muuta?” kysyi Pieni Kyy.

- ”Miten niin 'mitä muuta'? Ei mitään, otan aurinkoa ja se siitä. Ei kun odotas hetki! Aion myös nukkua.”

- ”Siinäkö kaikki? Eikö sinulla ole suunnitelmaa – jotain pitkän tai edes lyhyen aikavälin suunnitelmaa?”

Karkki katsoi Kyytä unisesti. ”Ei, ei mitään. Vain aurinkoa. Ja haluaisin jutella kanssasi, jos mahdollista”, se lisäsi hieman nolona.

- ”No niinpä tietysti. Noh, sinun on hyvä tietää, että tänään saatan maalata.”

- ”Voi, hienoa!”

- ”Niin, minusta on ihanaa maalata hiljaisuudessa ja etenkin ihan yksin. Ja...” se lisäsi nenäkkäästi. ”Ei ole edes varmaa, että haluan oikeasti maalata. Saatanpa viettää iltapäivän tuossa lammikossa. Yksin omassa rauhassani. Jotta voin... ajatella. Ymmärsitkö?”

- "Okei, tuo on siis sinun lyhyen aikavälin suunnitelmasi?"

Pieni Kyy siristi silmiään. Se ajatteli, että Karkin ääni oli tainnut kuulostaa hieman ironiselta. Karkkia katsellessaan se kuitenkin ajatteli, ettei noin hupsu käärme voinut olla ironinen. Niinpä se nosti leukaansa ylpeästi ja mateli hitaasti kauemmas. "Mukavaa päivänjatkoa." "Mukavaa päivänjatkoa sinullekin!"

Päivästä ei tullut valitettavasti yhtään mukava.

Pieni Kyy aikoi valmistaa uusia värejä, ja väripaletin avattuana se huomasi olevansa pian yltä päältä öljyisten jauhojen ja kimalteiden peitossa. Ongelma oli, ettei Kyy saanut pidettyä sulkaa tukevasti paikallaan, joten se ei voinut sekoittaa haluamaansa krominvihreää. Tuloksena oli hassu roiskaus erilaisia värejä, kuin kimaltava mutta käyttökelvoton sateenkaari. Pieni Kyy oli pyytänyt lahjaksi hunajaa meripihkan värin sekoittamiseen. Se oli kasvattanut ja jauhanut voikukkia antaakseen väriseokselle kellertävän vivahteen. Sinä iltapäivänä se kuitenkin onnistui sotkemaan koko homman. Tulos: kultakin piti heittää pois. Tummanruskea ei onnistunut yhtään paremmin. Siinä meni hukkaan yksi iltapäivä, jonka Kyy oli käyttänyt sipulien keittoon ja kahvinporojen keräilyyn maatilalta. Pieni Kyy sotki itsensä kardinaalinpunaiseen ja violettiin, ja sen nenästä tippui malvanväriä ja sen mahassa oli korallinpunaisia läiskiä.

Lopulta se tajusi, että sen oli pakko mennä

kylpyyn. Ärsytyksestä sihisten se siis mateli joen rantaan hyödyntäen mukavasti alas viettävää rinnettä.

- "Hei vaan!" Karkki sanoi sille uudestaan. "Mikä yllätys", kommentoi Pieni Kyy sarkastisesti.

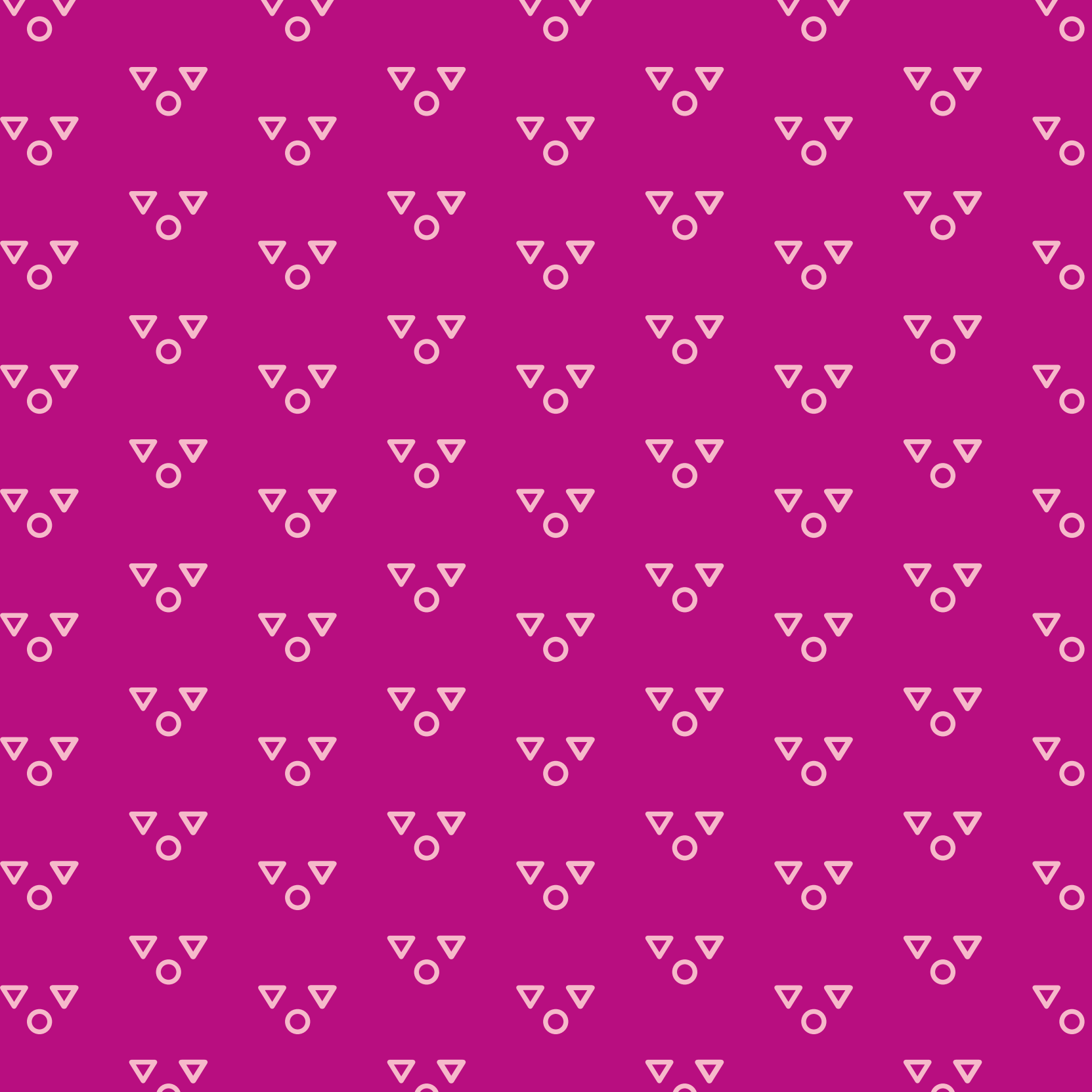
Rantakäärme rakasti vettä, joten se oli upottanut koko pitkän vahamaisen vartalonsa jokeen.

- "Maalasitko paljon?" se kysyi raukeasti. "Olet värien peitossa!"

Kyy sukelsi kokonaan veteen ja jäi hetkeksi pinnan alle (se oli mestari pidättämään hengitystään vedessä). Sitten se mateli pois joenuomaa pitkin jättäen jälkeensä kiiltävän maalivanan. Etääntyessään se oli ihan varma, että tunsi hölmön rantakäärmeen tuijottavan selkäänsä. Käärme napitti sitä ja näki, miten kömpelösti Kyy mateli eteenpäin. Kyy tunsi, kuinka sen sisällä alkoi kiehua.

Astrid tuli käymään ystävänsä luona samana iltana. "Tämä on ensimmäinen kerta, kun kutsut minut kotiisi!" se sanoi iloisesti.

- "On oikein mukavaa, että tulit käymään pesässämme", vastasi Pienen Kyyn äiti. Pieni Kyy ei kutsunut ystäviä mielellään kotiinsa. Ensinnäkin se tunsi olonsa suojaattomaksi, aivan kuin sen yksityisyyttä rikottaisiin ja muut näkisivät, millainen se oli ilman välinpitämättömyyden naamiota, jota se käytti kotinsa ulkopuolella. Lisäksi se ei sietänyt ajatusta, että joku

kieltäytyisi kutsusta tai ei tulisikaan paikalle. Miksi ihmeessä sen ystävät olisivat halunneet viettää aikaa Kyyn kotona, kun ne saattoivat kiemurrella iloisina missä vain? Oli miten oli, Astrid ihme kyllä ilmestyi paikalle, joten Pieni Kyy huokaisi helpotuksesta.

- "Tunnetko yhden Karkin?" se kysyi Astridilta matalalla äänellä.

- "Sen lihavan rantakäärmeen?"

- "Sen juuri!"

- "En tunne sitä itse, mutta Kardemumma ja Pipsa puhuivat siitä. Niiden mukaan käärme tykkää viettää koko päivän joen rantavedessä."

Mahtavaa! Ajatteli Pieni Kyy. Kardemumma ja Pipsa viettivät aikansa juoruten muista käärmeistä. Ne tuntuivat varmasti meheviä tarinoita myös rantakäärmeestä.

- "Voisitko millään käydä hakemassa Kardemumman ja Pipsan?" kysyi Pieni Kyy harvinaisen ystävällisesti. "Haluaisin kutsua ne tänne karhunvatukkamehulle, ja ehkä ne voisivat kertoa mitä tietävät rantakäärmeestä." Pienen Kyyn ilmeestä näki, että se suunnitteli jotain. Se mietti, miten päästä eroon Karkin ärsyttävän ystävällisestä seurasta, ja miettiminen oli hyvä tapa olla ajattelematta omaa heikkoutta.

Pian Kardemumma ja Pipsa saapuivat Astridin kanssa Kyyn pesään.

Pienen Kyyn äiti oli innoissaan; sen tytär ei ollut koskaan kutsunut kolmea ystävää kotiin. Huone täyttyi supisevasta siinästä. "Karkki Natrrix", kuiskutti Pipsa, "on jäänyt orvoksi. Maatilan ihmiset tappoivat sen vanhemmat." Pipsan ääni oli vakava. "Niin, se tapahtui viime kesänä. Karkin vanhemmat kuulemma kuolivat, kun ihmiset hakasivat niitä kepeillä", sanoi Kardemumma tärستن. "Yhtä vakavaa rikosta ei ollut tapahtunut vuosiin." Pesään oli nopeasti laskeutunut synkkä tunnelma.

- "Eläkö Karkki siis yksin?" kysyi Pieni Kyy.

- "Minun tietääkseni kyllä", myönsi Pipsa. "Karkki joutui jopa keskeyttämään koulun, ja äitini – jonka tiedätte olevan käärmeenopettaja – sanoi, että koko juttu oli hirveän stresssaava ja traumaattinen." Pieni Kyy ei tiennyt, mitä stressaava ja traumaattinen tarkoitti, mutta se painoi sanat muistiin etsiäkseen ne myöhemmin sanakirjasta.

Loppuilta kului käärmeiden juorutessa muista metsän eläimistä. Pieni Kyy esitti kiinnostunutta, mutta se oli jo katunut koko tapaamista. Karkki oli siis jäänyt ihan yksin? Uutinen vei siltä halun jatkaa ilkeitä suunnitelmiaan. Rantakäärme ei ansainnut yksinäisyyttä. "Kuten ei kukaan muukaan", mietti Pieni Kyy huokaisten sängyssään.

Seuraavana iltapäivänä Pieni Kyy mateli joelle hyödyntäen samaa alamäkeä kuin aina.

- "Hei vaan!" Karkki tervehti kyytä. "Tulitko tapaamaan minua?"

- "Miksi ajattelet niin?"

- "Nykyään tiedät, missä asun. Olisit mennyt muualle, jos haluaisit vältellä minua."

- "Miksi tuijotit minua eilen, kun matelin pois päin? Naurattiko kömpelö liikkumiseni sinua?" kysyi Pieni Kyy. Se ei ollut koskaan puhunut yhtä suoraan kenellekään.

Karkki katsoi kyytä silmät pyöreinä.

- "Jäin katsomaan sinua, koska olit hyvin kaunis", se mutisi nolona.

- "Pssss", sihisi Pieni Kyy hermostuneena. Se ei takuulla ollut kaunis.

- "Selkääsi peitti väripisaroita tippuva kirjava viitta, ja näytit ihan elävältä taululta", sanoi Karkki ujosti. "Tykkään tauluistasi. Näin jopa sen, jonka teit metsän sisäänkäynnillä olevaan kiveen. Pitkä matka aiheutti minulle melkein nestehukan, mutta se maksoi vaivan. Pidän väreistä. Punaisesta ja keltaisesta. Ja etenkin sinisestä."

Pieni Kyy rypisti kulmiaan. "Unohdetaan hetkeksi, ettet tiedä eri värisävyistä mitään", se sanoi. "Haluan pyytää sinulta anteeksi, koska ajattelin sinun nauravan heikoille lihaksilleni. Monet tekevät niin." "Onko sinulla heikot lihakset?" kysyi Karkki.

- "Joo."

- "Miksi?"

- "Mistä minä sen tiedän?!"

- "Pystyt kuitenkin kiemurtelemaan."

- "Hyödynnän kaikki alamäet", myönsi Pieni Kyy. Tunnustus livahti sen huulilta – se ei ollut koskaan kertonut kenellekään.

- "Hyvä idea!"

Karkille asia oli jo selvästi loppuun käsitelty. Pieni Kyy katseli käärmettä vaivihkaa, mutta se ei näyttänyt muuttaneen suhtautumistaan kyyhyn. Yleensä niin kävi aina: kun muut saivat tietää atrofiajutusta, niiden asenne muuttui. Joko ne jättivät kyyyn yksin tai niistä tuli liian huomaavaisia ja ystävällisiä. Pieni Kyy inhosi kumpaakin.

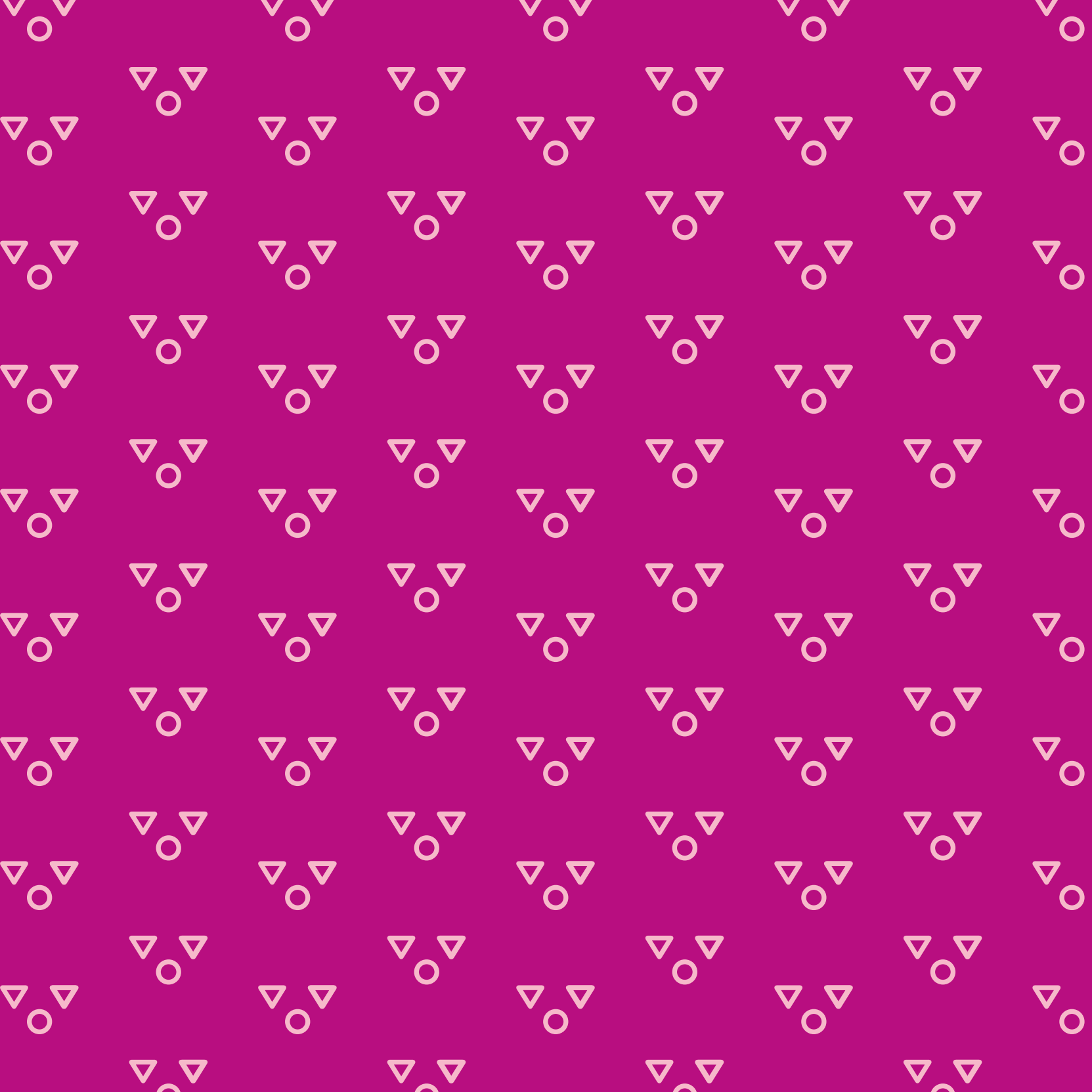
Karkki sitä vastoin alkoi puhua joesta ja kodistaan kivien välissä sekä kesästä ja perhosisista ja blaa blaa blaa. Se näytti unohtaneet kaiken Pienen Kyyin heikoista lihaksista.

- "Olen iloinen, että haluat olla ystäväni", päätti Karkki lopulta puheensa.

- "En ole vielä päättänyt!" huudahti Pieni Kyy yllättyneenä.

- "Ai...sepä harmi."

Karkki ei esittänyt mitään. Se oli vain itsensä – aito itsensä, joka sanoi aina, mitä ajatteli, eikä näyttänyt häpeävän mitään. Se oli käytännössä siis Pienen Kyyin vastakohta. Oli paljon asioita, joita Pieni Kyy ei tiennyt Karkista, mutta yhden salaisuuden sen tunsivat: "Se ei voinut enää mennä kouluun, ja koko juttu oli hirveän stressaava ja traumaattinen." Sanakirjan mu-

kaan se oli yhtä kuin ”selvästi rasittava ja järkyttävä tilanne”.

- ”Tarkoittaako traumaattinen järkyttävää?” kysyi rantakäärme.

Hups! Pieni Kyy oli puhunut ajatuksiinsa ääneen.

- ”Niin, se tarkoittaa sellaista ikävää tilannetta.”

- ”Noh, koulun kesken jättäminen ei ole ollut vain ikävää. Se on kamalaa siksikin, ettei minulla ole enää ketään, jonka kanssa puhua.”

- ”Eikö sinusta ole kiva olla yksin?” kysyi Pieni Kyy.

- ”Aiemmin se oli minusta kivaa. Nyt kun vanhempiani ovat kuolleet, se ei ole enää kivaa.”

Rantakäärmeen vastausta seuraava hiljaisuus sai Pienen Kyyn hämilleen. Yksi syy oli, että yleensä kyy sai muiden olon vaivaantuneeksi, ei päinvastoin.

Karkki huokasi syvään. ”Minulla on kova

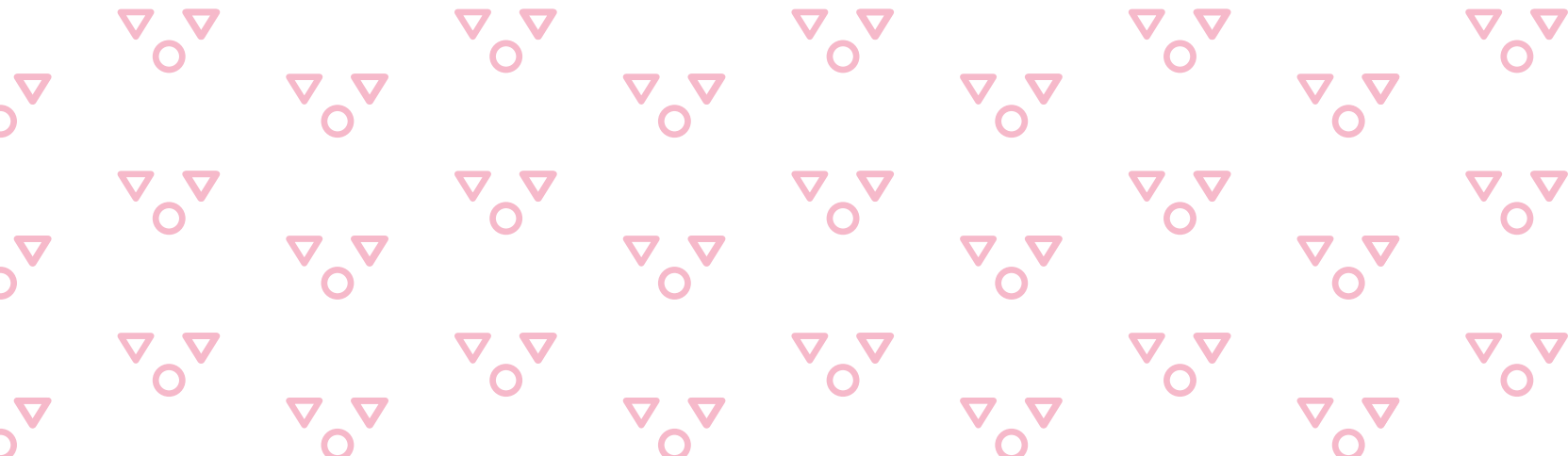
ikävä vanhempiani.” Aivan kuin asiasta puhuminen olisi ollut maailman luonnollisin asia. Pieni Kyy ei olisi ikinä uskaltanut myöntää sellaista asiaa tuntemattomalle, eikä varsinkaan toiselle samanikäiselle käärmeelle. Sitten Karkki alkoi itkeä, mikä ei yhtään auttanut asiaa. Sen silmistä valui suuria kiiltäviä kyyneliä, jotka näyttivät kuohuvan puron pärskeiltä.

Pieni Kyyn kurkkua kuristi, ja sitäkin alkoi itkettää. Se kuitenkin pysäytti itsensä ajoissa ja nieli katkeruutensa, kuten aina. Se oli varma, että jos se alkaisi itkeä, se ei osaisi lopettaa. Se ei itkisi vain Karkin takia vaan myös omien lihastensa ja paksun, velton häntänsä takia.

Siksi se antoi itselleen luvan vain silmien kostumiseen. ”Noin, hienoa, älä liioittele – pysy lujana”, se ajatteli.

Lopulta Karkki nosti päätään nopealla liikkeellä.

- ”Katso!” se huudahti. ”Perhonen! Rakastan perhosia, ne ovat niin värikkäitä!” Se ryysti nenäänsä ja hymyili. Pieni Kyy

ei voinut olla nauramatta rantakäärmeen kanssa. Miten helposti rantakäärme olikaan unohtanut syvän murheensa. Voi miten höpsö se oli!

On hyvä muistaa, että kesä on käärmeille taianomaista aikaa. Koulusta on lomaa, ja lämmin auringonpaiste saa suomut loistamaan, ja monet jyräjät ja muut hyvät herkut tulevat ulos koloistaan. Pienellä Kyyllä oli liiankin paljon vapaata aikaa. Se lähti ulos maalaustarvikkeet mukanaan ja palasi illalla takaisin ilman ensimmäistäkään luonnosta.

Alussa sitä oli ärsyttänyt, että Karkki rakasti jokea ja sen vaahtoavaa vettä niin paljon, mutta lopulta sekin oli kiinnostunut. Virran värit olivat uskomattoman kauniita. Vedessä näkyi indigonsinistä ja vaaleansinistä, taivaansinistä, turkoosia, violettia ja ultramariinisinistä, ja kaikkea täplittivät harmaansiniset ja puhtaanvalkoiset roiskeet. Vedessä näkyi jopa pellavanvärisiä vivahteita, jotka olivat varmaan heijastus jokivarren fuksianpunaisista kukista.

Pienestä Kyystä oli oikein mukavaa opiskella joen värisävyjä, joten se alkoi käydä Karkin pesän eteen levittäytyvillä rantakivillä yhä useammin. Se ei puhunut rantakäärmeen kanssa vaan tarkkaili jokea mietteissään.

- "Se on todella kaunis", myönsi se sitten yhtenä päivänä. "Tänään joki on ruiskukansininen, ja vaahto on pastellinsinistä."

- "Minusta se näyttää aina kauniin siniseltä."

Pieni Kyy katsoi rantakäärmettä ällistyneenä, kuten usein kävi.

- "Nyt riittää! En kestä, ettet osaa tunnistaa värejä oikein. Se, mitä näet, ei ole vain sinistä, etkö ymmärrä? Erilaisia sinisen sävyjä on paljon, ainakin kaksitoista, teräksensinisestä lähtien."

- "En ole ikinä nähnyt terästä."

- "Aaargh", mutisi Pieni Kyy ja avasi samalla väripalettinsa. "Katso: näytän sinulle ensin päävärit ja kerron sitten, miten muut värit luodaan."

- "Opetatko minua maalaamaan?" kysyi Karkki. "Katsotaan, oletko taiteellinen..."

Karkki ei ollut tippaakaan taiteellinen. Se oli aikamoinen poropeukalo ja jopa Pienen Kyy'n velttoa häntää kömpelömpi. "Eikö tuo hermostuta sinua?" puuskahti Pieni Kyy lopulta.

- "Mikä?"

- "Noh – tämä!" Ja se osoitti sanoinkuvaimattoman tökeröä töherrystä, jota Karkki oli yrittänyt maalata pesänsä kiviin. Jos Pieni Kyy olisi levittänyt värit aivastamalla palettinsa värijauheisiin, tuloksena olisi ollut hienompi taulu kuin se, jota Karkki oli työstänyt monta päivää.

- "Minä pidän siitä, koska se on sininen ja..." "Mitä sinisen sävyjä näet?" kysyi Pieni Kyy hieman nenäkkäästi.

- "Syvänsinistä ja sähkönsinistä?"

- "Mahtavaa! Ja nämä viivat..."

- "Joen aallot?"

- "Okei, joen aallot – minkävärisiä ne ovat?"

Karkki puhalsi poskensa nolona täyteen ilmaa. "Sinisiä?"

Eeeeeei, Pieni Kyy ei voinut uskoa sitä: se oli opettanut värien tunnistamista Karkille päivien ajan. "Sinivihreitä, ne ovat sinivihreitä!!! Etkö näe? Se on hyvin, hyvin helppo väri! Mitä sitten tehdään, kun vuoroon tulevat punaisen sävyt? Tulipunainen ja oranssin-, kardinaalin- ja tiilenpunainen... Lyön vetoa, että niiden opettelusta tulee tuskaa."

Karkki toisti aaltojen värin pari kertaa ääneen. Sitten se sanoi painokkaasti:

- "Kiitos."

- "Mistä?" kysyi Pieni Kyy, jota ystävän tietämättömyys masensi vieläkin.

- "Että pidät hauskaa kanssani."

Pieni Kyy puraisi kieltään. Hauskanpi-toako? Noh... Se katsoi suurta kamalan näköistä maalausta. Karkilla oli varmasti hauskaa, mutta Pieni Kyy itse... Se ei ollut piirtänyt viivaakaan, koska... Silloin Karkki ojensi Pienelle Kyyille sulan. Oli täysi arvoitus, miten se oli tajunnut, mitä kyy parhaillaan ajatteli.

- "En voi, Karkki, hännästäni on tullut heikompi. En pystyisi maalaamaan mitään vaikka haluaisin." Pieni Kyy ei olisi ikinä halunnut myöntää sitä ääneen, mutta Karkin edessä sen ei tarvinnut hävetä mitään. Se saattoi sanoa mitä halusi. Se saattoi olla oma itsensä.

- "Mikset maalaa suullasi?" rantakäärme kysyi.

Pieni Kyy jähmettyi paikoilleen.

- "En voi", se sanoi.

- "Onko suusikin heikko?"

- "No ei, mitä oikein sanot?! Miten muuten pystyisin syömään?"

- "No mikset voi käyttää suutasi?"

- "No koska..." Pieni Kyy etsi syytä, mutta sen mieleen ei tullut mitään. Pelkkää tyhjiä. Täysi hiljaisuus, kuten silloin, kun se pyysi Karkkia arvaamaan uuden värin nimen.

- "Särkeekö hampaitasi?"

- "No ei, ei yhtään, syy ei ole fyysinen, vaan...minä haluan maalata samalla tavalla kuin kaikki muutkin."

- "Ahaa" vastasi Karkki. "Mutta sinä et maalaa kuin kaikki muut!"

Pieni Kyy pongahti loukkaantuneena pystyyn.

- "Sinä maalaat paljon muita paremmin,

Pieni Kyy. Maalaat varmasti paljon minua paremmin”, se myönsi lannistuneena.

Sinä iltana Pieni Kyy ei olisi halunnut palata kotiin. Se olisi halunnut auttaa ystäväänsä tekemään taulun valmiiksi. Toisaalta ajatus pelotti sitä. Sitten se huomasi, että ajatuksessa oli jotain outoa. Se oli kutsunut Karkkia ensimmäistä kertaa ystäväkseen, vaikka vain ajatuksissaan.

- ”Tiedätkö mitä?” kysyi Pieni Kyy.

- ”Mitä?” kysyi Karkki.

- ”Luulen, että olet paras ystäväni”. Rantakäärme taputti kyytä olkapäälle pitkällä ja kostealla hännällään. ”Olemme olleet parhaita ystäviä jo viikkoja”, se myönsi.

- ”Heh!” Pieni Kyy nauroi. ”Vai että viikkoja? Millä perusteella sanot niin?” - ”Olemme jakaneet juttuja, siitä sen tietää.”

- ”Mitä juttuja? Minä en ole jakanut kanssasi mitään, ällöä.”

Karkki selitti iloisesti: ”No ne ovat osia sinusta ja minusta, en tiedä miten selittää paremmin. Niin kuin ajatuksesi ja tunteesi ja asiat, joita osaat tehdä. Nyt minäkin tiedän ne. Ja ehkä, jos olen onnekas, sinäkin annat jo sisälläsi pientä osaa minusta”, se sanoi.

Lopulta Pieni Kyy palasi kotiin hiljaisena ja ajatuksiinsa uponneena. Minkä osasen se oli saanut Karkilta, sitä se ei vielä tajunnut.

Seuraavana päivänä Pieni Kyy heräsi päät-

täväisenä. Se oli nähnyt elävän unen, jossa oli kivenharmaata, akvamariininsinistä ja munakoison tummaa violettiä. Se ei muistanut, mitä unessa oli tapahtunut, mutta voimakas ilo hehkui sen rinnassa. Ne pienet osat! ”Niinpä tietysti”, se ajatteli, ”yksi osa sinulle ja yksi minulle”. Sinä päivänä se aikoi näyttää Karkille, minkä osan ystävästään se halusi tallettaa sydämeensä. Niinpä se otti sulkansa, väripalettinsa, antoi äidilleen suikon ja kiiruhti kohti jokea mahdollisimman nopeasti. Perillä se kuitenkin kuuli ihmisten ääniä, joten sen piti mennä piiloon.

- ”Sanoinhan minä!” sanoi yksi ihminen kiihkeästi. ”Se oli oikea kyy.”

- ”Ällöttävä kyy”, sanoi toinen ihminen. Ihmiset olivat valtavia, ja Pieni Kyy tärisi kauhusta kivien alla.

- ”Isäni sanoi minulle, että viime kesänä se tappoi kaksi juuri tässä joen rannalla. Ne käärmeet olivat todella pitkiä, ja ne olivat kietoutuneet tiukasti yhteen.”

Pieni Kyy oli kauhuissaan. Ihmiset puhuivat Karkin vanhemmista!

Sitten se kuuli oudon, kovan ja kammottavan äänen. ”No niin, siitäs sait, ja siitä!”

- ”Voit jo lopettaa, se on kuollut.”

Kun Pieni Kyy tajusi, mitä oli tapahtunut, se näki punaista. Sen ikenistä syöksähti esiin kaksi hammasta, joiden kärjissä kiilteli myrkky. Kyy syöksähti esiin kivien alta valmiina puremaan jompaakumpaa

ihmistä, mutta ne kävelivät jo pois päin mudan roiskuessa joka suuntaan.

Pieni Kyy rojautti ystävänsä maalauksen juureen.

- "Violetinpunainen. Tiilenpunainen. Kirsisikanpunainen. Värikartan lämpimimmät sävyt." Pieni Kyy sihisi epäuskoisena. "Helakanpunainen. Kirkas pinkki. Purppuranpunainen. Intohimon ja vihan värit." Näkymä oli kammottava. "Karmiininpunainen ja viininpunainen." Samalla joka puolelta heijastui joen ja Karkin maalauksen voimakas väri. Sininen.

Sininen. Väri, jota sen ystävä rakasti. Sitten Pieni Kyy pyörtyi.

Kun muut kantoivat kyyn kotiin, tunnelma oli hätäntynyt. Tieto ihmisten retkestä oli levinnyt, ja metsän kaikki kyyt olivat huolissaan.

- "Kyyt eivät ota aurinkoa jokirannassa, tyhmit idiootit", ajatteli Pieni Kyy. Se oli luonut nahkansa ensimmäistä kertaa joenrantaan. Nahka oli irronnut kokonaan, ja vanha vaa-

leanruskea ja persikanvärinen nahka, jossa oli sitruunankeltaisia juovia, oli jäänyt ystävänsä pesän eteen. Jos kyy olisi voinut, se olisi jättänyt sydämensäkin rantakiville. Kukapa tietää, ehkä se tosiaan jäi sinne.

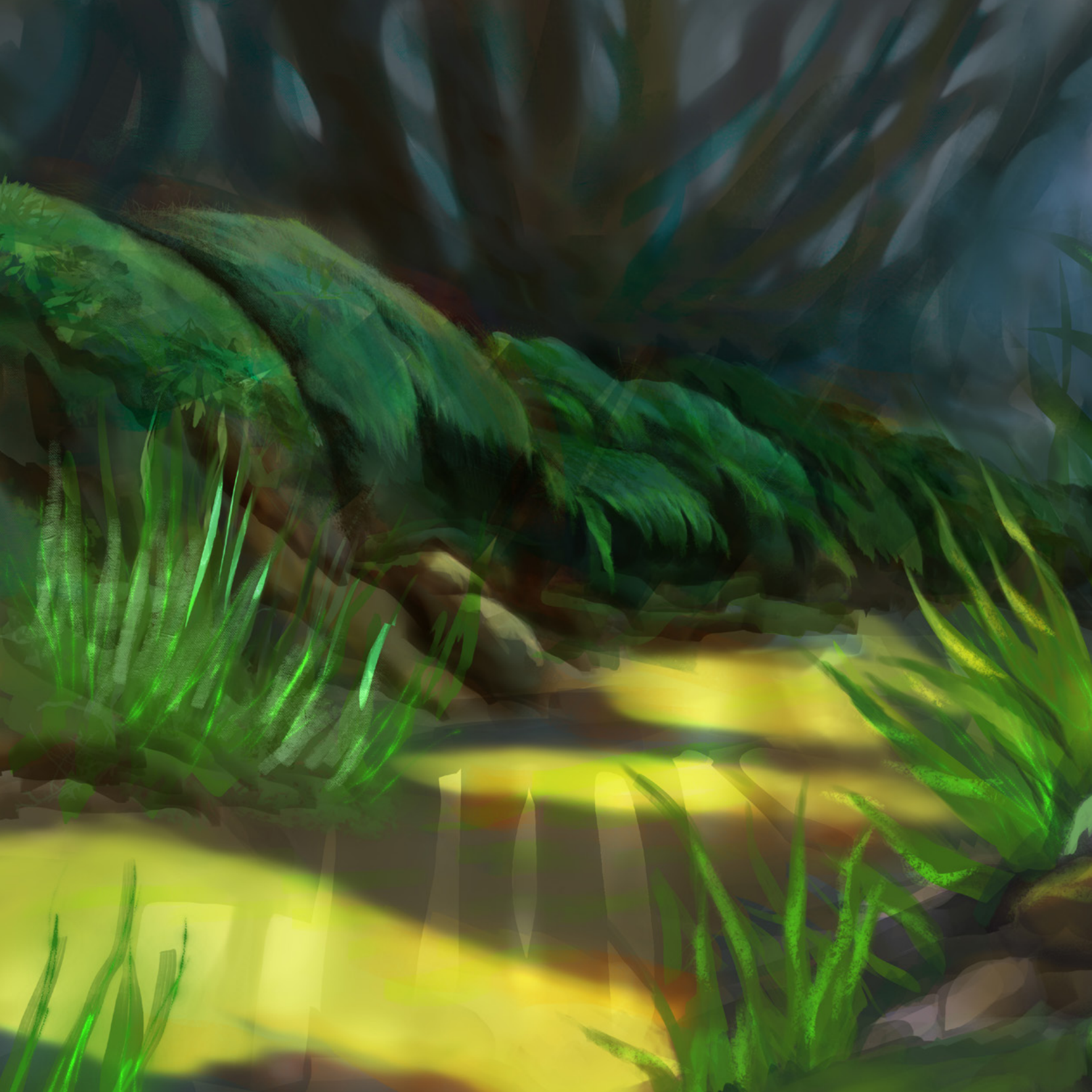
Seuraavina päivinä Pieni Kyy ei noussut sängystä. Sen äiti oli hyvin huolissaan, ja Astrid tuli jopa käymään kotona. Karde-mumma ja Pipsa eivät tulleet, tietenkään. Jos se olisi ollut mahdollista, Pieni Kyykin olisi paennut kyyneliä ja surua ja tunnetta siitä, että se oli menettänyt jotain mahtavaa.

Satoi päivien ajan, ennen kuin aurinko alkoi taas paistaa. Elämä palasi vähitellen vanhoihin uomiinsa.

Eräänä iltana, kun sää alkoi muuttua ja ilmassa oli syksyn tuoksua, Pieni Kyy mateli ulos pesästä muiden näkemättä. Sillä oli mukanaan sulkia ja väripaletti.

Alamäkeä hyödyntäen se palasi tuttuun paikkaan katsomaan, mitä siitä oli jäljellä. Karkin maalaus oli haalistunut ja joen pinta oli noussut hätyyttelemään sen reunoja, mutta maalaus oli vielä näkyvissä.

Pieni Kyy puristi sulan hampaidensa väliin ja sihisi: "Okei, nyt minä teen tämän taulun valmiiksi!"

Näettekö sen? Se maalaa iltahämärässä sulka leukojen väliin puristettuna. Se

maalaa sulavin vedoin piirtäen kaaren toisensa jälkeen, puoliksi varjojen peitossa. Sitten aurinko laskee ja varjot pitenevät. Näettekö sen vielä?

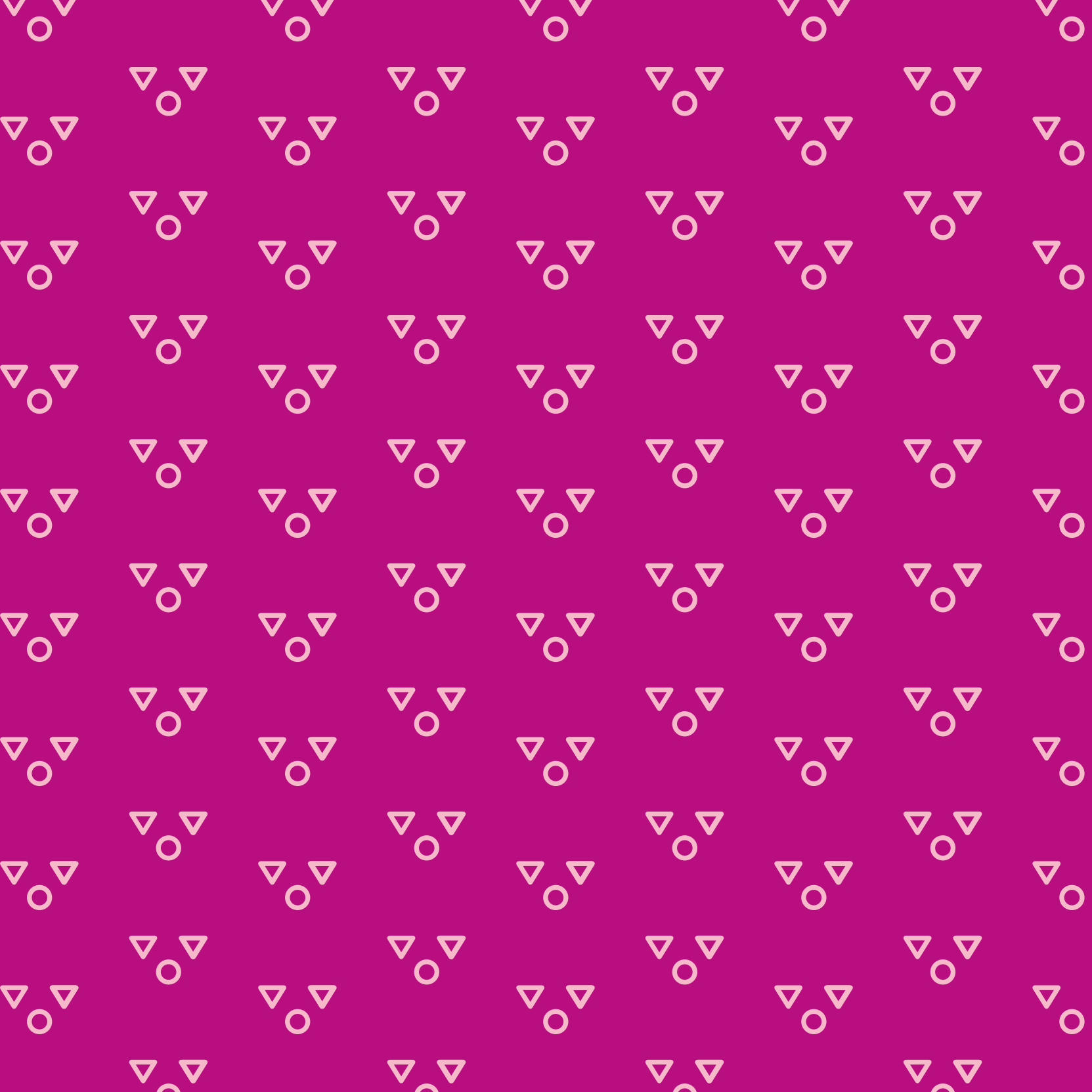
Pieni Kyy rakastaa yötä.

Metsän Uutislehti

Teksti: Floora Hiirihaukka

"Hei vaan!" -niminen maalaus on uskomatonta värien juhlaa ja tyyliä ja intohimoa yhdistävä rohkea teos. Räiskyvien helakanpunaisten tunteiden keskiössä on vahva rantakäärme, joka mutkittelee notkeasti rantakivillä. Uskomaton taideteos, jonka metsämuseon kuraattori on jo kertonut haluavansa ostaa. Pieni Kyykäärme kuitenkin kieltäytyy myymästä teosta. "Maalaus kuuluu joelle", kyy on ilmoittanut, "eikä sitä voi viedä muualle."

"Mikä taulun väreistä on sinulle mieluisin?" kysyin taiteilijalta eilisiltana syyskauden avajaisjuhliissa. Nuori taiteilija, jonka lukijamme nykyään tuntevat, jäi katsomaan kiehtovaa seinämaalausta pitkäksi aikaa ja osoitti sitten pientä temperavärillä maalattua osaa teoksen sydämessä. "Näetkö tuo.n pienen osan tuossa? Se on minun lempivärini. Sininen." ■

Susi oli pitänyt sanansa, ja tarinoissa oli kulunut kaksitoista päivää. Hedelmien ja vihannesten paljous ja liikunnan vähyys olivat tehneet suden mahasta pyöreän ja pinkeän, mikä oli suden mieleen. ”Nyt teidän on noudatettava sopimusta ja vapautettava minut!” se murisi.

Siksi metsäeläimet kokoontuivat yhteen. Ne kuiskuttelivat ja katsoivat välillä suden suuntaan kulmat selvästi kurtussa. Jotkin jopa kuivasivat kyyneliään, eikä Susi osannut sanoa, oliko se hyvä vai huono asia. Susikin oli liikuttunut satuja kertoessaan.

Se oli varsinainen vanha höpsö: liikuttua nyt itse kertomistaan tarinoista!

Susi höristi korviaan ja yritti olla miettimättä liikaa. Eläimet keskustelivat kiivaasti, mutta Susi kuuli vain pari hajanaista sanaa: ”ahmatti”, ”ovela kuin kettu”, ”eri tavalla empaattinen”.

Suden ilme synkkeni. Se ei varmasti merkinnyt hyvää. Lopulta metsän vaikutusvaltaisimmista eläimistä koottu valtuuskunta lähestyi häkkiä. Nyt Susi oli todella hermostunut. Oli hienoa herkutella ilmaiseksi kaksitoista päivää, mutta Susi halusi palata omaan elämäänsä.

Se halusi nukkua lempiluolassaan ja viettää päivänsä laiskotellen, kuten aina. Kahdentoista sadun kertominen oli uuvuttanut sen — se oli ansainnut vapautensa. Vai eikö sittenkään?

- ”Kerroit kaksitoista erityistä satua”, sanoi Pöllömestari.

- ”Yritin pitää sanani ja tehdä, niin kuin sovittiin”, sanoi Susi.

- ”Ja meidän on päätettävä, voimmeko tehdä samoin. Haluamme ensin silti kysyä sinulta jotain. Miksi kaikilla satujen sankareilla oli heikot lihakset? Sinä olet nopea kuin salama, etenkin jos haluat vältellä töitä tai eläimiä, joille olet jotain velkaa. Lihaksesi eivät ole heikot. Kenelläkään laumassasi ei ole heikkoja lihaksia; et ole itse osa tätä tarinaa.”

Susi hörästi korviaan.

Pöllömestarin takaa se erotti selvästi Äiti Villisian ja Seitsemän. Niityn perällä se huomasi Varsikukan ja Pienen Kyn, jotka lymyilivät varjoissa. Oliko Susi ainut, joka näki ne, vai olivatko ne todella siellä?

Susi kiristi leukaperiään. ”Lihakseni eivät ole heikot, olet oikeassa, ja olen varsinainen pelkuri. Sotken kaikki asiat, ja lopulta teen enemmän virheitä kuin järkeviä ja oikeita valintoja. Olen aina nälkäinen, ja henkilökohtainen hygieniäni — noh, nyt ei puhuta siitä! Olen kerännyt nämä sadut vuosien

- mittaan, ja ne ovat liikuttaneet ja rohkaisseet
- minua. Päätin kertoa ne teille päästäkseni
- vapaaksi, se on totta. Tiesin myös, että pitäisitte

- saduista: olen ovela vanha veikko, kuten jo tiedätte.” Sitten se huokaisi teatraalisesti.
 - ”Kerroin tarinat, koska ne ansaitsivat tulla muistetuiksi ja kerrotuiksi uudestaan. Ystäväni, joihin tutustuitte saduissa, eivät saa jäädä unohduksiin. Kuka tahansa voi oppia heiltä jotain.” Susi työnsi kuononsa kaltereiden väliin. – ”Uskon, ettei ole tärkeää, miten vahvat lihaksesi ovat: jos sinulla on tarpeeksi sydäntä näiden satujen kuuntelemiseen — noh, sitten sinäkin olet osa tarinaa.”
- Silloin Pikku Jänis tuli esiin pensaasta. Sen pieni nenä värisi, ja sen pyörät jättivät ruohon ohuet jäljet. Pikku Jäniksestä oli ihanaa viilettää salamannopeasti ruohikolla, ja siitä oli ihanaa kuunnella satuja. Se oli jäänyt niityn laidalle kahdeksitoista päiväksi, vaikka se pelkäsi Sutta. Se ei sanonut sanaakaan mutta sulki pienet silmänsä kerran. Vain yhden kerran. Susi virnisti vinosti. Se oli ansainnut vapautensa.

Loppu

Tämän satukirjan loppuksi haluan esittää kiitokseni monille tärkeille ihmisille. Ensimmäinen kiitos menee rakkaalle Caterina Kanalle, joka korjasi virheeni ja kannusti minua kirjoittamaan. Satukirjaa ei olisi syntynyt ilman Caterinaa.

Haluan kiittää Simonaa, Pientä Kyytä, joka antoi äänen, muodon ja ideoita monille sivuilla seikkaileville henkilöahmoille. Simonan hyväksyntä ja lämpö antoivat minulle rohkeutta jatkaa.

Ilaria on ihana Vihreän Suon rupikonna, joka teki tästä kirjasta mahdollisen. Hän on lukenut sadut metsän muillekin eläimille, ja junanvaunu toisensa jälkeen hän on auttanut tarinoita saavuttamaan ihmisten kodit. Antonella tuki Simonaa ja auttoi minua saattamaan työn loppuun, joten hänkin on ansainnut erityiskiitoksen.

Halaan kiitollisena myös villisikoja Danielaa ja Cristinaa, joiden elämä ja tarina opettivat minulle paljon; kiitos, että sain luvan kirjoittaa nämä sadut ja kertoa surustanne. Olen siitä todella kiitollinen. Alberto Karhu suostui kirjoittamaan teokseen kauniin esipuheen, mikä oli minulle kunnia. Kiitos myös Enrico Pöllölle, joka halusi innokkaasti kirjoittaa tähän kirjaan johdannon. Fausto Vanha Susi ja Stefania, visertävä Laulurastas, opettivat minulle, miten rakastaa kirjoittamista, kirjoja ja eläviä olentoja. Jokaisen sadun päätteeksi saadut kommentit ilahduttivat minua ja täyttivät minut ylpeydellä laumaani kohtaan. Haluan kiittää (adoptoitua) veljeäni Ferdinando Kettua, joka on intohimoinen lukija ja myös paras psykologi, jonka tunnen. Erityiskiitos menee myös Dorothy Paimenkoiralle: hän on tarkkaavainen ja innokas sekä täysin ennakkoluu-

- loton lukija, joka valoi minuun luottamusta. Suunnaton
- kiitos Marilde Kissalle: hän luki sadut älykkäällä otteella
- vankilastaan käsin kiinnittäen aina huomiota siihen, mitä Mayan hunnun toisella puolella on. Haluan kiittää Claudia S. Siiliä; sekä hänen että Siilien yhteisön sanat liikuttivat minua ja antoivat minulle pontta kirjoittaa paremmin. Unikeko Bazec sen sijaan lukee satuja vieläkin. Hänen kommenttinsa olisivat olleet hyödyllisempiä, jos ne olisivat tulleet ajoissa! Samuela Orava kuvitti ensimmäisen version ”kaikista tärkeimmästä taikavoimasta”. Hän teki sen innokkain mielin ja suurin sydämin. Kiitokseni kuuluu myös hänelle.

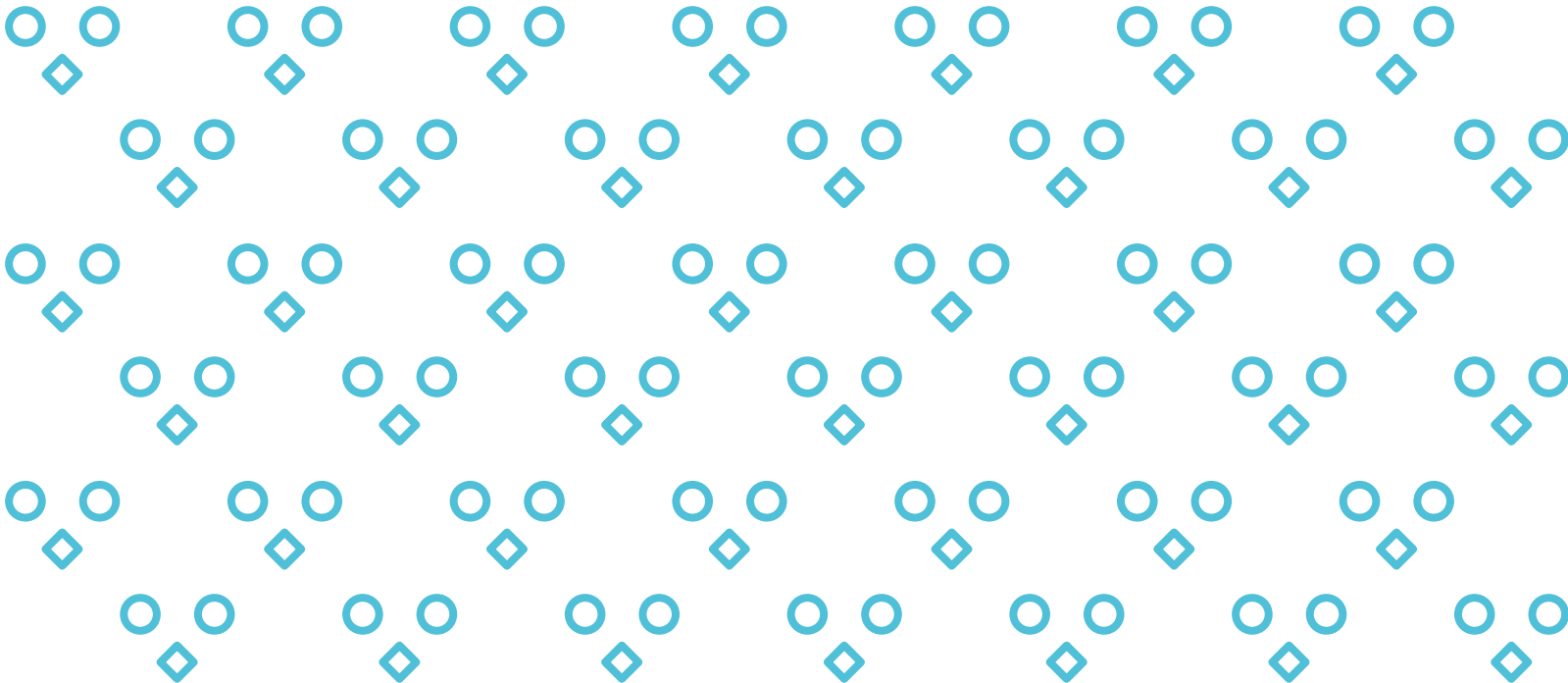
Lisäksi on paljon lukijoita, jotka hyväksyivät epäkiitollisen tehtävän lukea nämä sadut verkosta. Arvostin paljon heidän kommenttejaan ja tukeaan. Claudia B. eli kirsikoilla leikkivä Etana kirjoitti minulle inspiroivia sähköposteja ja viestejä, kuten myös Leda Haikara, joka tanssii ylpeästi edelleen. Stefania P. Pöllö luki ne kaikki ja halusi ne kaikki (kiitos!), kuten myös Vit Karhu, joka aloitti aihetunnisteen #GiustiziaPerDulce (#OikeuttaKarkille).

Lämmin halaus niille monille lapsille, jotka kuuntelivat satuja hoitojen aikana tai kotonaan mahtavien vanhempiensa ansiosta: kiitos Tommy, Aurora, Marco, Denisa, Peo ja monet muut. Lopulta lämmin kiitos kaikille metsän upeille eläimille, joihin tutustuin spinaalista lihasatrofiaa sairastavien lasten vanhempien Associazione Famiglie SMA -yhdistyksen ansiosta. Otitte minut mukaan, vaikka tarinani oli erilainen eikä läheskään yhtä ylevä. Kaiken, mitä kirjoitin, opin teiltä.

Alberto Fontanan esipuhe		s. 5
Enrico Molinarin johdanto		s. 8
Alku		s. 14
1 Pehmeä kuin vanukas, herkkä kuin sinivuokko, nopea kuin jänis		s. 18
2 Kaikista tärkein taikavoima		s. 24
3 Asema kukkulan huipulla		s. 28
4 Sydänmetsä		s. 36
5 Se, mitä tarvitsen unelmieni toteuttamiseen		s. 54
6 Suden turkki		s. 60
7 Varsikukka		s. 66
8 Hiirten koskenlaskua		s. 74
9 Jalkapallopelellä kirsikoilla		s. 86
10 Kolme Karppiveljestä		s. 93
11 Toivon hiven		s. 107
12 Sininen		s. 112
Loppulauselma		s. 134
Kiitokset		s. 138

Kirjailija Jacopo Casiraghi

Jacopo Casiraghi on psykologi ja systeeminen perheterapeutti, joka on invaliditeetin, perhesuhteiden ja ikääntymisen asiantuntija. Casiraghi toimii Milanon Centro Clinico NeMO -klinikan psykologipalvelujen päällikkönä ja hänen vastuualueeseensa kuuluvat myös kasvuikäiset potilaat ja näiden perheet. Hän tarjoaa psykologista ohjausta yksittäisille henkilöille, perheille ja alaikäisille, joilla on hermoston ja liikehermosolujen sairauksia. Casiraghi on tehnyt yhteistyötä Famiglie SMA - yhdistyksen kanssa vuodesta 2013 ja tarjonnut psykologista tukea perheille, joiden lapsella on spinaalinen lihasatrofia.

Biogen

Biogen on yksi maailman johtavista bioteknologiayrityksistä, jonka missio on selvä: olla neurotieteiden edelläkävijä. Huipputasoa edustavan tutkimuksen avulla yritys kehittää ja toimittaa innovatiivisia hoitoja maailmanlaajuisesti henkilöille, joilla on vakavia hermostoa vaurioittavia ja rappeuttavia sairauksia. Vuonna 1978 perustetun Biogenin lääkevalikoima on MS-taudin hoitojen osalta laaja, ja yritys on tuonut markkinoille myös spinaalisen lihasatrofian hoitoon tarkoitetun lääkkeen.

Eurooppalainen muotoiluinstituutti Istituto Europeo di Design (IED) perustettiin vuonna 1966 Francesco Morellin idean pohjalta. Italialaisen identiteettinsä onnistuneesti säilyttänyt IED edustaa nykyään alan kansainvälistä huippua ja toimii koulutus- ja tutkimusinstituuttina muotoilun, muodin, kuvataiteiden, viestinnän ja restauroinnin aloilla. IED on korkeakoulutusta tarjoava kansainvälinen instituutti, joka on suunnattu luovien alojen ammattilaisille. Erityistä huomiota kiinnitetään muotoiluun, sen erilaisiin ja moderneimpiinkin suuntauksiin. IED-instituutin koulutustarjonta perustuu opintopisteisiin, ja opintokokonaisuudet on rakennettu vastaamaan alan edistyksellisimpien eurooppalaisinstituuttien parametreja. Ideaalinen opintopolku ohjaa opiskelijan kohti laaja-alaista pätevyyttä opiskelijan valitsemalla muotoilun alalla. Opiskelija voi suorittaa sekä alemman että ylemmän korkeakoulututkinnon. IED-instituutin henkilökuntaan kuuluu yli 400 ammattilaista, jotka tekevät yhteistyötä yli 1 900 opettajan kanssa. Omilla erikoisaloillaan työskentelevät ammattilaiset ja opettajat vastaavat 11 eri toimipisteen toiminnasta. Toimipisteitä on Milanossa, Torinossa, Roomassa, Firenzessä, Cagliariassa, Comossa, Madridissa, Barcelonassa, Bilbaossa, São Paulossa ja Rio de Janeirossa.

IED Italian johtaja: Emanuele Soldini
IED-kuvataidekoulu: Rossella Bertolazzi
Viestinnän ja erikoisprojektien toimisto,
IED Milano: Anna Cantaro

Painatus saatu valmiiksi
kesäkuussa 2023 yrityksessä
A.G. BELLAVITE srl